

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษาโรงเรียนพณิชยการสุโขทัย
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาเอกชน
เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
นางสาวมะลิวัลย์ พร้อมจิตร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
ตุลาคม 2547

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษาโรงเรียนพณิชยการสุโขทัย
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาเอกชน
เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
นางสาวมะลิวัลย์ พร้อมจิตร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
ตุลาคม 2547
ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มะลิวัลย์ พร้อมจิตร. (2547). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา

โรงเรียนพณิชยการสุโขทัย สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตดุสิต

กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิต

วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ :

อาจารย์ดร.พาสนา จุลรัตน์

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษาโรงเรียนพณิชยการสุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ตัวแปรที่ศึกษาแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ อายุ สาขาวิชาเอกที่กำลังศึกษา ระดับชั้นที่กำลังศึกษา สุขภาพจิต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และ บุคลิกภาพ ตัวแปรด้านครอบครัว ได้แก่ สถานภาพสมรส ของบิดามารดา และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษากับผู้ปกครอง ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษากับอาจารย์ และ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษากับ เพื่อน สิ่งแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ บุคคลที่มีอิทธิพลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็น นักเรียน นักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของโรงเรียนพณิชยการสุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 จำนวน 343 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถาม ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษาโรงเรียนพณิชยการสุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์หาค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยปรากฏผลดังนี้

1. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 6 ตัวแปร ได้แก่ ระดับการศึกษา ปวช.1 (X_6) สภาพสมรสของบิดามารดา บิดามารดาอยู่ร่วมกัน (X_{11}) บุคลิกภาพ(X_{19}) ลักษณะทางกายภาพ(X_{21}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับอาจารย์(X_{22}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับเพื่อน (X_{23})

2. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 3 ตัวแปร ได้แก่ ได้แก่ สาขาวิชาเอกคอมพิวเตอร์ (X_4) ระดับการศึกษา ปวช.2(X_7) และ สภาพสมรสของบิดามารดา บิดาหรือมารดาเสียชีวิต (X_{13})

3. ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา มี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 14 ตัวแปร ได้แก่ อายุ (X_1) สาขาวิชาเอกธุรกิจ
 พยาบาล (X_2) สาขาวิชาเอกบัญชี (X_3) สาขาวิชาเอกธุรกิจภาษาต่างประเทศ (X_5) ระดับ
 การศึกษา ปวช.3 (X_8) ระดับการศึกษา ปวส.1 (X_9) ระดับการศึกษา ปวส.2 (X_{10}) สภาพสมรส
 ของบิดามารดา บิดามารดาแยกกัน (X_{12}) แบบอย่างการมีวินัยมาจาก พ่อแม่ (X_{14})
 แบบอย่างการมีวินัยมาจาก ครู อาจารย์ (X_{15}) แบบอย่างการมีวินัยมาจาก เพื่อน (X_{16})
 สุขภาพจิต (X_{17}) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_{18}) และ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับ
 ผู้ปกครอง (X_{20})

4. ตัวแปรที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเอง เรียงลำดับจาก ตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไป
 หาตัวแปรที่ส่งผลน้อยที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 6 ตัวแปร ได้แก่ สัมพันธ
 ภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับอาจารย์ (X_{22}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับ
 เพื่อน (X_{23}) ลักษณะทางกายภาพ (X_{21}) ระดับการศึกษา ปวช.2 (X_7) ระดับการศึกษา ปวช.1
 (X_6) สาขาวิชาเอกคอมพิวเตอร์ (X_4) และตามลำดับสามารถพยากรณ์การมีวินัยในตนเอง

5.1 สมการพยากรณ์การมีวินัยในตนเอง โดยใช้คะแนนดิบ ดังนี้

$$\hat{Y} = .858 + 0.311 X_{22} + .208 X_{23} + .166 X_{21} - .156 X_7 + .114 X_6 - .089 X_4$$

5.2 สมการพยากรณ์การมีวินัยในตนเอง โดยใช้คะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z = .294 X_{22} + .235 X_{23} + .163 X_{21} - .134 X_7 + .113 X_6 - .092 X_4$$

VARIABLES RELATED TO SELF- DISCIPLINE OF STUDENTS OF SUKHOTHAI
COMMERCIAL COLLEGE UNDER THE OFFICE OF THE PRIVATE EDUCATION
COMMISSION IN KHET DUSIT, BANGKOK.

AN ABSTRACT
BY
MISS MALIWAN PROMCHIT

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University
October 2004

Maliwan Promchit. (2004). *Variables Related to Self – Discipline of Students of Sukhothai Commercial College under the Office of the Private education Commission in Khet Dusit , Bangkok . Master Project, M.Ed. (Educational Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor : Dr. Pasana Chularut.*

The purpose of this research was to investigate variables related to Self – discipline of students of sukhothai commercial college under the office of the private education commission in Khet Dusit , Bangkok . These variables were divided into three dimensions, first of them were personal variables : age , major, level of education, mental health, achievement motivation and personality and second of them were family variables : inerpersonal relationship between students and their family membership, third of them was environmental variables : learning asmosphere, interpersonal relationship between student and their teachers and interpersonal relationship between students and their peer groups. The 343 sample were students of Sukhothai Commercial College in academic year 2003. The research instrument was Variables Related to Self – Discipline of Students of Sukhothai Commercial college under the office of the Private education Commission in Khet Dusit , Bangkok . Questionnaires constructed by the researcher were used to collect the data by percentage, arithmetic mean, standard deviation. The data was analyzed by the Pearson Product Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The result were as follows :

1. There were significantly positive correlation of variables among second at first year of vocational (X_6), their parents live together (X_{11}), personality (X_{19}), physical appearance (X_{21}), relationship between students and teachers (X_{22}), and relationship between students and their peer groups (X_{23}), at .05 level.
2. There were significantly negative correlation of self – discipline of 3 variables among computer major (X_4) the second ear of vocations (X_7), father and mother dead (X_{13}), 05 level.
3. There were no significantly correlation of self-discipline of 14 variables

among Age (X_1) Hospital management (X_2) Accounting major(X_3) Business Language(X_5) the third year of vocational (X_8) , the first year of Diploma 1 (X_9) , the second year of Diploma 2 (X_{10}) , marriage status of their of parents or separation of their parents (X_{12}) , discipline of parents (X_{14}) discipline of teachers (X_{15}) , discipline of friend (X_{16}) , mental health (X_{17}) , achievement motivation (X_{18}) , interpersonal relationship between students and their family memberships (X_{20})

4. There were variables the related to Variables Related to Self – Discipline of 6 variables from the most to the least variables were interpersonal relationship between students and their teacher (X_{22}) , interpersonal relationship between students and their peer groups (X_{23}) , physical appearance (X_{21}) , the second year of vocational (X_7) , the first year of vocational (X_6), Computer major (X_4) , in order at .05

4.1 In terms of raw score were :

$$\hat{Y} = .858 + 0.311 X_{22} + .208 X_{23} + .166 X_{21} - .156 X_7 + .114 X_6 - .089 X_4$$

4.2 In terms of standard score were :

$$Z = .294 X_{22} + .235 X_{23} + .163 X_{21} - .134 X_7 + .113 X_6 - .092 X_4$$

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบได้
พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(อาจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(รองศาสตราจารย์ เวธนี กรීทอง)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(อาจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ เวธนี กรීทอง)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. คมเพชร ฉัตรศุภกุล)

วันที่.....เดือน ตุลาคม พ.ศ 2547

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความสามารถอย่างสูงของอาจารย์ดร.พาสนา จุลรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ กรรมการควบคุมการทำสารนิพนธ์ รองศาสตราจารย์เวณี กริทอง และผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง ที่ให้คำแนะนำ คำปรึกษา แนวคิดและข้อเสนอแนะด้วยดีมาโดยตลอด ขอกราบขอบพระคุณทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์เวณี กริทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง และ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณอาจารย์สกันธ์ อินทกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนพณิชยการสุโขทัย ที่ให้ความอนุเคราะห์ให้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยในโรงเรียนพณิชยการสุโขทัย

ขอขอบพระคุณอาจารย์วิไลวรรณ ไรวอน ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบุคลากร ซึ่งเป็นหัวหน้างานของผู้วิจัย ผู้มีส่วนช่วยผลักดัน ให้คำปรึกษา และให้การสนับสนุนส่งเสริม พร้อมทั้งให้ความเป็นห่วงเป็นใย ด้วยดีมาโดยตลอด จนกระทั่งผู้วิจัยมีกำลังใจฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ นานา มาได้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความปรารถนาดีนี้ จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตจิตวิทยาการศึกษา และเพื่อนร่วมงานในโรงเรียนพณิชยการสุโขทัย ที่เป็นกำลังใจที่ดีและคอยให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มิตรภาพเหล่านั้นเป็นแรงดลใจที่ดี ที่ทำให้ผู้วิจัยก้าวผ่านช่วงเวลาอันเหน็ดเหนื่อยยากมาได้ ขอขอบคุณทุกท่าน ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบใจนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนพณิชยการสุโขทัยทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี อานิสงค์ของการให้ความร่วมมือในครั้งนี้ จงส่งผลให้นักเรียน นักศึกษาประสบผลสำเร็จทางการเรียนตามที่ปรารถนาทุกคน

ผลแห่งความดี และคุณประโยชน์ทั้งหมดของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณพ่อพระคุณแม่ ซึ่งท่านทั้งสองได้ถึงแก่กรรมไปแล้ว แต่พระคุณอันยิ่งใหญ่ยังคงสถิตย์อยู่กับผู้วิจัยอย่างครบถ้วน ผู้วิจัยขอตั้งมั่นว่าจะตอบแทนพระคุณท่านทั้งสอง ด้วยการนำผลแห่งการศึกษาไปทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

และสุดท้ายขอขอบพระคุณพี่ชายและพี่สาว หลาน ๆ และญาติ ๆ ทุกคนในครอบครัว ที่เป็นกำลังใจที่เหลืออยู่ และเป็นแรงบันดาลใจที่ดีให้กับผู้วิจัยตลอดมา

นางสาวมะลิวัลย์ พร้อมจิตร

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้น	52
2 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียน นักศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ ระดับชั้นปีที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา สถานภาพสมรสของบิดามารดา อิทธิพลที่ส่งผลถึงการมีวินัยในตนเอง	72
3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ศึกษา.....	74
4 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรด้านต่าง ๆ กับ การมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษาโรงเรียนพณิชยการสุโขทัย.....	76
5 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณการมีวินัยในตนเอง	77
6 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์การมีวินัยในตนเองโดยใช้ วิเคราะห์แบบถดถอย.....	78
7 แสดงค่าอำนาจเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	124
8 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามบุคลิกภาพ.....	125
9 แสดงค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่าง นักเรียน นักศึกษากับผู้ปกครอง.....	126
10 แสดงค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพ...	127
11 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่าง นักเรียน นักศึกษากับอาจารย์.....	128
12 แสดงค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่าง นักเรียน นักศึกษากับเพื่อน.....	129
13 แสดงค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามการมีวินัยในตนเอง ของนักเรียน นักศึกษา.....	130

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1. กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	9

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เยาวชนที่มีคุณภาพ ที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจมีความรู้ คู่คุณธรรม เป็นกำลังของการพัฒนาสังคมในอนาคตได้นั้น ต้องเป็นผู้ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ทางการศึกษาที่เหมาะสม ดังที่สาโรช บัวศรี (2535 : 383) กล่าวว่า การศึกษา คือความเจริญงอกงาม ซึ่งประสบการณ์ที่เหมาะสมที่ถูกจัดขึ้น ที่เรียกได้ว่า ได้รับการศึกษาที่ดีนั้น ย่อมจะส่งผลให้ผู้เรียน มีความงอก เช่น อ่านออกเขียนได้ มีความรู้ในแขนงวิชาต่าง ๆ มีระเบียบวินัยที่ดี รู้จักการแต่งกายที่สุภาพเหมาะสมกับโอกาส มีกิริยามารยาทเรียบร้อย มีวาจาไพเราะ มีคุณธรรม และศีลธรรม เป็นรากแก้วของการพัฒนาสังคมต่อไป ปัจจัยส่วนบุคคลที่จะส่งเสริมให้เป็นผู้เรียนที่มีคุณลักษณะดังกล่าวข้างต้นได้ ต้องเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ กาญจนา หาสิตะพันธ์.(2535 : 65) ที่กล่าวว่า ความสำคัญของวินัยในตนเองมีอย่างน้อย 2 ประการ ประการที่ 1 เหตุผลเกี่ยวกับประโยชน์ส่วนตัวแต่ละบุคคล ในเรื่องการแสวงหาความรู้ เนื่องจากปัจจุบันมีอยู่มากมายไม่อาจบรรจุไว้ในหลักสูตรได้หมด แต่ละคนจึงควรแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง นอกเหนือจากที่ปรากฏในหลักสูตรของโรงเรียน ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องฝึกให้มีการควบคุมตนเอง มีความเฉลียวฉลาด และมีความเป็นอิสระ เพื่อจะได้แสวงหาความรู้เพิ่มเติมให้มากที่สุด ประการที่ 2 ชุมชนจะเจริญและมีความมั่นคงยั่งยืนต่อไปได้ จะต้องอาศัยพลเมืองแต่ละคนทำความดีและเสียสละให้แก่ชุมชน ไม่แสวงหาประโยชน์ส่วนตัวเท่านั้น

ผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษาของไทยยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร เพราะเท่าที่ผ่านมาคนไทยยังมีนิสัยทำได้ตามใจคือไทยแท้ ไม่มีวินัยในตนเอง (เอกวิทย์ ณ ถลาง. 2530 : 25) และด้วยความขาดวินัยในตนเองนี้ นับว่าเป็นที่มาของปัญหาสังคมต่าง ๆ มากมาย ที่เกิดขึ้นในสังคมไทย และดูเหมือนจะเพิ่มความรุนแรงขึ้นทุกขณะ เช่น ปัญหาความประพฤติของนักเรียน ปัญหาการไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ของข้าราชการ และปัญหาการมีพฤติกรรมที่เป็นภัยต่อสังคมในรูปแบบต่าง ๆ

การที่บุคคลขาดวินัยในตนเองมีผลทำให้ขาดวินัยทางสังคมไปด้วย เนื่องจากวินัยในตนเองเป็นพื้นฐานของการควบคุมตัวเองให้มีวินัยทางสังคม (จิตรา ชนะกุล 2539 : 1; อ้างอิงจาก Sheviakov and Fritz. 1999) การวินัยในตนเอง จึงเป็นสิ่งที่ควรได้รับการส่งเสริมเพื่อเป็นพื้นฐานของการควบคุมตนเองซึ่งจะนำไปสู่การสร้างวินัยทางสังคม (สุชา จันทรโธม. 2529 : 57) ซึ่งสอดคล้องกับ ปฟาณี จูติวัฒนา (2523 : 8) ที่กล่าวว่า การมีวินัย ถือเป็นพื้นฐานในการดำเนินกิจกรรมในสังคม และการรวมกันอยู่ของกลุ่ม การปลูกฝังวินัยจะทำให้บุคคลยอมรับกฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนด และวินัยยังเป็นวัฒนธรรมทางสังคม ซึ่งจะทำให้เด็กเรียนรู้พฤติกรรมที่สังคมยอมรับ ทำให้พัฒนาตนเองสู่ความเป็นผู้ใหญ่ที่สามารถควบคุมตนเองได้ มีมโนธรรมที่ดี และมีความมั่นคง

ทางอารมณ์ (Ausubel. 1968 :59-60) ด้วยเหตุนี้การปลูกฝังความมีวินัยในตนเองให้แก่คนในชาติ เพื่อสร้างความเจริญรุ่งเรืองแก่บ้านเมืองนั้นควรเริ่มต้นที่เยาวชน โดยให้ประพฤติและฝึกฝนจนเป็นนิสัย เพื่อจะได้เป็นผู้ใหญ่ที่มีวินัยในอนาคต (เปรม ติณสูลานนท์ 2527:15)

ปัจจุบันเด็กขาดความมีวินัยในตนเอง ไม่สามารถควบคุมตนเอง มีพฤติกรรมตามใจตนเอง เนื่องจากผู้ปกครองไม่มีเวลาอบรมเลี้ยงดู วินัยจึงไม่ได้รับการปลูกฝังที่บ้านซึ่งเป็นโรงเรียนแห่งแรกของเด็ก ด้วยเหตุนี้จึงเป็นหน้าที่อันสำคัญของโรงเรียนที่จะอบรมให้เด็กมีวินัย โรงเรียนจึงต้องเป็นสถาบันที่มีบทบาทในการสร้างเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมให้แก่นักเรียน (บุญยงค์ นิธาวาณิช. 2525 : 2) การพัฒนาการของเด็กที่จะควบคุมตัวเองได้นั้น จำเป็นต้องเริ่มจากการวางเงื่อนไขกฎเกณฑ์ เพื่อให้เด็กได้ปฏิบัติในสิ่งที่ดีงามและแสดงพฤติกรรมที่ถูกต้องและเหมาะสม (Edwards.1977 : 18)

โรงเรียนพนิตยการสุโขทัย เป็นโรงเรียนระดับอาชีวศึกษา เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ถึง ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มีเป้าหมายในการดำเนิน กิจกรรมการจัดการศึกษาด้วยปรัชญาที่ว่า “คุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต” พัฒนาการเรียนการสอนและหลักสูตร ที่เน้นผู้เรียนสำคัญ ให้ผู้เรียนมีคุณภาพ คุณธรรมดำรงชีวิตอยู่ในสังคมโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม สอดคล้องกับเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาฉบับปัจจุบัน (ธรรมนูญโรงเรียน. 2543 : 31) ซึ่งการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนี้ ปัจจัยที่สำคัญประการต้น ๆ คือ ผู้เรียนต้องมีความมีวินัยในตนเองทั้งในการด้านการเรียนและการปฏิบัติตัวจึงจะสำเร็จการศึกษาด้วยการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังกล่าว

จากการที่ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนพนิตยการสุโขทัย มาเป็นเวลา 7 ปี พบว่า ปัญหาของการเรียนการสอนส่วนหนึ่งมาจากการที่นักเรียนขาดวินัยในตนเอง พร้อมกันนี้ก็ได้สัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า ประสบปัญหาค่อนข้างคลึงกัน คือปัญหาด้านพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ด้านการเรียน เช่น มาสายเข้าห้องเรียนไม่พร้อมเพรียงกัน ไม่ส่งการบ้าน ส่งการบ้านไม่ตรงเวลา ส่งเสียงดังในห้องเรียน ไม่นำอุปกรณ์การเรียนมาเรียน นอกจากนั้นยังพบปัญหาด้านพฤติกรรม คือ นักเรียนแสดงพฤติกรรมพูดจาไม่สุภาพ ก้าวร้าว แต่งกายผิดระเบียบ

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจปัญหาเบื้องต้น โดยการแจกแบบสอบถามถามนักเรียน นักศึกษา ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2546 จำนวน 100 คน แบ่งเป็นระดับปวช. 50 คน ระดับปวส.50 คน โดยผู้วิจัยให้ตอบแบบสอบถามปลายเปิดจำนวน 2 ข้อ ดังนี้

คำถามข้อที่ 1 “ขณะที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ ประสบปัญหาในเรื่องใดบ้าง” พบว่า นักเรียน ระดับ ปวช. 50 คน มีปัญหา 45 คน คิดเป็นร้อยละ 95 ปัญหาที่พบคือ มาสาย เข้าห้องเรียนไม่ตรงเวลา บรรยากาศการเรียนไม่ดี 13 คน คิดเป็น ร้อยละ 28.8 ส่งงานไม่ทัน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 26.6 โดนตำหนิ เรื่องแต่งกายผิดระเบียบ 9 คน คิดเป็นร้อยละ 20 โดนส่งจด

หมายถึงผู้ปกครองเรื่องการขาดเรียน 7 คน คิดเป็น ร้อยละ 15.5 ปัญหาค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8 นักศึกษาระดับปวส. จำนวน 50 คน มีปัญหา 40 คน คิดเป็นร้อยละ 90 ปัญหาที่พบคือมาสาย เข้าห้องเรียนไม่ตรงเวลา ทำให้ครูผู้สอนดู บรรยากาศการเรียนไม่ดี 12 คน คิดเป็น ร้อย ละ 30 โดนตำหนิ เรื่องแต่งกายผิดระเบียบ 9 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 ส่งงานไม่ทัน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 20 โดนส่งจดหมายถึงผู้ปกครองเรื่องการขาดเรียน 7 คน คิดเป็น ร้อยละ 17.5 ปัญหาค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 ปัญหา วิตกกังวล เกี่ยวกับศึกษาต่อ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5

คำถามข้อที่ 2 “จากปัญหาข้อที่ 1 นักเรียนคิดว่าเกิดจากสาเหตุใด” พบว่า นักเรียน ระดับปวช. จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 ได้แก่ ตื่นสาย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 28.8 คน ได้แก่ รดติด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 22.2 ได้แก่ งานที่ได้รับมอบหมายมี ปริมาณมากเกินไป ทำให้ไม่สามารถทำเสร็จภายในเวลา จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 15.5 ตอบว่า กฎระเบียบของโรงเรียนเข้มงวดเกินไป นักศึกษาระดับปวส. จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 ได้แก่ ตื่นสาย จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 ได้แก่ รดติด จำนวน 7 คน คิด เป็นร้อยละ 17.5 ได้แก่ งานที่ได้รับมอบหมายมีปริมาณมากเกินไป ทำให้ไม่สามารถทำเสร็จ ภายในเวลา จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 15 ได้แก่ กฎระเบียบของโรงเรียนเข้มงวดเกินไป จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการทำชิ้นงานสูงทำให้เงินไม่พอใช้ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ได้แก่ ใกล้จะเรียนจบแล้ว ตัดสินใจไม่ได้ว่าจะเรียนต่อที่ไหนดี

จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นนี้พบว่า นักเรียน นักศึกษา ส่วนใหญ่ มีปัญหาเกี่ยวกับ พฤติกรรมขาดวินัยในตนเอง ซึ่ง ประภาพรรณ เขี่ยมสุภาษิต (2532 : 759) กล่าวว่า การมีวินัยใน ตนเอง หมายถึง การที่บุคคลสามารถควบคุมตนเอง ทั้งกาย วาจา และใจ ให้ประพฤติปฏิบัติได้ เหมาะสมกับสถานการณ์ เวลา และ เป็นไปตามเงื่อนไขกฎเกณฑ์ กติกาหรือข้อตกลงที่สังคม กำหนดไว้ ด้วยความเต็มใจ โดยไม่มีการลงโทษ หรือควบคุม ผู้ที่มีวินัยในตนเองนั้น จะเป็นผู้รู้จัก กาลเทศะ รับผิดชอบ ตรงเวลา ปฏิบัติตามกฎหมายของสังคม และแสดงพฤติกรรมออกมาใน ลักษณะที่สังคมยอมรับทั้งต่อหน้าและลับหลัง แต่จากผลการสำรวจปัญหาเบื้องต้นนี้ น่าจะสรุปได้ ว่า นักเรียน นักศึกษา โรงเรียนพณิชยการสุโขทัย มีวินัยในตนเองต่ำ ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหา ที่หนักใจของครูผู้สอน ที่มุ่งหวังจะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามปรัชญาของ โรงเรียนและตามเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษา

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนพณิชยการสุโขทัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อม กับการมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนพณิชยการสุโขทัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อม ที่ส่งผลต่อการมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนพณิชยการสุโขทัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนพณิชยการสุโขทัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อนำผลการศึกษาค้นคว้า ให้ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา มาประกอบการวางนโยบายเพื่อส่งเสริมและช่วยเหลือให้นักเรียนมีวินัยในตนเอง เป็นนักเรียนที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบันต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียน นักศึกษาหญิงที่กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จาก 4 สาขาวิชา โรงเรียนพณิชยการสุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 จำนวน 2,060 คน เป็น นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ 967 คน และ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง 1,093 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียน นักศึกษาหญิงที่กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จาก 4 สาขาวิชา โรงเรียนพณิชยการสุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 แบ่งเป็น นักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพ 161 คน นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำนวน 182 คน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Yamane.1970 : 52) ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ประชากร โดยใช้ชั้นปีเป็นชั้น (Strata)
3. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ
 - 3.1.1 ตัวแปรด้านส่วนตัว

- 3.1.1.1 อายุ
- 3.1.1.2 ระดับชั้นที่กำลังศึกษา
- 3.1.1.3 สาขาวิชาที่ศึกษา
- 3.1.1.4 สุขภาพจิต
- 3.1.1.5 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- 3.1.1.6 บุคลิกภาพ
- 3.1.2 ตัวแปรด้านครอบครัว
 - 3.1.2.1 สถานภาพสมรสของบิดามารดา
 - 3.1.2.2 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง
- 3.1.3 ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อม
 - 3.1.3.1 สภาพแวดล้อมในโรงเรียน
 - 3.1.3.1.1 ลักษณะทางกายภาพ
 - 3.1.3.1.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษากับอาจารย์
 - 3.1.3.1.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษากับเพื่อน
 - 3.1.3.2 ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ ตัวแบบในสังคม ดังนี้
 - 3.1.3.2.1 พ่อแม่ ผู้ปกครอง
 - 3.1.3.2.2 ครู อาจารย์
 - 3.1.3.2.3 เพื่อน
- 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีวินัยในตนเอง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา หมายถึงความสามารถของนักเรียน นักศึกษาในการปฏิบัติตนให้เป็นไปตามข้อบังคับและระเบียบแบบแผนของสังคมโดยไม่ต้องมีใครบังคับในเรื่องต่อไปนี้

1.1 การปฏิบัติตนในห้องเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกในขณะที่อยู่ในห้องเรียน ได้แก่ การเข้าห้องเรียนตรงเวลา การทำงานตามที่ครูมอบหมาย การส่งงานตามตรงตามเวลาที่ครูกำหนด การไม่คุยกันในขณะที่ครูสอน การไม่ทุจริตในการสอบ การไม่ขาดเรียนเกินเวลาที่กำหนด

1.2 การปฏิบัติตนนอกห้องเรียน หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกในขณะที่อยู่นอกห้องเรียนแต่อยู่ภายในโรงเรียน ได้แก่ การแต่งกายถูกระเบียบ การเก็บภาชนะหลังรับประทานอาหาร การไม่ทะเลาะวิวาท การไม่เสเพลเสพติด

1.3 การปฏิบัติตนในสังคม หมายถึง พฤติกรรม ของนักเรียนที่แสดงออกในขณะที่อยู่สถานที่ต่าง ๆ ภายนอกโรงเรียน ได้แก่ การเคารพสิทธิของผู้อื่น การปฏิบัติตามกฎจราจร การทิ้งขยะ

2. ตัวแปรด้านส่วนตัว หมายถึง ลักษณะส่วนตัวของนักเรียน ได้แก่ อายุ ระดับชั้น สาขาวิชา สุขภาพจิต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ

2.1 อายุ หมายถึง จำนวนอายุเต็มปีบริบูรณ์ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

2.2 ระดับชั้น หมายถึง ระดับชั้นที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ ได้แก่

2.2.1 ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

2.2.1.1 ปวช. 1

2.2.1.2 ปวช. 2

2.2.1.3 ปวช. 3

2.2.2 ระดับชั้นประกาศนียบัตรชั้นสูง (ปวส.)

2.2.2.1 ปวส. 1

2.2.2.2 ปวส. 2

2.3 สาขาวิชา หมายถึง สาขาวิชาที่ของกลุ่มตัวอย่างกำลังศึกษาอยู่ มีทั้งหมด 4 สาขา

2.3.1 สาขาวิชาธุรกิจสถานพยาบาล

2.3.2 สาขาวิชาบัญชี

2.3.3 สาขาวิชา คอมพิวเตอร์ธุรกิจ

2.3.4 สาขาวิชาภาษาต่างประเทศธุรกิจบริการ

2.4 สุขภาพจิต หมายถึง ความสมบูรณ์ของจิตใจของนักเรียน สามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความสุข และการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ซึ่งสามารถวัดได้โดยใช้แบบคัดกรองสุขภาพจิต Thai GHQ 60 แปลและเรียบเรียงโดยนายแพทย์ธนา นิลชัยโกวิทย์

2.5 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความมุ่งมั่น ของนักเรียน นักศึกษา ที่จะทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงด้วยดีตามมาตรฐานอันสูงสุด หรือเป็นไปตามที่นักเรียนได้วางไว้ โดยที่นักเรียนได้ใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ เมื่อมีอุปสรรคก็คิดหาทางแก้ไขโดยไม่ย่อท้อ

2.6 บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะเฉพาะที่แสดงออกของนักเรียน ที่สนองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ในการดำรงชีวิต ทำให้นักเรียนมีเอกลักษณ์ของตนเอง ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้แบ่งตามแบบสำรวจของการกระทำของเจนกินส์ (Jenkins Activity Survey) โดยแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

2.6.1 ลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ เป็นลักษณะบุคลิกของบุคคลที่รักความก้าวหน้า ชอบฟันฝ่าอุปสรรค มีความก้าวร้าว โกรธง่าย ชอบทำงานให้ประสบผลสำเร็จ ชอบทำงานด้วยความรวดเร็ว และไม่ชอบการรอคอย

2.6.2 ลักษณะบุคลิกภาพแบบ บี เป็นลักษณะบุคลิกของบุคคลที่ค่อนข้าง

เฉื่อยชา จิตใจเยือกเย็น ทำงานไปเรื่อย ๆ ไม่หวังผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน ไม่ชอบฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ อดทนและรอคอยได้

3. ตัวแปรด้านครอบครัว ได้แก่ สถานภาพสมรสของบิดามารดา และ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษากับผู้ปกครอง

3.1 สถานภาพสมรสของบิดา มารดา จำแนกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

3.1.1 บิดามารดาอยู่ด้วยกัน

3.1.2 บิดามารดาแยกกันอยู่

3.1.3 บิดาหรือมารดาเสียชีวิต

3.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษากับผู้ปกครอง หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้ปกครองปฏิบัติต่อนักศึกษา และพฤติกรรมที่นักศึกษปฏิบัติต่อผู้ปกครอง เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน ดังนี้

3.2.1 พฤติกรรมที่ผู้ปกครองปฏิบัติต่อนักเรียนนักศึกษา ได้แก่ การดูแล เอาใจใส่ ให้ความรักความอบอุ่น ให้คำปรึกษาทั้งด้านส่วนตัว และด้านการเรียน มีเหตุผลยอมรับความสามารถและความคิดเห็นของนักเรียนนักศึกษา

3.2.2 พฤติกรรมที่นักเรียนนักศึกษาปฏิบัติต่อผู้ปกครอง ได้แก่ การแสดงออกถึงความรักและความเคารพ เชื่อฟัง ปฏิบัติตนตามคำสั่งสอน การขอคำแนะนำ และการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมรับรู้และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนและด้านส่วนตัว

4. ตัวแปร ด้านสภาพแวดล้อม

4.1 สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน หมายถึง สภาพการณ์ทั้งในและนอกห้องเรียนที่อยู่ในโรงเรียน ที่มีผลต่อนักเรียน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับอาจารย์ และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

4.1.1 ลักษณะทางกายภาพ หมายถึง สภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอนที่มีผลต่อนักศึกษา ได้แก่ วิธีการสอน ของครู สถานที่เรียน สื่อและอุปกรณ์ทางการศึกษา

4.1.1.1 สถานที่เรียน หมายถึง การถ่ายอากาศภายในห้องเรียน ความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในห้องเรียน ขนาดของห้องเมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียน

4.1.1.2 สื่อและอุปกรณ์การสอน หมายถึง ปริมาณของสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนเมื่อเทียบกับจำนวนครูผู้สอนและนักเรียน ความทันสมัย และคุณภาพการใช้งาน

4.1.1.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษากับอาจารย์ หมายถึง การปฏิบัติของอาจารย์กับนักศึกษาและที่นักศึกษาปฏิบัติต่ออาจารย์ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน แบ่งเป็น

4.1.1.3.1 การปฏิบัติตนของอาจารย์ต่อนักศึกษาทั้งในและนอก

ห้องเรียน ได้แก่ การให้ความรัก ความเอาใจใส่ ยอมรับความคิดเห็น ให้ความเป็นกันเอง ให้คำปรึกษาทางการเรียนและการดำเนินชีวิต รวมทั้งการประพฤติตนอย่างถูกต้องเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี

4.1.1.3.2 การปฏิบัติของนักศึกษาต่ออาจารย์ทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่ การให้ความเคารพเชื่อฟัง ตั้งใจและสนใจปฏิบัติตามที่ครูสั่งสอน ชักถาม แสดงความคิดเห็น ด้านการเรียน ขอคำปรึกษาอาจารย์ทั้งในด้านการเรียนและด้านส่วนตัว

4.1.1.4 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษาด้วยกัน หมายถึง พฤติกรรมที่นักศึกษาและเพื่อนปฏิบัติต่อกันทั้งในและนอกห้องเรียน ทั้งด้านการเรียนและด้านส่วนตัว เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ได้แก่ การห่วงใย การช่วยเหลือ ไว้วางใจซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันด้วยความเต็มใจ

4.2 ด้านสภาพแวดล้อมในสังคม หมายถึง สภาพแวดล้อมของคนในสังคม ที่นักเรียน นักศึกษา อยู่ใกล้ชิด ได้เห็นพฤติกรรมทำให้เกิดการซึมซับ ส่งผลให้นักศึกษาเลียนแบบพฤติกรรมต่าง ๆ ของตัวแบบนั้น ๆ ได้แก่

4.2.1 พ่อ แม่

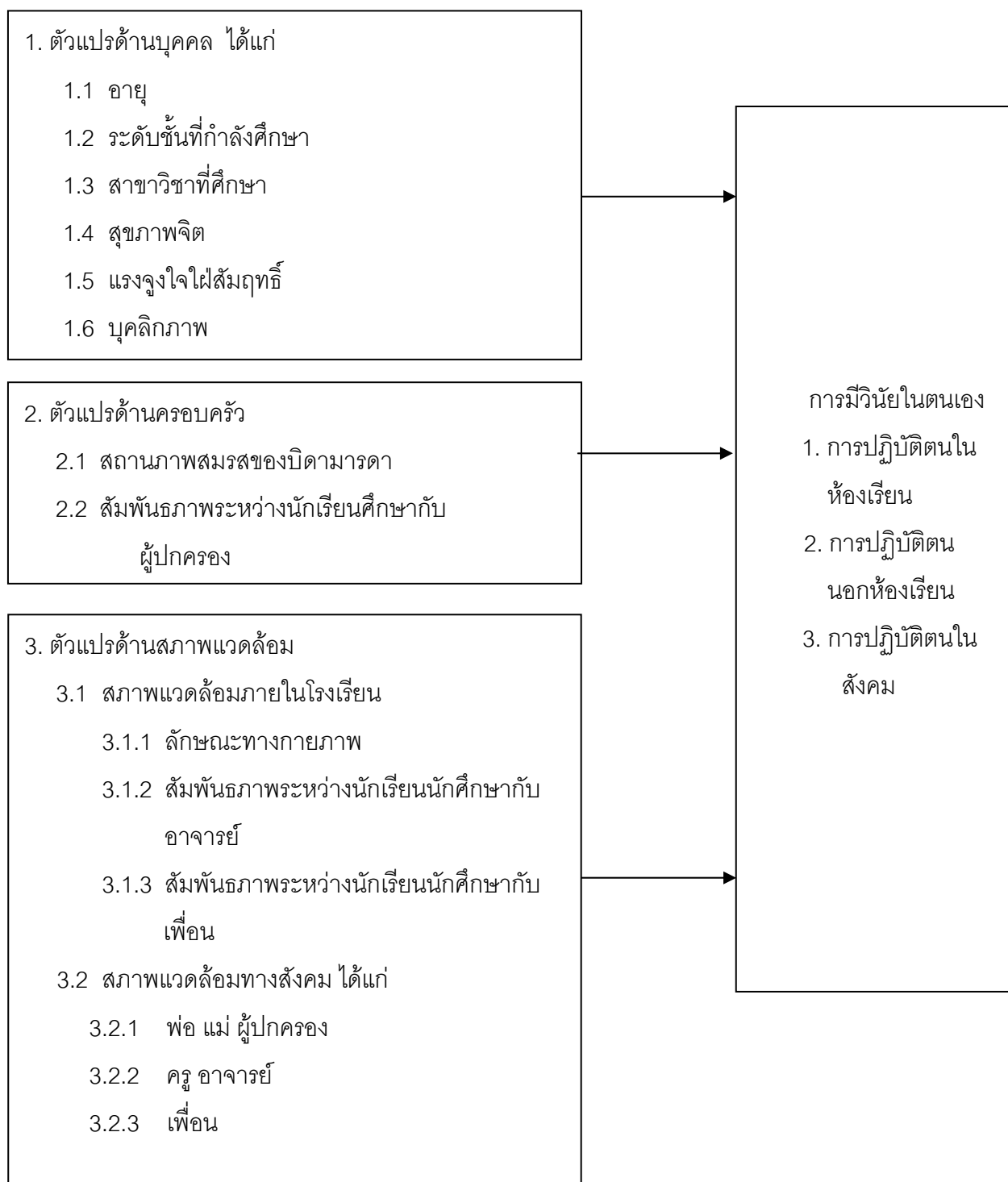
4.2.2 ครู อาจารย์

4.2.3 เพื่อน

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนพลวิทยการสุโขทัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
2. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมส่งผลต่อการมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนพลวิทยการสุโขทัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเอง
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเอง
 - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเอง
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษาค้นคว้า
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษาค้นคว้า
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษาค้นคว้า
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนพณิชยการสุโขทัย

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเอง

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเอง

1.1.1 ความหมายของวินัยในตนเอง

คำว่า “วินัย” มีความหมายหลายนัย ซึ่งมีการให้ความหมายไว้หลายดังนี้

ประภาพรรณ เอี่ยมสุภชาติ (2532 : 759) ได้ให้ความหมายของการมีวินัยในตนเองว่า หมายถึง การที่บุคคลสามารถบังคับควบคุมตนเองทั้งกาย วาจา ใจ ให้ประพฤติปฏิบัติได้เหมาะสมกับสถานการณ์ เวลา และเป็นไปตามเงื่อนไขกฎเกณฑ์ กติกาหรือข้อตกลงที่สังคมกำหนดไว้ด้วยความเต็มใจโดยไม่ต้องมีการลงโทษหรือควบคุม และผู้ที่มีวินัยในตนเองนั้นจะเป็นผู้รู้จักกาลเทศะ รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ปฏิบัติตามกฎหมายของสังคม และแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะที่สังคมยอมรับทั้งต่อหน้าและลับหลัง

พรพนทิพย์ พันทอง (2534 : 7) ได้กล่าวว่า การมีวินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์ หรือพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวังซึ่งจะต้องเป็นไปตามกฎระเบียบของสังคมโดยเกิดจากความสำนึกตัวขึ้นมาเอง แม้จะมีสิ่งเร้าจากภายนอก ซึ่งลักษณะของผู้ที่มีวินัยในตนเองประกอบด้วย 4 ลักษณะ คือ เคารพในสิทธิของผู้อื่น มีระเบียบและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม มีความตรงต่อเวลา และยอมรับการกระทำของตนเอง

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) (2538 : 8-10) ได้ให้ความหมายของวินัยคือ ระบบระเบียบทั้งหมด ของชีวิตและสังคมมนุษย์ ซึ่งจะตั้งอยู่ได้ดี เป็นผลสำเร็จได้ต้องอาศัยความเข้าใจพื้นฐาน คือ ต้องมองวินัยโยงไปกับธรรม (ธรรม คือ ความจริง ของสิ่งทั้งหลายที่เกิดขึ้น โดยเป็นเหตุเป็นผลแก่กัน วินัยจึงมีที่มาจากกฎธรรมชาติที่นำมาวางเป็นกฎในหมู่มนุษย์)

กฤษฎี ภูพัฒน์ (2538 :7) ได้ให้ความหมายของวินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่คนเห็นว่า มีค่าทั้งต่อ ตนเองและผู้อื่น การควบคุมและพฤติกรรมนั้นเกิดจากความต้องการ ความเชื่อ หรืออุดมคติของตน โดยไม่ได้เกิดจากการถูกบังคับจากอำนาจภายนอก

อิงลิชและอิงลิช (สินีนาฏ สุทธิจินดา.2543 : 16 ; อ้างอิงจาก English and English. 1958 : 487) ได้ให้ความหมายของการมีวินัยในตนเอง ว่า วินัยในตนเองเป็นลักษณะของการนำตนเอง การควบคุมหรือการบังคับตนเองโดยอาศัยแรงจูงใจที่สัมพันธ์กับอุดมคติที่บุคคลสร้างขึ้นสำหรับตนเอง หรือเป็นการควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามความตั้งใจ ซึ่งมีความหมายเดียวกับการควบคุมตนเอง หมายถึง ความสามารถในการรู้จักบังคับหรือควบคุมพฤติกรรมที่มีเป้าหมายที่ดีกว่าเดิม

ออซูเบล (สินีนาฏ สุทธิจินดา.2543 : 16 ; อ้างอิงจาก Ausubel. 1968 : 459) กล่าวถึงการมีวินัยในตนเองว่า หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลนั้นแสดงออกมาตามจิตสำนึกของตน ซึ่งจะมีหน้าที่คือ

1. เป็นการอบรมนิสัยและฝึกคนให้มีพฤติกรรมที่เป็นมาตรฐาน
2. ทำให้บุคคลนั้นมีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับวุฒิภาวะของตน คือ สามารถปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของสังคม เชื้อมั่นในตนเอง พึ่งตนเองได้ รู้จักควบคุมอารมณ์และมีความอดทน
3. เกิดจากมโนธรรมภายในจิตใจที่มาจากการสะสมประสบการณ์และมีพัฒนาการมาเป็นลำดับ
4. สร้างความมั่นคงทางอารมณ์ให้แก่ผู้ปฏิบัติ เพราะกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่สังคมยอมรับจะเป็นกรอบแนวคิดที่บุคคลนั้นใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนให้เหมาะสมและแนวความคิดนี้จะพัฒนาจนกลายเป็น “วินัยในตนเอง”

แจ่มจันทร์ เกียรติกุล (2531 : 7) ได้วิเคราะห์พฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย โดยวิธีการ Critical Incident Technique แล้วนำพฤติกรรมด้านการมีวินัยในตนเองมาจัดกลุ่มได้ 4 ลักษณะ คือ

1. มีความตั้งใจในการทำงาน หมายถึง การทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จสิ้น ได้แก่ การไม่เล่นในเวลาทำงาน
2. เคารพสิทธิของผู้อื่น หมายถึง การรู้ถึงสิทธิของตนเอง ไม่เหยียบของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต
3. การตรงต่อเวลา หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามเวลาที่กำหนด ได้แก่ การเข้าแถว

4. การปฏิบัติตนตามระเบียบของห้องเรียน หมายถึง การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่ตกลงกันไว้ในห้องเรียน ได้แก่ การเก็บของเล่นหลังจากเล่นเสร็จสิ้นทุกครั้ง การทิ้งขยะลงถังขยะ

วิกกินส์ (Wiggins . 1971 : 289) ได้อ้างถึงการศึกษาของโกซ์ (Gough) ซึ่งศึกษาถึงการควบคุมตนเองหรือการมีวินัยในตนเอง และพบว่าผู้ที่มีวินัยในตนเองสูงจะมีคุณลักษณะดังนี้ คือ

1. มีความรับผิดชอบมาก
2. มีความวิตกกังวลน้อย
3. มีความอดทน
4. ประพฤติตนอย่างมีเหตุผล

จากการศึกษาคุณลักษณะของผู้ที่มีวินัยในตนเองของนักการศึกษาและผู้วิจัยดังกล่าวมาแล้วมีความสอดคล้องกัน ซึ่งชี้ให้เห็นว่าคุณลักษณะของผู้ที่มีวินัยในตนเองก็คือผู้ที่สามารถควบคุมอารมณ์หรือพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่มุ่งหวัง โดยบุคคลนั้นจะต้องมีคุณลักษณะต่าง ๆ ที่สำคัญดังนี้ คือ

1. การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม
2. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
3. มีความตั้งใจจริง
4. สามารถควบคุมอารมณ์ได้
5. มีความอดทน
6. ตรงต่อเวลา
7. มีความรับผิดชอบสูง
8. มีความเป็นผู้นำ

ซึ่งคุณลักษณะของพฤติกรรมดังกล่าวจะช่วยให้ผู้ที่มีวินัยในตนเองมีจริยธรรมที่ดี สามารถดำเนินชีวิตของตนในสังคมให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสงบสุขและยังช่วยพัฒนาสังคมให้ดีขึ้นด้วย

1.1.2 ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเอง

การมีวินัยในตนเองเป็นคุณสมบัติสำคัญที่บุคคลควรมี เพราะผู้ที่มีวินัยในตนเองจะมีจริยธรรมและประพฤติตนอย่างมีเหตุผล ไม่ก่อความวุ่นวายแก่สังคม การศึกษาทฤษฎีที่ว่าด้วยการเกิดวินัยในตนเอง จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะให้ทราบว่าวินัยในตนเองมีที่มา อย่างไร เพื่อจะได้ปลูกฝังและพัฒนาให้เกิดขึ้นในตัวบุคคลได้ ซึ่ง ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2527 :

62-64) ได้อธิบายถึงทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเอง โดยยึดแนวทฤษฎีที่สำคัญ 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีของเมาเรอร์ (Moerer) ซึ่งว่าด้วยการกำเนิดของการควบคุมตนเองหรือการมีวินัยในตนเอง และทฤษฎีของแพคและแฮวิเกฮิสต์ (Peck and Havighurst) ซึ่งว่าด้วยการพัฒนาการของแรงจูงใจทางจริยธรรมหรือการมีวินัยในตนเอง โดยยึดหลักการควบคุมของอีโกและซูเปอร์อีโกเป็นหลัก ซึ่งมีหลักการสำคัญดังต่อไปนี้ คือ

1. ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเองของเมาเรอร์ (Moerer) การเกิดวินัยในตนเองของบุคคลนั้นนักจิตวิทยาทั้งหลายเชื่อว่าจะต้องมีพื้นฐานมาตั้งแต่ระยะแรกเกิดจนกระทั่งเติบโตขึ้นมา สิ่งสำคัญคือความสัมพันธ์ระหว่างทารกกับบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูอันจะเป็นทางนำไปสู่ความสามารถในการให้รางวัลตนเองหรือความสามารถควบคุมตนเองเมื่อโตขึ้น ซึ่งเมาเรอร์ได้อธิบายว่าทารกหรือเด็กจะต้องเรียนรู้จากผู้เลี้ยงดูตน โดยที่การเรียนรู้นี้จะเกิดในสภาพอันเหมาะสมเท่านั้น การเรียนรู้ของทารกหรือเด็กนี้จะเกิดขึ้นหลายระดับและมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

บุคคลที่สำคัญต่อการเรียนรู้ของทารกหรือเด็กคือบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูซึ่งเป็นผู้ที่บำบัดความต้องการของทารก เช่น หิวก็ได้ดื่มนม ร้อนก็ได้อาบน้ำ ยุ่งกั๊กก็มีผู้ปัดให้ ฯลฯ เมื่อทารกได้รับการบำบัดความต้องการก็จะรู้สึกสบาย พอใจและมีความสุข ความรู้สึกของทารกนี้จะรุนแรงมาก และติดตรึงอยู่ในสำนึกของทารกไปจนเติบโตขึ้น การที่ทารกได้รับการบำบัดความต้องการจนรู้สึกสบาย พอใจและมีความสุขนั้น สิ่งที่เกิดควบคู่กับเหตุการณ์นี้อยู่เสมอทุกครั้งก็คือการปรากฏตัวของบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูในขณะที่มาปรนนิบัติเด็ก การบำบัดความต้องการของเด็กกับบิดามารดา หรือผู้เลี้ยงดูเป็นสิ่งควบคู่กันเสมอในการรับรู้ของเด็กจึงถ่ายทอดมายังบิดามารดา ทำให้การปรากฏตัวของบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูก่อให้เกิดความพอใจและความสุข ความพอใจที่ได้รับการบำบัดมาก่อน ถ้าไม่มีเหตุการณ์เช่นนี้ในเด็ก เช่น เมื่อหิวก็ไม่ได้กิน หรือได้กินนมไม่หิว เด็กก็จะไม่เกิดความพอใจ เด็กก็จะไม่มีรากฐานในการที่จะเรียนรู้ที่จะรักและพอใจบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูตน นั่นก็คือบุคคลที่สำคัญต่อการเรียนรู้เริ่มแรกของทารกหรือเด็กก็คือผู้เลี้ยงดูซึ่งอาจจะเป็นบิดามารดาหรือผู้อื่นก็ได้

ความรักและความผูกพันของเด็กนำไปสู่การปฏิบัติตามคำอบรมสั่งสอนหรือการเลียนแบบผู้ที่ตนรักและพอใจ กล่าวคือ จากความรักและพอใจของเด็กที่มีต่อบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดู จึงทำให้เมื่อบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูมีการอบรมสั่งสอนเด็กหรือมีการกระทำหรือพูดจาอย่างไร เด็กก็จะเกิดการทำตามหรือเลียนแบบคำพูด หรือการกระทำตามที่บิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูสั่งสอน หรือตามที่เห็นบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูกระทำ ซึ่งการกระทำของเด็กเช่นนี้จะทำให้เขาเกิดความสุขความพอใจได้เอง อันเป็นลักษณะการให้รางวัลและชมเชยตนเองโดยบุคคลไม่ได้หวังผลจาก

ภายนอก การเลียนแบบผู้เลี้ยงดูตนของเด็กจะทำทั้งทางที่ดีและไม่ดีเท่า ๆ กันตรงเท่าที่ลักษณะของผู้ที่ตนรักและพอใจ เช่นถ้าเด็กเห็นผู้เลี้ยงดูสุบหรือเสมอ เมื่อเด็กสุบหรือบ้างก็จะมีความสุขความพอใจ เพราะเป็นลักษณะของผู้ที่ตนรักตนพอใจมาก่อนความสามารถในการให้รางวัลตนเองนี้ เมาเรอร์เชื่อว่าเป็นลักษณะที่แสดงถึงการบรรลุวุฒิภาวะทางจิตของบุคคลนั้น โดยจะปรากฏขึ้นในเด็กปกติที่อายุประมาณ 8-10 ขวบ และจะพัฒนาต่อไปจนสมบูรณ์เมื่อเติบโตเป็นผู้ที่มีความสามารถที่จะควบคุมให้ปฏิบัติตนอย่างมีเหตุผลในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น ในการโต้ตอบเมื่อเกิดความคับข้องใจ เมื่อเกิดความกลัว ในการมีความรักและในการมีอารมณ์ต่าง ๆ ฯลฯ ส่วนผู้ที่ขาดวินัยในตนเองหรือขาดการควบคุมตนเองก็เพราะไม่ได้ผ่านการเรียนรู้ตั้งแต่วัยทารก จึงกลายเป็นบุคคลที่ขาดความยับยั้งชั่งใจในการกระทำและกลายเป็นผู้ทำผิดกฎเกณฑ์และกฎหมายของบ้านเมืองอยู่เสมอ ในรายที่รุนแรงอาจกลายเป็นอาชญากรหรือร้ายหมดโอกาสที่จะแก้ไข

ดังนั้น จากทฤษฎีของเมาเรอร์ การเกิดวินัยในตนเองจนเป็นผู้ที่บรรลุวุฒิภาวะทางจิตนั้น จะต้องเริ่มต้นจากการเลี้ยงดูในวัยทารกอย่างมีความสุข ความอบอุ่น และผ่านการอบรมสั่งสอนหรือการเลียนแบบที่ดีงามจากผู้เลี้ยงดูตนเอง จึงจะพัฒนามาเป็นลักษณะที่เด่นชัดในจิตสำนึกของบุคคลนั้น และกลายเป็นพฤติกรรมที่ถูกต้อง มีเหตุผลของบุคคลนั้น

1.1.3 ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมหรือการมีวินัยในตนเองของเพคและแฮวิกเฮิสต์

(Peck and Havighurst) เชื่อว่าการควบคุมของอีโก้ (Ego-Control) และการควบคุมของซูเปอร์อีโก้ (Super Ego-Control) ร่วมกันช่วยให้เกิดความต้องการแสดงพฤติกรรมเพื่อผู้อื่นอย่างสมเหตุสมผล นักทฤษฎีทั้งสองเห็นว่าพลังควบคุมของอีโก้และซูเปอร์อีโก้ในบุคคลจะมีมากหรือน้อยก็ได้ และบุคคลแต่ละคนจะมีพลังควบคุมของอีโก้และซูเปอร์อีโก้ในระดับที่ไม่เท่ากัน อันเนื่องมาจากการได้รับความรู้ทางจริยศึกษาที่ทำให้ทราบถึงผลไปยังการมีวินัยในตนเอง หรือการควบคุมของอีโก้และซูเปอร์อีโก้ที่ต่างระดับกัน ดังนั้นนักทฤษฎีทั้งสองจึงได้จำแนกลักษณะของบุคคลออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้คือ

1.1.3.1. พวกปราศจากจริยธรรม (Amoral Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโก้และซูเปอร์อีโก้ที่น้อยมาก โดยบุคคลจะเป็นผู้ที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและเห็นแก่ตัวฝ่ายเดียว โดยที่ไม่เรียนรู้ที่จะให้แก่ผู้อื่น เป็นผู้ที่ไม่สามารถควบคุมตนเอง และเป็นผู้ที่ขาดวินัยตนเองหรือมีน้อยมาก

1.1.3.2 พวกเอาแต่ได้ (Expedient Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโก้ น้อย แต่พลังควบคุมของซูเปอร์อีโก้มีมากขึ้น แต่ก็ยังจัดอยู่ในประเภทปานกลางค่อนข้างน้อย บุคคลประเภทนี้จะยังยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และกระทำทุกอย่างเพื่อความพอใจและผลได้

ของตนเอง เป็นคนที่ไม่จริงจังจะยอมอยู่ใต้การควบคุมของผู้มีอำนาจถ้าจะทำให้เขาได้รับผลที่ต้องการได้ เป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเองน้อย ลักษณะนี้จะปรากฏตั้งแต่วัยเด็กตอนต้นและในคนบางประเภทจะติดตัวไปจนตลอดชีวิต

1.1.3.3. พวกคล้อยตาม (Conforming Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโก้ต่ำเหมือนคน 2 ประเภทแรก แต่มีพลังควบคุมของซูเปอร์อีโก้มากกว่า คืออยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก คนพวกนี้จะยึดพวกพ้องเป็นหลัก และคล้อยตามผู้อื่นโดยไม่ต้องไตร่ตรอง บุคคลประเภทนี้อยู่ภายใต้การควบคุมของสังคมและกลุ่ม เป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเองระดับปานกลางแต่ไม่แน่นอน

1.1.3.4 พวกตั้งใจจริงแต่ขาดเหตุผล (Irrational Conscientious Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโก้ในระดับปานกลาง แต่มีพลังควบคุมของซูเปอร์อีโก้มาก จนเป็นผู้ที่ยอมรับกฎเกณฑ์และค่านิยมทางสังคมเข้าไปเป็นลักษณะของตนเอง จะเป็นผู้ที่ทำตามกฎเกณฑ์และกฎหมายอย่างยึดมั่นและมีศรัทธา เป็นผู้ที่ถูกควบคุมโดยค่านิยมและปทัสถานของสังคม เป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเองค่อนข้างมากแต่ยังไม่สมบูรณ์ บุคคลประเภทนี้จะทำตามกฎอย่างเคร่งครัดโดยเห็นว่ากฎเกณฑ์นั้นเป็นของศักดิ์สิทธิ์ แม้จะก่อให้เกิดผลเสียร้ายแก่ผู้อื่นก็ไม่สนใจบุคคลประเภทนี้จะกลายเป็นหลักของชุมชน เพราะมีความมั่นคงในความเชื่อและการกระทำ คนอื่นเห็นได้ง่าย แต่การขาดความยืดหยุ่นอย่างมีเหตุผลของคนประเภทนี้จึงยังเป็นคนประเภทที่ไม่สมบูรณ์ทางจริยธรรม

1.1.3.5 พวกเห็นแก่ผู้อื่นอย่างมีเหตุผล (Rational Altruistic Person) คือ บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโก้มากและพลังควบคุมของซูเปอร์อีโก้ก็มากด้วย จนเกิดสมดุลระหว่างการปฏิบัติตนตามเกณฑ์ของสังคมและความสมเหตุสมผลโดยเห็นแก่ผู้อื่นทั่วไปเป็นหลัก บุคคลประเภทนี้มีความสามารถควบคุมตนเองอย่างมีเหตุผลมิได้ตกอยู่ในอิทธิพลของกลุ่มในสังคมหรืออยู่ใต้อิทธิพลของกฎเกณฑ์อย่างปราศจากเหตุผล เป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเองสูงมาก จะเป็นผู้ที่ตระหนักถึงผลของการกระทำของตนต่อผู้อื่น ก่อนจะทำอะไรต้องพิจารณาอย่างมีเหตุผลเพื่อผู้อื่น พร้อมทั้งจะร่วมมือกับสังคม มีความรับผิดชอบและให้ความเคารพเพื่อมนุษยชาติโดยทั่วไป มีความต้องการที่จะเสียสละและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม บุคคลประเภทนี้มีไม่มากนักในแต่ละสังคม แต่นักทฤษฎีทั้งสองเชื่อว่าเป็นบุคลิกภาพที่พัฒนาถึงขีดสูงสุดของมนุษย์

จากการวิจัยลักษณะของบุคคลตามทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมของเพคและแอวิกเฮิสต์ จะพบว่าผู้ถูกศึกษาแต่ละคนจะมีลักษณะผสมหลายประเภทพร้อมกัน แต่ก็สามารถจำแนกลักษณะของแต่ละบุคคลจากการกระทำของเขาไม่ยากนัก จะเห็นได้ว่าการพัฒนามโนธรรมในตนเองตามทฤษฎีของเพคและแอวิกเฮิสต์นั้นจะใช้ความรู้ทางจริยธรรมมาช่วยในการสร้าง

พลังควบคุมของอีโก้และพลังควบคุมของซูเปอร์อีโก้ให้ได้ระดับเหมาะสมซึ่งจะเริ่มในเด็กโตเป็นต้นมา จนกระทั่งสามารถพัฒนาเป็นผู้ใหญ่ที่มีวุฒิภาวะทางจิตที่สมบูรณ์ คือมีการควบคุมตนเองหรือมีวินัยในตนเองอย่างเหมาะสม

เมื่อพิจารณาทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเองของเมอเรอร์และทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมของเพคและแฮวิกเฮิสต์ จะเห็นว่า การวางพื้นฐานให้เกิดวินัยในตนเองจะเริ่มมาจากการเลี้ยงดูทารกจนเกิดความผูกพันกัน และเด็กเกิดความพึงพอใจที่จะปฏิบัติตามคำอบรมสั่งสอนของผู้เลี้ยงดู หรือเลียนแบบพฤติกรรมของผู้เลี้ยงดู เด็กจะเกิดการเรียนรู้และพัฒนาจนกลายเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ซึ่งทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมของเพคและแฮวิกเฮิสต์ จะแสดงให้เห็นว่าเมื่อเด็กเติบโตมาแล้วก็จะได้รับประสบการณ์และความรู้ทางจริยธรรมจากสังคม และรับเข้าไปจนกลายเป็นพลังในการควบคุมตนเองหรือเกิดวินัยในตนเอง จึงสามารถสรุปได้ว่ากำเนิดของวินัยในตนเองมีที่มาจากตั้งแต่วัยทารกและจะค่อย ๆ สะสมประสบการณ์ การเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากครอบครัวและสังคม มาพัฒนากลายเป็นพลังควบคุมตนเองหรือมีวินัยในตนเองที่จะแสดงพฤติกรรมอย่างเหมาะสมคือเป็นผู้บรรลุมิติทางจิตอย่างสมบูรณ์

1.1.4 ความประพฤตินักเรียนกับปัญหาการขาดวินัย

นักเรียนในระดับอาชีวศึกษานั้นอยู่ในวัยที่เรียกว่าวัยรุ่น เป็นวัยที่ต้องการให้ผู้ใหญ่มอบหมายว่าเขาเป็นผู้ใหญ่ และมีความสามารถพอที่จะอยู่ภายนอกการคุ้มครองของผู้ปกครอง จึงพยายามหาทางออกโดยการคบหาสมาคมกับเพื่อนร่วมชั้นและเพื่อนบ้านในละแวกเดียวกัน นอกจากการเข้ากับเพื่อนฝูงได้แล้วเด็กวัยรุ่นต้องการให้เป็นที่ยอมรับเป็นที่ชอบพอของครูอาจารย์ ผู้ปกครองและบุคคลอื่น ๆ ในสังคม ดังนั้นครูอาจารย์ ผู้ปกครองและบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กจะต้องร่วมมือประสานกันเพื่ออบรมและแก้ปัญหานักเรียนในวัยนี้ ความประพฤตินักเรียนกับการประพฤติดังวินัยของโรงเรียนเป็นปัญหานักเรียนจะช่วยให้เข้าใจปัญหาเรื่องวินัยได้ดีขึ้น ซึ่ง นรินทร อิมเพิ่มพูล (2523 : 13) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาว่า หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกในโรงเรียนซึ่งไม่ช่วยให้เกิดผลดีต่อกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียนหรือเป็นพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของห้องเรียนหรือของโรงเรียน นอกจากนี้เอนกกุล กริแสง (2520 : 210) ได้กล่าว ถึงลักษณะของการขาดวินัยในชั้นเรียนว่ามี 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. เกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์บ่อยครั้ง พฤติกรรมที่แสดงออกได้แก่

- 1.1 แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวต่อเพื่อนร่วมชั้น เช่น แกล้งเพื่อน ใช้อาวุธข่มขู่เพื่อน หรือผู้อื่น

1.2 เรียกร้องความสนใจจากเพื่อน เช่น ลุกจากที่นั่งโดยไม่ขออนุญาต ทำท่าตลกคะนองต่าง ๆ

1.3 ระบายอารมณ์ของครู เช่น ทำเสียงประหลาดพูดคุยกันด้วยเสียงอันดังขัดคำสั่งของครูเคาะโต๊ะ และกระแทกเท้า

1.4 แสดงความอวดดี เช่น แกล้งถามปัญหาที่ไม่เข้าเรื่อง ได้แหยงเพื่อนหรือครูอย่างมีเหตุผล

2. พฤติกรรมที่เกิดขึ้นในบางครั้ง เป็นพฤติกรรมที่ไม่ก่อความวุ่นวายให้ครูและเพื่อน หรือการเรียนการสอน ได้แก่

2.1 ขาดความตั้งใจ เช่น ไม่ตั้งใจฟังครูอธิบาย เหม่อลอย ครุ่นคิดในเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับบทเรียน

2.2 ไม่ตั้งใจทำงานตามที่ครูมอบหมาย เช่น ทำงานอย่างอื่น เขียนรูปหรือวาดรูปเล่น ทำงานรีบร้อน ไม่เรียบร้อย ส่งงานช้า ทำงานไม่สำเร็จ

2.3 ขาดการสังคมกับเพื่อน เช่น ขี้อาย ไม่ร่วมมือกับผู้อื่น ไม่ได้แหยงกับใครแม้จะถูกตำหนิโดยไม่จำเป็นหรือไม่เป็นจริง

2.4 ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง เช่น ต้องการคำชมเชยและคำแนะนำมากเกินไป ความจำเป็น คอยฟังผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา เรียกร้องความสนใจจากผู้อื่นอย่างมาก

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2528 : 122-123) ได้จำแนกความผิดทางวินัยของนักเรียนออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. ความผิดที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา หมายถึง ความผิดที่สถานศึกษาควรจะช่วยพัฒนาให้นักเรียนโดยตรง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น คือ

1.1 ความผิดทางด้านบุคลิกภาพ ได้แก่ ความผิดด้านการแต่งกาย การใช้วาจาไม่สุภาพต่อบุคลากรหรืออาจารย์ เป็นต้น

1.2 ความผิดด้านความประพฤติ ได้แก่ การประพฤติตนไม่เหมาะสมกับสภาพการเป็นนักเรียน เช่น การเล่นเกมพนัน การเสพยาหรือของมึนเมาหรือยาเสพติดให้โทษ การทะเลาะวิวาท การทำลายทรัพย์สินของสถานศึกษา การลักขโมย การพูดเท็จต่อเจ้าหน้าที่หรืออาจารย์ การปลอมแปลงเอกสาร การขัดขวางหรือก่อกวนการดำเนินงานของสถานศึกษา การพูดจาเกะกะระรานอาจารย์ การมีของผิดกฎหมายไว้ในครอบครอง การทุจริตในการสอบ การประพฤติผิดทางเพศ และการก่อความไม่สงบในสถานศึกษา เป็นต้น

2. ความผิดที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายบ้านเมือง ได้แก่ ความประพฤติที่เมื่อนำกฎหมายบ้านเมืองมาพิจารณาแล้วเป็นการประพฤติผิดกฎหมายบ้านเมือง ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะเป็นความประพฤติที่ร้ายแรง ผิดทั้งกฎหมายบ้านเมืองและผิดกฎระเบียบของสถานศึกษา

ผู้กระทำผิดกรณีนี้อาจต้องรับโทษจากกฎหมายบ้านเมือง และรับโทษจากกฎระเบียบของสถานศึกษา ซึ่งอาจมีโทษถึงคัดชื่อออกหรือไล่ออกก็ได้

กอร์ตัน (Gorton .1983 : 326-327) กล่าวว่า โรงเรียนต่าง ๆ ประสบปัญหาด้านวินัยซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ คือ

1. ปัญหาการผิดวินัยในชั้นเรียน ได้แก่ การตอบโต้กับครู การไม่ตั้งใจเรียน การรบกวนคนอื่น ๆ การกินขนมในชั้นเรียน การชอบทำลายของ การพูดหยาบคาย การพูดปด และการทำร้ายคนอื่น

2. ความประพฤติผิดนอกชั้นเรียน (แต่อยู่ภายในบริเวณโรงเรียน) ได้แก่ การต่อสู้กันการทำลายสิ่งของ การสูบบุหรี่ การใช้ยาเสพติด การแต่งกายผิดระเบียบ การขโมย การเล่นเกมพนัน การทำบริเวณโรงเรียนสกปรก การต่อต้านครู – โรงเรียน และการเข้าไปในบริเวณที่หวงห้าม

3. การหนีโรงเรียน ได้แก่ การไม่เข้าชั้นเรียน การขาดโรงเรียน

4. ความเฉื่อยชา ได้แก่ การเข้าชั้นเรียนช้าบ่อย ๆ และการมาโรงเรียนสายบ่อย ๆ

จะเห็นว่าการทำผิดวินัยของนักเรียนนั้นมีโอกาสเกิดขึ้นได้เสมอ ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นประจำ ได้แก่ การแต่งกายไม่เรียบร้อย ความประพฤติไม่เรียบร้อย ส่งเสียงดังในชั้นเรียน คือพูดจาหยาบ รังแกกัน ไม่สนใจเรียน ชอบเล่นหรือคุยกันขณะที่ครูสอน หนีโรงเรียน ทำลายทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน มาโรงเรียนสาย ปัญหาเหล่านี้อาจมีสาเหตุมาจากหลายทาง ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาควรค้นหาสาเหตุเหล่านี้ และพยายามแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่ดีเหล่านี้

1.1.5 การปลูกฝัง เสริมสร้างและพัฒนาวินัยในตนเอง

บุคคลที่มีวินัยในตนเองคือผู้ที่บรรลุวุฒิภาวะทางจิตสูง สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนให้แสดงออกมาอย่างมีเหตุผลทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น สังคมใดก็ตามที่มีผู้มีวินัยในตนเองสูงเป็นจำนวนมาก สังคมนั้นก็ย่อมสงบสุขและเจริญก้าวหน้า ดังนั้นการปลูกฝังเสริมสร้างและพัฒนาวินัยในตนเองจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพราะเป็นการสร้างผู้ที่มีจริยธรรมซึ่งจะมีส่วนเอื้อต่อการพัฒนาประเทศ การจะพัฒนาวินัยในตนเองจะต้องเริ่มต้นตั้งแต่เด็กในวัยทารกและให้แรงจูงใจทางจริยธรรมแก่เด็กที่โตแล้วการพัฒนาวินัยในตนเองจะต้องอาศัยความร่วมมือจากสถาบันต่าง ๆ ที่แวดล้อมตัวเด็ก และต้องใช้วิธีการกระตุ้นหรือพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กอย่างเหมาะสมด้วย

1. สถาบันที่มีส่วนในการพัฒนาวินัยในตนเอง

สถาบันที่มีส่วนในการพัฒนาวินัยในตนเองให้แก่เยาวชนในปัจจุบัน ได้แก่ ครอบครัว การศึกษาศาสนา ฯลฯ ซึ่งบุคคลต่าง ๆ ในสถาบันเหล่านี้จะต้องร่วมมือและช่วยเหลือในการ

พัฒนาวินัยในตนเองให้แก่เยาวชนไทย ซึ่ง ข้าเลื่อง วุฒิจันทร์ (2522 : 76-77) และ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2537 : 9) ได้กล่าวถึงสถาบันหรือบุคคลที่มีส่วนในการพัฒนาวินัยในตนเองให้แก่เยาวชนไทย สรุปได้ดังนี้คือ

1.1 บิดา มารดา บ้านหรือสถาบันครอบครัว เป็นสถาบันที่สำคัญที่สุดและเป็นแหล่งแรกที่ทำหน้าที่ปลูกฝังและหล่อหลอมตลอดจนถ่ายทอดลักษณะอันทรงคุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้งเรื่องระเบียบวินัยแก่สมาชิกในครอบครัวทั้งทางตรงโดยการอบรมสั่งสอนและทางอ้อม ซึ่งเด็กจะเฝ้าสังเกตลักษณะและการกระทำต่าง ๆ ของผู้เลี้ยงดูยังต้องทำหน้าที่นี้ต่อแม้เด็กจะเข้าไปรับการศึกษาอบรมในโรงเรียนระดับต่าง ๆ แล้วก็ตาม

1.2 ญาติผู้ใหญ่และสมาชิกอื่น ๆ ในครอบครัว เป็นผู้มีอิทธิพลต่อการปลูกฝังและหล่อหลอมจริยธรรมด้านต่าง ๆ ให้แก่เด็กในครอบครัวเช่นกัน โดยปกติเด็กจะเรียนรู้เจตคติเชิงจริยธรรมจากผู้ใหญ่ ด้วยการสังเกตและเลียนแบบมากกว่าที่จะได้จากการฟังคำสั่งของผู้ใหญ่โดยตรง ดังนั้นถ้าหากผู้ใหญ่เป็นผู้มีลักษณะเด่นเป็นที่ยกย่องบูชาแก่เด็กมาก เด็กก็จะมีแนวโน้มที่จะเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่มากขึ้นเท่านั้น

1.3 เพื่อน ๆ ของเด็ก เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดค่านิยมทางจริยธรรมด้านต่าง ๆ เช่นกัน โดยเฉพาะวัยรุ่นเวลาจะทำอะไรก็มักจะคล้อยตามเพื่อน ๆ การเรียนรู้พฤติกรรมทางจริยธรรมของเด็กมิใช่มาจากการรับจากเพื่อนแต่เพียงฝ่ายเดียว แต่ยังได้มาจากการได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน การเข้าใจกันและกันในระหว่างเด็กวัยเดียวกันเองด้วย ซึ่งเพื่อน ๆ ดังกล่าวนี้นับรวมทั้งเพื่อนในโรงเรียนและเพื่อนนอกโรงเรียนด้วย

1.4 พระสงฆ์หรือผู้นำทางจริยธรรมและคุณธรรมในหมู่บ้าน ตำบลหรืออำเภอหรือท้องถิ่นที่เด็กอยู่ ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของผู้ใหญ่ในสังคมนั้น และได้รับมอบหมายให้เป็นผู้อบรมสั่งสอนด้านจริยธรรมแก่ประชาชนทั้งเด็กและผู้ใหญ่ การปฏิบัติธรรมของพระสงฆ์หรือผู้นำทางศาสนาในท้องถิ่นนั้นจะมีอิทธิพลต่อการปลูกฝังจริยธรรมด้านต่าง ๆ แก่เด็กในท้องถิ่นนั้นด้วย

1.5 สื่อสารมวลชนทุกรูปแบบ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ บทเพลงและหนังสือต่าง ๆ เป็นต้น ต่างก็มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการปลูกฝังหรือเปลี่ยนแปลงเจตคติ ตลอดจนรูปแบบพฤติกรรมของเด็กโดยเฉพาะวินัยในตนเอง ซึ่งถ้าสื่อสารมวลชนเหล่านี้ไม่สนใจหรือไม่รับผิดชอบในการปลูกฝังจริยธรรมที่ดีแก่เด็ก ก็ยังอาจเป็นเครื่องทำลายหรือขวางกั้นการปลูกฝังหล่อหลอมให้เด็กเป็นผู้มีจริยธรรมที่ดีงามโดยเฉพาะวินัยในตนเองด้วย

1.6 โรงเรียนหรือสถานศึกษา ซึ่งรวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

การบริหารและการให้บริการต่าง ๆ ในสถานศึกษา การเป็นตัวอย่างอันดีงามของครูอาจารย์ การเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตร การเรียนการสอนที่เกี่ยวกับจริยศึกษาคือวิชา สังคมศึกษา โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษา ฯลฯ ก็มีอิทธิพลต่อการปลูกฝัง และสร้างเสริมจริยธรรมที่ดีโดยเฉพาะด้านวินัยในตนเอง

1.7 สถาบันอาชีวะ การเข้าสู่อาชีพใด ๆ ของบุคคลก็ย่อมมีกฎเกณฑ์ระเบียบ แบบแผนปฏิบัติสำหรับกลุ่มอาชีพนั่น ๆ กฎเกณฑ์ระเบียบดังกล่าวนี้จะช่วยให้บุคคลเกิดการ เรียนรู้ปรับตัวอยู่ร่วมในกลุ่มอาชีวดังกล่าวได้ในที่สุด ดังนั้นสถาบันอาชีวะแต่ละอาชีวะก็มีส่วน ที่สำคัญต่อการเสริมสร้างวินัยให้กับผู้ประกอบอาชีวดังกล่าว

1.8 สถาบันการเมือง สถาบันการเมืองที่หมายถึงคณะรัฐบาลและพรรคการเมืองมีส่วนสำคัญในฐานะเป็นองค์กรกำหนดนโยบายแนวทางการบริหารประเทศ ตลอดจน การควบคุมดูแลการปฏิบัติงานราชการของข้าราชการประจำให้ตอบสนองนโยบายของรัฐบาล ดังนั้นการดำเนินงานเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยของคนในชาติจึงเป็นสิ่งที่สถาบันการเมืองควร เข้ามามีบทบาท โดยการนำมากำหนดเป็นแนวทางนโยบายการดำเนินงานทางการเมืองของ พรรคการเมืองหนึ่ง ๆ นอกจากนี้สำหรับตัวพรรคการเมืองเองก็ยังสามารถช่วยเสริมสร้างวินัย ให้กับสมาชิกพรรคได้โดยตรงด้วยการกำหนดเป็นระเบียบของพรรค ในท้ายที่สุดพฤติกรรมตัว แบบของนักการเมืองที่มีการรักษาวินัยอย่างจริงจังก็จะช่วยให้ประชาชนทั่ว ๆ ไปในสังคมไทย ยอมรับปฏิบัติตามได้เช่นกัน

ดังนั้นจะเห็นว่าการปลูกฝังหรือสร้างเสริมวินัยในตนเองให้แก่เด็กนั้นมิใช่หน้าที่หรือ ความรับผิดชอบของผู้ใดผู้หนึ่งหรือสถาบันใดสถาบันหนึ่งเท่านั้น แต่จะต้องอาศัยความร่วมมือ และรับผิดชอบจากหลายฝ่ายด้วยกัน โดยเริ่มตั้งแต่จากครอบครัวที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด ต่อมาก็คือโรงเรียนซึ่งมีครูผู้อบรมสั่งสอนและให้ความรู้ทางจริยธรรมแก่เด็ก รวมทั้ง สภาพแวดล้อมทางสังคมของเด็ก คือสื่อมวลชน พระสงฆ์หรือผู้นำทางศาสนา หรือแม้แต่กลุ่ม เพื่อนก็มีส่วนในการช่วยพัฒนาวินัยในตนเองให้แก่เด็กด้วย

2. วิธีการพัฒนาวินัยในตนเองให้แก่เด็ก

ในการจะพัฒนาวินัยในตนเองให้เกิดขึ้นในตัวเด็กนั้น ก่อนอื่นเราควรจะทราบวินัยที่จะ ปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตัวเด็กควรจะมีลักษณะเช่นไร ซึ่งเชเวียคอฟและฟริทซ์ (Sheviakov and Fritz. 1955 : 4) ได้เสนอแนะลักษณะวินัยที่ดีที่ควรปลูกฝังไว้ดังนี้ คือ

1. ตั้งอยู่บนรากฐานของการเสียสละเพื่อมนุษยธรรม เช่น มีอิสรภาพ ความยุติธรรม และความเสมอภาคในหมู่ของคนทั้งหลาย
2. ตั้งอยู่รากฐานแห่งการยอมรับนับถือศักดิ์ศรีและสิทธิของทุกคน
3. มีผลให้งานที่ทำมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. ส่งเสริมให้เด็กมีลักษณะเป็นผู้นำ คือ พร้อมที่จะบริการและปฏิบัติงานร่วมกับหมู่คณะเป็นอย่างดี

5. วินัยควรกำหนดมาจากความเข้าใจว่าต้องทำหรือไม่ทำด้วยเหตุผลใด ดีกว่าวินัยที่ทำตามคำสั่ง

สุชา จันทน์เอม และ สุรางค์ จันทน์เอม (2516 : 195-197) ได้เสนอแนะวิธีการปลูกฝังวินัยในตนเองหรือการรู้จักบังคับตนเองให้แก่เด็กโดยบิดามารดาจะต้องปฏิบัติต่อไปนี้คือ

1. ต้องสร้างความสัมพันธ์อันดีกับเด็ก
2. วางกฎเกณฑ์ในโอกาสอันเหมาะสม เมื่อเด็กทำผิดควรอธิบายให้เด็กเข้าใจ ถ้าจะลงโทษเด็กก็ไม่ควรลงโทษด้วยอารมณ์โกรธ แต่ควรลงโทษเพื่อเป็นการสั่งสอนและให้เด็กเข้าใจด้วยว่าทำไมเขาจึงถูกลงโทษ ควรสอนให้เด็กรู้จักปรับตัวให้เข้ากับกฎเกณฑ์ต่าง ๆ และบิดามารดาจะต้องคงเส้นคงวา
3. ต้องยินยอมให้เด็กมีอิสระในการพัฒนาตนเองตามสมควร
4. ต้องมีความนับถือในตัวเด็ก และยกย่องชมเชยเด็กบ้างในโอกาสอันสมควร
5. ต้องเข้าใจถึงความสามารถของเด็กและช่วยให้เขาได้เรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ ที่ควรจะทำ
6. ควรยกบุคคลที่มีระเบียบวินัยดีมาให้เด็กดูเป็นตัวอย่าง
7. ควรจะเข้าใจว่า ไม่มีใครในโลกที่จะสามารถทำทุกสิ่งทุกอย่างได้ตามกฎที่ตั้งขึ้น ดังนั้นควรสอนให้รู้จักปรับตัวให้เข้ากับกฎเกณฑ์และการใช้อำนาจต่าง ๆ เพื่อดำรงไว้ซึ่งสุขภาพจิตอันสมบูรณ์ นอกจากบิดามารดาจะปฏิบัติต่อดังกล่าวแล้ว บิดามารดาหรือผู้ใหญ่หรือครูที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการอบรมเลี้ยงดูและสั่งสอนเด็กควรพยายามหาทางส่งเสริมให้เด็กรู้จักควบคุมตนเอง รู้จักตัดสินใจด้วยตนเองอย่างดีที่สุด โดยต้องไม่ลืมว่าระเบียบวินัยเป็นส่วนช่วยให้เด็กเรียนรู้ในสิ่งซึ่งจะทำให้ชีวิตเขาสมบูรณ์ในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม เด็กจะสะสมระเบียบวินัยและอุดมคติทีละน้อย ๆ จนเข้าใจความหมายได้ด้วยพลังความคิดที่เจริญงอกงามขึ้น อันจะทำให้เขาเป็นผู้ใหญ่ที่มีความสามารถและช่วยตัวเองได้ในที่สุด

ประวีณ ณ นคร และเสนาะ ตีเขวาร์ (2525 : 217) ให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

1. ความมีระเบียบวินัยขึ้นอยู่กับการศึกษาอบรมเป็นสำคัญ ต้องใช้เวลาและค่อยเป็นค่อยไป โดยใช้วิธีจูงใจดีกว่าวิธีบังคับ
2. การฝึกวินัยย่อมสอดแทรกเข้าไปได้เสมอเกือบทุกวิชา
3. ควรฝึกจนเกิดเป็นนิสัยเพื่อให้เกิดความเคยชิน

4. วินัยในตนเองคือวินัยสูงสุดที่พึงปรารถนา

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2527 : 63-65) ได้เสนอแนะวิธีการปลูกฝังวินัยในตนเองให้แก่เด็กดังนี้คือ

1. การอบรมเลี้ยงดูเด็ก โดยครอบครัวและผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการให้การศึกษาควรให้การอบรมเลี้ยงดูที่ดีที่สุด คือ การให้ความรักและความเข้าใจเป็นเครื่องสนับสนุน อีกทั้งมีการให้เหตุผล การลงโทษทางจิตมากกว่าทางกาย รวมทั้งการควบคุมอย่างพอเหมาะ ไม่บังคับมากเกินไป นั่นคือควรใช้การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

2. การฝึกอบรมเพิ่มเติมโดยการถ่ายทอดวินัยในตนเองให้แก่เด็กทั้งทางตรงและทางอ้อม คือ การให้ความรู้ คำแนะนำ การลงโทษ การให้รางวัลในพฤติกรรมต่าง ๆ อีกทั้งผู้ใหญ่จะต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อเป็นตัวอย่างสำหรับการเลียนแบบของเด็ก

มูสเซน และคนอื่น ๆ (Mussen and Others . 1969 : 513-514) ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาวินัยในตนเองไว้ว่า ถ้าต้องการให้การพัฒนาวินัยในตนเองได้ผลตามต้องการ บิดามารดาควรจะใช้วิธีวางเป้าหมายระยะยาว โดยมุ่งให้เด็กยอมรับค่านิยมต่าง ๆ เข้าเป็นส่วนหนึ่งในจิตใจของเด็ก ด้วยการให้เหตุผล ให้ความรักแก่เด็ก เนื่องจากการพัฒนาวินัยในตนเองเป็นการฝึกให้เด็กแสดงพฤติกรรมในทางที่ดี บิดามารดาไม่ควรควบคุมเลยเด็กจะไม่สามารถที่จะเรียนรู้ค่านิยมมาตรฐานของสังคมและพฤติกรรมในทางที่ดีได้ แต่ถ้าบิดามารดาควบคุมมากเกินไปก็จะมีผลทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่น ขาดความสามารถในการปกครองตนเองและไม่เชื่อถือตนเอง แต่ก็ยังมีโอกาสจะรับค่านิยมและคุณธรรมจากบิดามารดา มากกว่าลูกที่บิดามารดาตามใจ บิดามารดาจึงควรใช้เหตุผลและควบคุมพฤติกรรมเด็กอย่างพอดี

ชไนเดอร์ (Snyder . 1986 : 124) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “Three Differing Systems of Discipline and Their Impact on Conscience and Culture” และเสนอวิธีการพัฒนานวินัยให้แก่เด็ก 3 วิธีคือ

วิธีการที่ 1 ใช้วิธีการให้นักเรียนเชื่อฟังโดยยกย่อง ชมเชย และให้รางวัล แต่ถ้าเด็กไม่ทำตามก็ใช้วิธีลงโทษ

วิธีการที่ 2 ใช้วิธีการผ่อนผันกรุณาหรือปกป้องบุคคลนั้น ทั้งนี้ผู้ที่ได้รับความเอาใจใส่ หรือได้รับการยอมรับ จะทำให้ผู้ที่มีวินัยมากกว่าผู้ที่ขาดความเอาใจใส่ หรือการยอมรับ

วิธีการที่ 3 การให้ความยุติธรรม เพียงตรง โดยเสริมสร้างสภาพแวดล้อมให้มั่นคงปลอดภัย

ชไนเดอร์ สรุปว่า การใช้วิธีการแต่ละวิธีนั้นมีหลักการแนวคิดต่างกัน แต่วิธีการทั้ง 3

วิธีจะทำให้เด็กรู้จักมโนทัศน์หลาย ๆ รูปแบบที่เกี่ยวกับความยุติธรรมในสังคมและพัฒนาทักษะในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล แต่การจะเลือกแบบใดมาปฏิบัติจะต้องพิจารณารายละเอียดหลายประการประกอบ มิใช่ยึดหลักปฏิบัติตามวินัยเท่านั้น

วาเลต (Valett . 1986 : 109) ได้เสนอวิธีการที่จะพัฒนาการฝึกระเบียบวินัยของเด็กลงในหนังสือชื่อว่า “Effective Discipline : 10 Successful Performances” เพื่อเป็นคู่มือปฏิบัติสำหรับครูและผู้ปกครอง ซึ่งจะช่วยในการปรับปรุงการอบรมด้านวินัยของเด็ก ๆ และวิธีการปฏิบัติต่อเด็กให้ประสบผลสำเร็จทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน กระบวนการดังกล่าวมี 10 ขั้นตอนดังนี้

1. การทำความเข้าใจในประสิทธิภาพของวินัย
2. การพิจารณาความต้องการและความสนใจของเด็ก
3. การกำหนดเป้าประสงค์และความคาดหวังในการปฏิบัติตามวินัย
4. การสร้างกฎเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตามวินัย
5. การวางแผนและการคาดคะเนผลที่จะได้รับ
6. การให้คำปรึกษาหารือร่วมกันในการปฏิบัติตามวินัยที่ได้วางกฎเกณฑ์ไว้
7. การบันทึกพฤติกรรมของเด็กที่ปฏิบัติตามวินัย
8. การให้รางวัลจากผลของการปฏิบัติตามวินัยที่ถูกต้อง
9. การแสดงให้เห็นผลของการไม่ปฏิบัติตามวินัยที่กำหนดไว้
10. การประเมินผลที่ได้ปฏิบัติตามทั้งหมดเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

ดังนั้นการปลูกฝังเสริมสร้างและพัฒนาวินัยในตนเองแก่เด็กจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องทำให้ถูกวิธี เพื่อสร้างเสริมจริยธรรมที่ดีของบุคคลที่จะเป็นพลเมืองดี ซึ่งจำเป็นมากสำหรับทุกสังคม การพัฒนาวินัยในตนเองจะต้องทำตั้งแต่วัยทารก ซึ่งเด็กควรได้รับความอบอุ่นในครอบครัวอันเป็นการสนองตอบความต้องการของเขา และทำให้เด็กเกิดความมั่นคงทางอารมณ์อันจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อมได้อย่างที่มีเหตุผล สามารถใช้แรงจูงใจทาง

จริยธรรมมาเป็นแนวเสริมในการควบคุมตนเองหรือในการเกิดวินัยในตนเองอย่างมั่นคง ซึ่งการพัฒนาวินัยในตนเองให้ถูกต้อง เพื่อนำไปใช้ให้ถูกวิธี อันจะทำให้เกิดประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ หลักสำคัญในการพัฒนาวินัยในตนเองนี้จะต้องใช้ระยะเวลาพอสมควร ไม่ใช่สิ่งที่เห็นผลทันตา แต่จะต้องค่อย ๆ พัฒนาวินัยดังกล่าวตามลำดับจึงจะทำให้เกิดผล ดังนั้นทุกฝ่ายจึงควรจะให้ความสนใจและลงมือปลูกฝังและพัฒนาวินัยในตนเองที่ถูกต้องแก่เด็ก

1.1.6 คุณค่าและประโยชน์ของวินัยในตนเอง

ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังเร่งพัฒนาประเทศ เพื่อความอยู่รอดของชาติและเพิ่มคุณภาพชีวิตให้แก่ประชาชน ซึ่งการพัฒนาประเทศให้ลุล่วงดังเป้าหมายนั้นสิ่งสำคัญที่สุดคือคุณภาพของพลเมือง การปลูกฝังวินัยในตนเองให้แก่เยาวชนจึงเป็นการพัฒนาบุคคลที่จำเป็นยิ่ง มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงคุณค่าและประโยชน์ของวินัยในตนเองไว้ดังต่อไปนี้คือ

ประดินันท์ อุปรมัย (2518 : 140-141) ได้อธิบายถึงคุณค่าของวินัยว่าช่วยให้กลุ่มคนหรือสังคมต่าง ๆ อยู่รวมกันได้อย่างปกติสุข ซึ่งวินัยไม่ได้หมายถึงกฎเกณฑ์หรือระเบียบข้อบังคับเฉพาะในกลุ่มคนเท่านั้น แต่ยังหมายถึงกฎเกณฑ์หรือระเบียบวินัยภายในตัวบุคคล ด้วยกลุ่มสังคมใดที่สมาชิกมีวินัยในตนเองมาก วินัยทางสังคมก็อาจไม่ต้องสร้างขึ้นมากนัก เพราะทุกคนจะมีความรับผิดชอบสูงและสามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข ไม่เบียดเบียนกัน และเจริญก้าวหน้าไปด้วยดี

สุชา จันทน์เอม และ สุรางค์ จันทน์เอม (2521 : 97) กล่าวถึงคุณค่าและประโยชน์ของวินัยในตนเองไว้ ดังนี้คือ

1. ช่วยให้ได้กมีพฤติกรรมเป็นระเบียบเรียบร้อย
2. ช่วยให้ได้กมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน
3. ช่วยสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่คณะ
4. ช่วยส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของตนเอง
5. ช่วยให้ครูและเด็กอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและประสบผลสำเร็จในการเรียนการ

สอน

6. ช่วยส่งเสริมหลักการปกครองและระบอบประชาธิปไตย

ชำเลื่อง วุฒิจันทร์ (2522 : 84-85) และกรมวิชาการ (2526 : 21) ได้สรุปคุณค่าของวินัยในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับสุชา จันทน์เอม และ สุรางค์ จันทน์เอม ดังนี้คือ

1. วินัยทำให้ผู้รักษาเป็นคนดีขึ้น เป็นเครื่องป้องกันความเสื่อมเสีย
2. วินัยเป็นเครื่องวัดความดีของคน ใครเป็นคนดีหรือเลว ดีมาก ดีน้อย ไม่มีอะไร

เป็นเครื่องวัดได้แม่นยำเท่ากับการสังเกตวินัยของผู้้นั้น ผู้ใดเคร่งครัดในวินัยในตนเองผู้้นั้นเป็นคนดี

3. วินัยเป็นเครื่องแสดงความแตกต่างระหว่างบุคคล
4. เมื่อฝึกบ่อย ๆ จนเป็นนิสัย จะช่วยให้การงานสำเร็จเรียบร้อย รวดเร็ว

บุญชม ศรีสะอาด และคนอื่น ๆ (2528 : 111) กล่าวถึงคุณค่าของวินัยในตนเองไว้ดัง

1. วินัยในตนเองช่วยสร้างและรักษาไว้ซึ่งสภาพการณ์อันจำเป็นต่อความเจริญก้าวหน้าของสังคม
2. วินัยในตนเองเป็นเครื่องเตรียมตัวเด็กสำหรับการดำเนินชีวิตในภายหน้า ซึ่งเมื่อเติบโตจะมีเสรีภาพอย่างเต็มที่ก็จะมีอิสระที่จะต้องผูกพันกับความรู้สึกรับผิดชอบอย่างใกล้ชิดด้วย
3. วินัยในตนเองเป็นเครื่องปลูกฝังการรู้จักควบคุมตนเองที่ละน้อยจะได้เป็นนิสัยติดตัวไปภายหน้า

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2537 : 5-6) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวินัยได้ดังนี้

1. ด้านครอบครัว การที่สมาชิกในครอบครัวมีวินัยไม่ว่าจะเป็นวินัยภายนอกหรือวินัยในตนเอง ย่อมก่อให้เกิดความไว้วางใจเชื่อมั่นระหว่างสมาชิก ทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีภายในครอบครัว โดยเฉพาะสมาชิกผู้เยาว์ของครอบครัวเมื่อเติบโตขึ้นจากครอบครัวที่มีสัมพันธภาพที่ดีย่อมเป็นผู้มีบุคลิกภาพดี มีความมั่นคงทางจิตใจ กล้าที่จะเรียนรู้และปรับตัวในสิ่งใหม่ ๆ อันจะเป็นกำลังคนที่สำคัญในการช่วยพัฒนาประเทศสืบไป
2. ด้านสังคม เมื่อกลุ่มคนในสังคมมีการรักษาระเบียบวินัย เคารพกฎเกณฑ์ของสังคมร่วมกัน เช่นการช่วยกันรักษาสาธารณสมบัติ การเคารพและไม่ล่วงเกินสิทธิของผู้อื่น การปฏิบัติตามประเพณีแบบแผนปฏิบัติของสังคม ก็จะทำให้การดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันของบุคคลในสังคมเป็นไปอย่างสงบสุข
3. ด้านเศรษฐกิจ ในสภาพสังคมไทยปัจจุบันที่มีการดำเนินงานทางภาคธุรกิจอย่างรวดเร็วโดยใช้เทคโนโลยีสื่อสารเป็นเครื่องมือ เวลาจึงเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่ง ซึ่งผู้ดำเนินการทางธุรกิจจะต้องรักษาและใช้ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าที่สุด ดังนั้นการมีวินัยตรงต่อเวลาจึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนั้นการมีวินัยในตนเองเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ในการดำเนินงานทางธุรกิจก็มีส่วนสำคัญยิ่งที่จะทำให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศมีความเจริญเติบโตเป็นไปอย่างต่อเนื่อง
4. ด้านการเมือง การที่ประชาชนในสังคมไทยมีความเคารพยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่นที่แตกต่างไปจากตน และตระหนักในสิทธิหน้าที่ของตนในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยในฐานะประชาชนอย่างกว้างขวาง รวมทั้งการบริหารราชการแผ่นดินด้วยความซื่อสัตย์สุจริตของนักการเมืองฝ่ายรัฐบาล และการหมั่นตรวจสอบการบริหารงานของคณะรัฐบาลอย่างใกล้ชิดด้วยความตระหนักในหน้าที่ของพรรคฝ่ายค้านอย่างแท้จริง สิ่งเหล่านี้เป็นวินัยในตนเองที่สำคัญที่จะช่วยให้การพัฒนาทางการเมืองของประเทศเป็นไปได้อย่างง่ายดาย

โครว์ และ โครว์ (Crow and Crow.1962:398) อธิบายไว้ว่า การสร้างวินัยในตนเอง แก่เด็กจะเป็นการถ่ายทอดการเรียนรู้วิธีการดำเนินชีวิตตามวัฒนธรรมของสังคมของเขา เพื่อให้มีพฤติกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงตนเองและผู้อื่นด้วย การสร้างวินัยในตนเองจะช่วยให้เขาได้กระทำการที่สังคมยอมรับ เพื่อเขาจะได้มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น ซึ่งจะเป็นสิ่งที่เขา ก็จะรู้สึกพอใจด้วยเช่นกัน

นอกจากนั้นสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2537 : 6-7) ได้กล่าวถึง ผลของการขาดวินัยไว้ดังนี้

การขาดวินัยของคนในชาติกลุ่มต่าง ๆ ทำให้เกิดผลเสียหลายประการ ซึ่งอาจแยก พิจารณาได้ดังนี้

1. ด้านครอบครัว เมื่อสมาชิกในครอบครัวขาดระเบียบวินัยไม่ยอมปฏิบัติตามกฎ เกณฑ์แบบแผนปฏิบัติของครอบครัว ตลอดจนการไม่ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีซึ่ง กันและกัน ก็จะทำให้ความเป็นสถาบันครอบครัว ตลอดจนการไม่ประพฤติปฏิบัติตนเป็น แบบอย่างที่ดีซึ่งกันและกัน ก็จะทำให้ความเป็นสถาบันครอบครัวเสื่อมสลายไป พื้นฐานความ เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมที่สมาชิกผู้เยาว์ควรจะได้รับจากการปลูกฝังไว้จากครอบครัวก็ขาดหาย บุคคลเหล่านี้เมื่อเติบโตเข้าสู่สังคมอื่น ๆ ก็จะกลายเป็นผู้มีส่วนสร้างปัญหาให้กับสังคมได้ สืบไป

2. ด้านสังคม สังคมใดก็ตามที่สมาชิกในสังคมไร้ระเบียบวินัยทั้งที่เป็นวินัยในตนเอง และวินัยที่เกิดจากการยอมรับปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับ ย่อมทำให้สังคมนั้น ๆ ตกอยู่ใน สภาวะสับสน สมาชิกในสังคมปราศจากจิตสำนึกร่วมกันต่อการสร้างสรรค์สังคมและต่าง มุ่งหวังแย่งชิงผลประโยชน์เข้าสู่ตนเองโดยไม่มีขอบเขตจำกัด สภาวะดังกล่าวนี้ในท้ายที่สุด แล้วอาจนำไปสู่ความล่มสลายของสังคมนั้น หากไม่ได้รับการป้องกันแก้ไขอย่างจริงจัง

3. ด้านเศรษฐกิจ ความสูญเสียทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นครั้งละจำนวนมาก ๆ และ หลายกรณีส่วนใหญ่เป็นเพราะความไร้วินัยของบุคคลแทบทั้งสิ้น เช่น การเกิดอุบัติเหตุทาง รถยนต์และทางเรือ การเกิดอัคคีภัย ตลอดจนการสูญเสียรายได้จากการส่งสินค้าต่าง ๆ ไป ยังต่างประเทศ ในกรณีที่ผู้ส่งสินค้าออกทำการปลอมแปลงปะปนสินค้าที่ไม่ได้คุณภาพ และ ภายหลังก็ได้รับการปฏิเสธสินค้าเข้าดังกล่าวจากประเทศต่าง ๆ เป็นต้น

4. ด้านการเมือง เหตุการณ์วุ่นวายทางการเมืองของไทยหลาย ๆ กรณีเกิดขึ้นเนื่อง จากนักการเมืองและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเมืองขาดระเบียบวินัยทางการเมือง เช่น การก่อ การจลาจล การปฏิวัติรัฐประหาร การใช้อำนาจหน้าที่ทางการเมืองเพื่อเบียดบังเอา ผลประโยชน์ที่ได้รับเข้าสู่ตน เป็นต้น เหตุการณ์วุ่นวายทางการเมืองเหล่านี้ส่งผลเสียต่อ

ภาพพจน์ของประเทศในสายตาของชาวต่างประเทศที่จะเข้ามาลงทุนประกอบกิจการต่าง ๆ และส่งผลเสียต่อการดำเนินงานทางเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม

5. ดังนั้นจะเห็นได้ว่า วินัยจะช่วยกำหนดทิศทางให้สมาชิกในสังคมประพฤติปฏิบัติในแนวทางเดียวกันเพื่อความสงบเรียบร้อยของส่วนรวม ถ้าหากปราศจากวินัยแล้วการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมแต่ละกลุ่มก็ย่อมจะวุ่นวายสับสน เพราะแต่ละบุคคลจะมีความแตกต่างกัน ทั้งในระดับการศึกษา ความรู้ จิตใจ การอบรมเลี้ยงดู และความต้องการในด้านต่าง ๆ เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันถ้าคนในสังคมนั้น ๆ มีวินัยในตนเองจะทำให้บุคคลนั้นมีความประพฤติที่มีเหตุผล มีความอดทน มั่นคงทางอารมณ์และเป็นผู้มีจริยธรรม ซึ่งจะทำให้คนในสังคมสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข การพัฒนาวินัยในตนเองแก่เด็กหรือเยาวชนจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะช่วยให้เด็กหรือเยาวชนรู้จักดำเนินชีวิตของตนอย่างถูกต้องมีเหตุผล และเลือกทำในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม สามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมอยู่อย่างมีความสุข ไม่สร้างปัญหาให้แก่สังคมที่ตนอยู่และยังช่วยพัฒนาสังคมให้ดีขึ้นด้วย

2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

ออซูเบล (Ausubel . 1968 : 189-190) ได้ให้ความเห็นว่าแบบของวินัยที่ได้ผลและมั่นคง ซึ่งเราต้องการให้เกิดในตัวเด็กคือวินัยในตนเองที่มีรากฐานมาจากการควบคุมภายในตน และภายนอกตน การควบคุมภายในตน เช่น การอบรมเลี้ยงดูอย่างสม่ำเสมอ แต่การบังคับ และการลงโทษซึ่งเป็นการควบคุมภายนอกจะช่วยปลูกฝังวินัยในตนเองได้เพียงเล็กน้อย

จากการศึกษาของ มุสเซน (Mussen, 1969 : 335-341, 513-514) พบว่า การฝึกวินัยให้แก่เด็กโดยใช้เหตุผลและให้ความรักเป็นการฝึกวินัยที่ได้ผลดีที่สุด และช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางสมองของเด็ก เพราะช่วยให้เด็กเข้าใจเหตุผล หรือมาตรฐานสังคมที่พ่อแม่ต้องการ วิธีนี้จะช่วยให้เด็กมีวินัยในตนเองสูงขึ้น ซึ่งการฝึกวินัยและส่งเสริมพัฒนาการของความรู้สึกรับผิดชอบโดยการให้ความรักนั้นควรใช้จนกว่าเด็กจะเลิกกระทำพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา เพราะเป็นการกระตุ้นให้เด็กยอมรับอย่างแท้จริงว่าการกระทำของเขาไม่เหมาะสม

โรบินสัน (Robinson . 1978 : 2854 – B) ได้ศึกษาถึงการฝึกการพัฒนาการควบคุมตนเองในเด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว โดยใช้วิธีการปรับพฤติกรรม 2 แบบ คือ วิธีการปรับพฤติกรรมโดยชี้ให้เห็นว่าเกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง (Operant Behavior Modification – OBM) ซึ่งมีประสิทธิภาพมากในการช่วยแก้ไขเด็กที่มีปัญหา และวิธีการปรับพฤติกรรมโดยเน้นให้เกิดภายในตัวบุคคลในช่วงของการเรียนรู้ (Cognitive Behavior Modification - CBM) ซึ่งมีประสิทธิภาพมากในการช่วยแก้ไขเด็กที่มีพฤติกรรม

หุ่นหันพลันแล่น มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการสอบ มีความโกรธและโมโหง่าย กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กชายที่มีความก้าวร้าว 40 คน อายุ 15-17 ปี สุ่มเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 2 กลุ่ม สำหรับกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม ให้ได้รับการฝึกควบคุมตนเองแบบ OBM และ CBM ส่วนกลุ่มควบคุมไม่มีการให้การฝึกใดๆ ทั้งสิ้น ใช้เวลาในการฝึก 6 สัปดาห์ จำนวน 12 ครั้ง โดยใช้เกม 2 อย่างคือ Perfection และ Labyrinth ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่เร้าให้เกิดความสนใจและเกิดความตึงเครียด มีการทดสอบก่อนและหลังการฝึก และวัดผลด้วยการสังเกตความตั้งใจในการเรียน พฤติกรรมในการเรียนและในห้องเรียน ผลการทดลองปรากฏว่าการฝึกการควบคุมตนเองด้วยวิธีการทั้ง 2 แบบ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และยังพบว่าเด็กยังคงมีพฤติกรรมก้าวร้าวไม่มีระเบียบวินัย การขาดเรียนและการก่อความวุ่นวายในห้องเรียนยังคงมีอยู่

ชฎาพร พัชรฐะฐียร (2524 : 73-74) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ในเรื่องการรักความอิสระ ความรับผิดชอบ ระเบียบวินัย การเคารพผู้อาวุโส การถือพรตถือพวก การตรงต่อเวลา การประหยัดมัธยัสถ์ การนิยมไทย การบำเพ็ญตนเป็นประโยชน์และการพึ่งตนเอง กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครจาก 8 โรงเรียนจำนวน 80 คน โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่า $t(t\text{-test})$ และค่าไคสแควร์ (χ^2) ผลสรุปจากงานวิจัยส่วนหนึ่งพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นเรื่องระเบียบวินัยอยู่ในระดับสูง

ลัดดาวรรณ ณ ระนอง (2525 : 56) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลการทดลองใช้กิจกรรมกลุ่มในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้กิจกรรมกลุ่มในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2524 จำนวน 28 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 14 คน และกลุ่มควบคุม 14 คน กลุ่มทดลองใช้ฝึกกิจกรรมกลุ่ม กลุ่มควบคุมสอนตามปกติ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่า $t(t\text{-test})$ ผลสรุปจากการวิจัยพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีพัฒนาการการวินัยในตนเองสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ยุพดี เตชะอังสุ (2525 : 42-44) ได้ทดลองใช้การขีดหนึ่งตะลุมเป็นสื่อกลางเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านวินัยแห่งตน กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาลปากพนัง 2 อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2524 แบ่งเป็น

กลุ่มควบคุมให้ได้รับความรู้เป็นข้อสนเทศ ใช้เวลาทำการทดลอง 5 ครั้ง ผลจากการทดลองสรุปได้ว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีวินัยแห่งตนสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการมีวินัยแห่งตนของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม

สุนารี เตชะโชควิวัฒน์ (2528 : 118-119) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู วินัยในตนเอง และความภาคภูมิใจในตนเอง มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู วินัยในตนเอง และความภาคภูมิใจในตนเอง และศึกษาเปรียบเทียบวินัยในตนเองและความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชั้นเรียน เพศ และสภาพครอบครัวของนักเรียนที่ต่างกันกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ปีการศึกษา 2526 ของโรงเรียนเบญจมินทร์คอลเลจและโรงเรียนปานะพันธุวิทยา มีทั้งนักเรียนประจำและไป – กลับจำนวน 228 คน เป็นชาย 113 คน หญิง 115 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามรายละเอียดส่วนตัวของนักเรียนและครอบครัว แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู แบบสอบถามวินัยในตนเอง และแบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง การวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่า t (t-test) และค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ ผลจากการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การอบรมเลี้ยงดู วินัยในตนเอง และความภาคภูมิใจในตนเอง มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันมีวินัยในตนเองและความภาคภูมิใจในตนเองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันมีวินัยในตนเองและความภาคภูมิใจในตนเองไม่แตกต่างกัน
4. นักเรียนที่มีระดับชั้นเรียนแตกต่างกันมีวินัยในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 แต่มีความภาคภูมิใจในตนเองไม่แตกต่างกัน
5. นักเรียนที่มีสถานภาพแตกต่างกันจะได้รับการอบรมเลี้ยงดู และมีความภาคภูมิใจในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกัน
6. นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวแตกต่างกันจะได้รับการอบรมเลี้ยงดู และมีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกัน แต่มีความภาคภูมิใจในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมชาย สิงห์พันธุ์ (2527 : 132-134) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบผล

สัมฤทธิ์ทางการเรียนและความมีวินัยในตนเองในการสอนจริยธรรมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยวิธีสอนแบบซินดิเคตและการสอนตามคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา มีจุดประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการเรียนจริยธรรมและความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 วิชาสังคมศึกษา โดยวิธีสอนแบบซินดิเคตกับการสอนตามคู่มือแนวการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสตรีทุ่งสง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2526 จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 30 คน นักเรียนกลุ่มทดลองเรียนโดยวิธีสอนแบบซินดิเคต นักเรียนกลุ่มควบคุมเรียนโดยการสอนตามคู่มือแนวการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 8 คาบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา (ความเชื่อมั่น .8773) และแบบสอบถามความมีวินัยในตนเองของดวงเดือน พันธุมนาวิน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่า t(test) ผลสรุปจากการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของกลุ่มทดลองก่อนการเรียนและหลังการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความมีวินัยในตนเองของทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดวงใจ เนตรโรจน์ (2527 : 57-66) ได้สร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความวินัยในตนเองสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2526 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 3 กรุงเทพมหานคร จำนวน 858 คน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน และนำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปทำการทดลองสอนกับกลุ่มตัวอย่าง 3 ครั้ง เพื่อหาคุณภาพของข้อสอบและแบบทดสอบ ผลการศึกษาพบว่า แบบทดสอบด้านความรู้สึกรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความตั้งใจ ความอดทน ความเป็นผู้นำและความซื่อสัตย์ซึ่งแบบทดสอบย่อยที่วัดในแต่ละด้าน มีจำนวน 22,12,19,13,17 และ 17 ข้อตามลำดับ รวมทั้งฉบับมีข้อสอบทั้งหมด 100 ข้อ ใช้เวลาในการสอบ 40 นาที ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบย่อยแต่ละฉบับมีค่าดังนี้คือ 7417,0.5784,0.07827,0.7188,0.6386 และ 0.9248 สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ตีความหมายของคะแนนในแต่ละด้าน มีค่าเท่ากับ 4,6,11,7,11 และ 12 คะแนนตามลำดับ ส่วนเกณฑ์ของคะแนนรวมทุกด้าน คือ 69 ซึ่งหมายความว่า นักเรียนที่สอบได้คะแนนเท่ากับคะแนนเกณฑ์หรือมากกว่าขึ้นไปเป็นผู้ที่มีวินัยในตนเองของแต่ละด้านเหล่านั้น

แจ่มจันทร์ เกียรติกุล (2531 : 99) ได้ศึกษาความเชื่อมั่นในตนเอง และวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน และอยู่ในชั้นเรียนของครูที่มีพฤติกรรมทางวาจาและท่าทางแตกต่างกัน ใช้เวลาศึกษา 8 สัปดาห์ พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการ

อบรมเลี้ยงดูต่างกันซึ่งมี 2 แบบ คือ แบบใช้เหตุผลและแบบเข้มงวด และอยู่ในชั้นเรียนของครูที่มีพฤติกรรมทางวาจาและท่าทางแบบครูเป็นศูนย์กลาง มีความเชื่อมั่นในตนเองและมีวินัยในตนเองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้เหตุผลมีความเชื่อมั่นในตนเองและมีวินัยในตนเองสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่า วินัยในตนเองเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งทั้งต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม ดังนั้นการพยายามปลูกฝังและส่งเสริมการมีวินัยในตนเองให้นักเรียน โดยใช้วิธีที่เกิดขึ้นจากการรู้จักความรับผิดชอบและเกียรติของตน ย่อมจะมีผลให้นักเรียนทำความดีเพราะรักที่จะทำความดี ไม่ใช่เพราะเกรงกลัวอำนาจภายนอกนักเรียนย่อมจะเป็นผู้รู้คุณค่าของตนเอง อันเป็นคุณธรรมที่สูงของความเป็นคน

2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษาค้นคว้า

2.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต

2.1.1.1 ความหมายของสุขภาพจิต

ฝน แสงสิงแก้ว (2521 : 5) สุขภาพจิต คือ สภาพของชีวิตที่เป็นสุข ผู้มีอารมณ์มั่นคง สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมที่เปลี่ยนแปลงมาก ๆ ได้ มีสมรรถภาพในการทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความพอใจ สุขภาพจิตนี้ตั้งต้นมาจากครอบครัว การพัฒนาจิตใจของเด็กจากพ่อแม่ที่ดีพร้อมด้วยความรัก ความเข้าใจ และเห็นใจ คือยอดของการสร้างสุขภาพจิตที่ดี และป้องกันสุขภาพจิตที่เสื่อมในผู้ใหญ่ในเวลาต่อมา

สุรางค์ จันทน์เอม (2527 : 2) กล่าวว่า สุขภาพจิต คือ สุขภาพของจิตใจของมนุษย์ หรือการมีสภาพจิตที่ดี เช่น มีจิตใจเบิกบานแจ่มใสอยู่เสมอ ไม่มีความวิตกกังวลใด ๆ มีแนวความคิดถูกต้อง ส่วนบุคคลที่มีสุขภาพจิตเสื่อม ย่อมหมายถึงบุคคลที่มีสุขภาพจิตผิดปกติ มีความกังวลทุกข์ร้อนอยู่เสมอ ตลอดจนมีแนวความคิดพฤติกรรมผิดไปจากปกติ

สุภา มาลากุล ณ อยุธยา (2527 : 69) กล่าวว่า สุขภาพจิต หมายถึง คุณภาพ หรือสุขภาพ การนึกคิด มีรูปแบบการนึกคิดไปทางบวก ไม่ยึดมั่นในความคิด ความรู้สึก ค่านิยมเฉพาะตน ไม่มุ่งโทษผู้อื่น แต่จะแก้ปัญหาโดยตรง มีพฤติกรรมเหมาะสมกับเพศ วัย และสิ่งแวดล้อมโดยตรง ไม่มีความคับข้องใจมากนัก

กรมการแพทย์ (2529 : 3) ได้ให้ความหมายสุขภาพจิตว่า เป็นจิตใจของบุคคลที่สามารถแก้ปัญหา สามารถปรับตัวและปรับจิตใจได้อย่างเหมาะสมกับสังคมและสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง และเสริมว่าในการดำเนินชีวิตบุคลิกลักษณะย่อมต้องเผชิญความทุกข์ ความ

ตึงเครียด ความไม่พอใจ ความผิดหวัง แต่ผู้ที่มีสุขภาพจิตดีจะสามารถแก้ปัญหา หรือผ่อนปรน และหาทางออกที่เหมาะสม

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 6) ได้ให้ความหมายของสุขภาพจิตไว้ว่า สุขภาพจิตหมายถึง ความสมบูรณ์ทางจิตใจของมนุษย์ ซึ่งจะช่วยให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ปราศจากโรคจิต โรคประสาท มีความสามารถในการปรับตัวในสังคมได้อย่างเหมาะสม มีความมั่นคงทางใจ มีสมรรถภาพในการทำงาน มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น และสามารถทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลาสเซอร์ (Glasser. 1960 : 187 – 189) ได้ให้ความหมายสุขภาพจิตว่า เป็นความรับผิดชอบ เป็นความสามารถของบุคคลที่จะสนองความต้องการต่าง ๆ ได้สำเร็จ โดยไม่ขัดขวางกับคนอื่น และสนองความต้องการต่าง ๆ ของเขา โดยที่ความต้องการพื้นฐานนั้นจำแนกได้ 2 ประการคือ ความต้องการที่จะรักและต้องการเป็นที่รักของคนอื่น กับความต้องการว่าตนเองมีค่าทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

มูลี (Mouly. 1965 : 165 – 167) กล่าวว่า สุขภาพจิต หมายถึง การกระทำพฤติกรรมที่เหมาะสม เพื่อสนองความต้องการของบุคคล เป็นการลดความตึงเครียดทางอารมณ์ เพื่อการปรับตัว เพื่อสัมพันธภาพอันดีระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม

เบอร์นาร์ด (Bernard. 1970 : 17) ได้ให้ความหมายของสุขภาพจิต หมายถึง ความสามารถพิเศษในการปรับตัวของบุคคลเพื่อให้ตนเองได้รับประโยชน์ มีความพอใจ สุขใจ และพฤติกรรมนั้นไม่ขัดต่อสังคม คนมีสุขภาพจิตดีจะสามารถจะเผชิญและยอมรับความเป็นจริงในชีวิต สุขภาพจิตของบุคคลจะดีที่สุด เมื่อบุคคลนั้นยอมรับความสำเร็จของตนเองตามสภาพความเป็นจริง และความสามารถของตนเองด้วยความพอใจ โดยได้รับความกระทบกระเทือนหรือความคับข้องใจน้อยที่สุด บุคคลจะมีสุขภาพจิตในขั้นที่น่าพอใจ ถ้าบุคคลนั้นไม่ตึงเครียดต่อความไม่สมหวัง จะไม่มีปฏิกิริยาต่อต้านรุนแรง แต่จะรักษาไว้ซึ่งความมีเหตุผล มีการแสดงออกเหมาะสมกับกาลเทศะ

ความหมายของสุขภาพจิตที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า สุขภาพจิต หมายถึง การมีชีวิตที่เป็นสุข มีสมรรถภาพในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี มีความสนุกสนานร่าเริงสามารถทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันมีรากฐานมาจากครอบครัวที่พร้อมด้วยความรัก ความเข้าใจ สามารถที่จะเผชิญปัญหาได้ และปรับตัวให้เข้ากับสังคม สิ่งแวดล้อมและอาชีพการงานได้เป็นอย่างดี

2.1.2 ความสำคัญของสุขภาพจิต

คนทั่วไปมักเข้าใจว่า สุขภาพจิต หมายถึง เป็นผู้มีร่างกายแข็งแรง และสมบูรณ์เท่านั้น แต่ความเป็นจริงแล้ว การที่คนจะมีสุขภาพดีนั้น จะต้องประกอบไปด้วยความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ตลอดจนความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ด้วย และเป็นที่ยอมรับกันว่าสภาพทางสังคมได้แปรเปลี่ยนแตกต่างกันไปตามวัน เวลาที่ได้เปลี่ยนแปลงไป มีความสับสน วุ่นวายและมีความสลับซับซ้อนขึ้น อันเนื่องมาจากภายนอกและภายในประเทศ ความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีใหม่ๆ อาทิเช่น โทรศัพท์ วิทยุ โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ เครื่องยนต์กลไกต่าง ๆ ตลอดจนเครื่องมือสื่อสารและเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการดำรงชีวิต ความเจริญก้าวหน้าทางวัตถุ ความเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ทางการเมือง การปกครอง ฯลฯ ทำให้กระทบกระเทือนต่อความสงบสุขในการดำเนินชีวิต สังคมปัจจุบันเป็นสังคมที่เต็มไปด้วยการต่อสู้ชิงดีชิงเด่นเพื่อความอยู่รอด อันเนื่องมาจากความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ภาวะการเช่นนี้ ทำให้คนประสบความยุ่งยาก สับสน วุ่นวายในการปรับตัวเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างปกติสุข ความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันของมนุษย์นี้ไม่พ้นการเกิด แก่ เจ็บ ตาย ความสมหวัง ความผิดหวัง ความดีใจหรือเสียใจ ความทุกข์และความสุข การเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอจะมีผลกระทบต่อจิตใจ เกิดความเครียด ทำให้เกิดเป็นปัญหาด้านสุขภาพจิต

จากการสำรวจขององค์การอนามัยโลก พบว่า ประชากรอย่างน้อย 500 ล้านคน หรือ 1 ใน 10 ของประชากรโลก กำลังมีอาการผิดปกติทางจิต ประชากรกว่า 500 ล้านคน กำลังมีปัญหาด้านจิตอย่างรุนแรง ประชากร 155 ล้านคน มีอาการทางประสาท ประชากร 120 ล้านคน ปัญญาอ่อน ประชากร 100 ล้านคน มีความผิดปกติทางด้านอารมณ์ ประชากร 16 ล้านคนเป็นบ้า (ใกล้เคียง 2538 : 20) จากสถิติดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าคนทุกวันนี้กำลังประสบปัญหาสุขภาพจิต ซึ่งถ้าคนกลุ่มใดหรือชุมชนใดมีมาก หรือมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ นั้น ย่อมแสดงถึงสภาวะสุขภาพจิตของคนในชุมชน ในขณะนั้นกำลังเสื่อม ควรได้รับความช่วยเหลือแก้ไข

2.1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2.1.2.1 ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ประสาท อิศรปริดา (2538 : 115) ให้ความหมายว่า หมายถึง ความปรารถนาที่ได้รับความสำเร็จในกิจกรรมต่าง ๆ มีความต้องการที่จะเป็นผู้นำในการทำงานอย่างอิสระ มีความเพียรพยายามที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอันสูงเด่นที่ตั้งไว้

สุวรรณ ตีรชัน (2530 : 38) ให้ความหมายว่า หมายถึง ความปรารถนาที่จะได้รับผลสำเร็จในงานที่ยุ่งยากซับซ้อน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ขัดขวาง พยายามหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาอันจะนำตนไปสู่ความสำเร็จ

กำพล พลเยี่ยม (2537 : 4) กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาที่จะได้รับผลสำเร็จในงานที่ยุ่งยากซับซ้อนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ขัดขวาง พยายามหาวิธีการต่าง ๆ กัน เพื่อแก้ปัญหา มีความทะเยอทะยานสูง เพื่อนำตนไปสู่ความสำเร็จ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2534 : 196) ให้ความหมายว่า หมายถึง แรงจูงใจที่กระทำให้ต่าง ๆ ได้รับความสำเร็จ บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีความมานะพยายามอดทน ทำงานมีแผน ตั้งระดับความหวังไว้สูง และพยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ส่วนผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำมีลักษณะของการทำงานที่ไม่มีเป้าหมายหรือตั้งเป้าหมายง่าย ๆ เพราะกลัวความล้มเหลวในการทำงาน

สุรางค์ ไควตระกูล (2533 : 1233) ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึงแรงจูงใจที่เป็นแรงขับให้บุคคลพยายามที่จะประกอบพฤติกรรม ที่จะประสบความสำเร็จตามมาตรฐานความเป็นเลิศที่ตนเองตั้งไว้

2.1.2.2 องค์ประกอบของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

รัชนี ศิริมาลา (2529 : 30) กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการคือ

1. แรงขับที่เกิดจากความใคร่รู้ (Cognitive Drive) ต้องการที่จะรู้และเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว
2. แรงขับที่เกิดจากความต้องการที่จะส่งเสริมตนเองให้สูงขึ้น (Egoenhancement)
3. แรงขับที่เกิดจากความต้องการที่จะเป็นที่ยอมรับในกลุ่มเพื่อน (Affiliation)

2.1.2.3 ลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

แมคเคลแลนด์ ได้กล่าวถึงลักษณะของพฤติกรรมผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงว่ามีลักษณะดังนี้ (สงวน สุทธิเลิศอรุณ. 2525 : 134-135 ; อ้างอิงจาก Macleland . 1961 : 207-256)

1. กล้าเสี่ยงพอสมควร (Moderate Risk – Tasking) มีการตัดสินใจที่เด็ดเดี่ยว บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ไม่พอใจที่จะกระทำสิ่งง่าย ๆ ซึ่งไม่ต้องมีความสามารถ หากแต่เลือกทำสิ่งที่ยากพอเหมาะกับความสามารถของตนเอง และกระทำสิ่งที่ยากได้สำเร็จนั้นทำให้ตนเองพอใจ ส่วนผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ มักไม่กล้าเสี่ยงเพราะกลัวไม่สำเร็จหรือไม่ก็เสี่ยงจนเกินไป ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าจะทำไม่สำเร็จ แต่ก็หวังพึ่งโชค

2. ความกระตือรือร้น (Energetic) หรือความขยันขันแข็งในการกระทำสิ่งแปลก ๆ

ใหม่ ๆ ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงไม่ได้ขยับไปทุกกรณี แต่จะเอาใจใส่มานะพากเพียรต่อสิ่งที่ท้าทาย ย้วยความสามารถของตนเองเป็นงานที่ต้องใช้สมองขบคิด และจะทำให้ตนเองเกิดความรู้สึกว่าได้ทำงานสำคัญลุล่วงไป

3. ความรับผิดชอบต่อตนเอง (Individual Responsibility) ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะพยายามทำงานให้สำเร็จ เพื่อความพึงพอใจของตนเอง มิใช่จะหวังให้คนอื่นยกย่อง ต้องการปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น ไม่ชอบให้ผู้อื่นมาบงการตนเองต้องการทราบผลของการตัดสินใจ (Knowledge Result. Decision) ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะติดตามผลการกระทำของตนเองว่าเป็นอย่างไร ไม่ใช่คาดคะเนว่าเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ และเมื่อทราบผลการตัดสินใจหรือการกระทำแล้วยังพยายามทำให้ดีกว่าเดิมอีก

4. คาดการณ์ล่วงหน้า (Anticipation of Future Possibilities) ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง เป็นผู้ที่มีแผนการระยะยาว (Long – Range Planning) เพราะเล็งเห็นการไกลกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

5. มีทักษะในการจัดระบบงาน (Organizational Skill) ข้อนี้นี้ยังไม่มีหลักฐานการค้นคว้าที่น่าจะทำให้เกิดสมรรถภาพในการจัดระบบงานยิ่งขึ้นแมคเคลแลนด์ได้อ้างถึงการค้นคว้าของ เฟรนช์ (McClelland . 1985 : 228 ; Citing Fredch . 1955) ว่าในการเลือกผู้ร่วมงานนั้น ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะเลือกผู้ที่มีความสามารถในงานนั้นมากกว่าที่จะเลือกเพื่อนฝูง หรือผู้ที่มีคุณสมบัติอย่างอื่น

ไวเนอร์ (สุวรรณ ตริชัน . 2530 : 36 ; อ้างอิงจาก Weiner . 1972 : 203 – 215) ได้สรุปลักษณะเด่นของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงเปรียบเทียบกับผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำไว้ดังนี้ ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตั้งใจทำงานดีกว่า อดทนต่อความล้มเหลวชอบเลือกงานสลับซับซ้อนมากกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ชอบริเริ่มกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความคิดของตนเองมากกว่า และภาคภูมิใจที่ได้เลือกงานยากกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

จิราภรณ์ ตั้งกิตติภาภรณ์ (2532 : 106 – 107) ได้กล่าวว่า คนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีลักษณะดังนี้

1. กล้าเสี่ยง (Moderate Risk Taking) มีความต้องการใช้ความสามารถมากกว่าอาศัยโชคช่วย มีการตัดสินใจเด็ดเดี่ยว เชื่อมั่นในความสามารถของตนเองชอบทำสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ โดยเฉพาะสิ่งที่ท้าทายและย้วยความสามารถของตน

2. ขยันขันแข็ง (Energetic) มีความมานะบากบั่นขยันขันแข็งในการคิดค้นคว้าและปฏิบัติตลอดเวลาที่มีความตั้งใจจริงกับการทำงาน โดยจะสังเกตได้จากพวกนี้จะทุ่มเวลาส่วนใหญ่ของชีวิตให้กับการทำงานมากกว่าสิ่งอื่น

3. ระดับความคาดหวังสูง (High Level of Expectation) การกระทำของตนไว้สูง และมีความละเอียดอ่อนในการทำงาน ผลงานที่ปรากฏออกมาจะต้องสมบูรณ์ และดีเลิศเสมอ

4. รับผิดชอบตนเอง (Individual Responsibility) ผู้นี้มักจะมีวินัยในตนเอง รู้จักรับผิดชอบ พยายามทำงานให้บรรลุผลสำเร็จ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการพึ่งตนเองมากกว่าที่จะคอยพึ่งคนอื่น มีเสรีภาพในการที่จะคิดทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองไม่ชอบให้คนอื่นบงการ

5. ต้องการทราบผลการตัดสินใจของตนเอง (Knowledge of Results of Decision) เมื่อมีการทำงานไปแล้ว จะต้องมีการติดตามผลงานของตนเอง และเมื่อทราบผลแล้วจะพยายามแก้ไขปรับปรุงผลงานให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ

6. คาดการณ์ล่วงหน้า (Anticipation of Future Possibilities) ในการทำสิ่งต่าง ๆ มักจะมีการวางแผนระยะยาว โดยมีการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงความเป็นไปได้หรือแนวโน้มของผลกระทบต่าง ๆ ที่จะเกิดตามทีหลังตลอดจนหาทางป้องกันไว้ล่วงหน้าก่อน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2534 : 199) ได้กล่าวถึง บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ว่ามีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความกล้า กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ กล้าเผชิญกับความล้มเหลวหรือความล้มเหลว
2. มีความมุ่งมั่นพยายามชอบทำงานที่ท้าทายความคิดและความสามารถ
3. มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรับผิดชอบต่อตนเอง รู้หน้าที่และภารกิจของตนเอง
4. มีความรอบรู้ในการตัดสินใจ และไม่ติดตามผลการตัดสินใจของตนเอง
5. มีความสามารถในการคาดการณ์ล่วงหน้าอย่างแม่นยำ
6. มีความสามารถที่จะเลือกทำงานที่จะประสบความสำเร็จได้มากและด้วยความสามารถที่มีอยู่

2.1.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

2.1.3.1 ความหมายของบุคลิกภาพ

ดิงเคเมอร์ (Dinkmeyer, 1967 : 309 – 310) กล่าวว่า บุคลิกภาพ มีความหมายคลุมถึงสภาวะทุกอย่าง อันประกอบขึ้นเป็นตัวบุคคลนับตั้งแต่สภาวะความสามารถทางปัญญาตลอดจนความสำเร็จ บุคลิกภาพ มีความหมาย ครอบคลุมถึง สภาวะที่บุคคลเป็นอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งหวังไว้ในอนาคตที่สำคัญคือบุคลิกภาพจะรวมถึงวิธีการที่บุคคลนั้นเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น ๆ รวมทั้งปฏิกิริยาโต้ตอบที่เขาต้องเผชิญด้วย อีกนัยหนึ่งก็คือ การ

ปรับตัวเอง ของแต่ละบุคคลในการเผชิญปัญหา หรือความคับข้องใจ ที่เกิดขึ้นในทุกสถานการณ์ของชีวิตซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพ

สายสุรี จุติกุล (2511 : 8) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ส่วนต่าง ๆ ของบุคคลที่รวมกันแล้วทำให้บุคคลนั้นแตกต่างจากบุคคลอื่น ส่วนต่าง ๆ นั้น ได้แก่ อุปนิสัย นิสัยใจคอ ความสนใจ ทศนคติ วิธีการปรับตัว โครงสร้างของร่างกาย ซึ่งส่วนต่าง ๆ เหล่านี้จัดเป็นลักษณะที่สำคัญของแต่ละบุคคล

เชิดศักดิ์ โฆวาสินธิ์ (2520 : 3) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะนิสัยที่รวมเป็นแบบฉบับเฉพาะตัวของบุคคลและเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งพิจารณาได้จากรูปแบบพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ

กันยา สุวรรณแสง (2531 : 15) ให้ความหมายของบุคลิกภาพคือ ลักษณะโดยส่วนรวมของแต่ละบุคคล ซึ่งมีอิทธิพลต่อความรู้สึกของผู้พบเห็น

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2536 : 5) ให้ความหมายบุคลิกภาพ คือ ลักษณะเฉพาะตัวของบุคคลในด้านต่าง ๆ ทั้งส่วนภายนอก ที่มองเห็นชัดเจน เช่น รูปร่างหน้าตา กิริยามารยาท การแต่งตัว วิธีการพูดจา การนั่ง การยืน และส่วนภายในที่มองเห็นได้ยาก เช่น สติปัญญา ความถนัด ลักษณะทางอารมณ์ ความใฝ่ฝัน ค่านิยม ความสนใจ ปรัชญาชีวิต

อลพอร์ท (จรรยา เกษศรีสังข์. 2537 : 11 – 15 ; อ้างอิงจาก Allport.. 1967. *Pattern and Growth in Personality.*) ได้อธิบายว่า บุคลิกภาพเป็นระบบการเคลื่อนไหวของอินทรีย์ที่อยู่ภายใต้จิตใจ บุคคล และเป็นตัวกำหนดลักษณะนิสัย (Traits) ประจำตัวของบุคคลนั้นทั้งหมด

อนาสตาซี (จรรยา เกษศรีสังข์. 2537 : 11 – 15 ; อ้างอิงจาก Anastasi. 1968. *Personality Development.*) กล่าวว่า บุคลิกภาพของบุคคลเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างพันธุกรรมกับสิ่งแวดล้อม พันธุกรรมเดียวกันแต่อยู่ในสิ่งแวดล้อมต่างกัน อาจก่อให้เกิดบุคลิกภาพต่างกันได้ หรือแม้แต่สภาพแวดล้อมและพันธุกรรมเดียวกัน

จากความหมายของบุคลิกภาพดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะรวมของบุคคลที่แสดงพฤติกรรมเฉพาะตัวเป็นแบบฉบับ และเป็นสิ่งที่ทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล

2.1.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง

2.1.4.1 ความหมายสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง

สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง หมายถึง การที่บุคคลรู้สึกว่าได้ได้รับความรัก การดูแลอย่างดีในครอบครัว มีความรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย มั่นใจในตนเอง ถึง

ความสัมพันธ์กับผู้อื่นในบ้าน สัมพันธภาพมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมของบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม ถ้าครอบครัวสมบูรณ์ ด้วยระเบียบ และคุณธรรมอันดีทุกประการแล้ว สมาชิกแต่ละคน ก็จะอยู่ในสภาพสมาชิกที่ดีของสังคมใหญ่ขึ้น ตามลำดับของความสัมพันธ์กับวัยชีวิต

สัมพันธภาพของครอบครัวขึ้นอยู่กับ ความร่วมมือ ร่วมใจของสมาชิกแต่ละคน เพราะความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น ของครอบครัวจะช่วยให้ความเป็นอยู่ในครอบครัวราบรื่น และทุกคนมีความสุขกายสบายใจ มีสุขภาพจิตที่ดี

มอร์โรว์ และวิสสัน (อัธรา อวารณ์ 2540 : 45 ; อ้างอิงจาก Morrow and Wilson.1961) ได้อธิบายถึงลักษณะของสัมพันธภาพภายในครอบครัวว่า ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านอารมณ์ และสิ่งแวดล้อมของครอบครัว การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และมีการพักผ่อนหย่อนใจร่วมกันในครอบครัว มีการรักใคร่ผูกพันกันและกัน มีความเห็นอกเห็นใจกัน และมีความสามัคคีกลมเกลียวระหว่างสมาชิกในครอบครัวอีกด้วย

เฮิร์ลล็อก (Hurlock.1964 : 661) มีแนวความคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัวสรุปได้ดังนี้ คือ บิดามารดา ที่ยอมรับของเด็ก คือ การให้ความรัก ความสนใจ สร้างความอบอุ่นให้ เกิดขึ้นในบ้านและเห็นความสำคัญของเด็ก ผลที่ตามมาคือ ทำให้เด็กทำให้เด็กเป็นคน ที่ให้ความร่วมมือ อารมณ์มั่นคง ร่าเริง มีความรับผิดชอบ ขยันหมั่นเพียร เป็นมิตร ซื่อสัตย์ สามารถเผชิญชีวิตด้วยความมั่นใจ มองตนเองได้อย่างตรงกับความเป็นจริง

(ณัฐสุดา สุจินันท์กุล.2541 : 28 ; อ้างอิงจาก จรรยา สุวรรณทัต.2531) ให้ความเห็นว่าความสัมพันธ์ที่ราบรื่นในครอบครัวจะเป็นเครื่องมือในการป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับบุคคลในครอบครัวอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้สรุปถึงปัจจัยที่มีส่วนในการสร้างความสัมพันธ์ของครอบครัวได้ดังนี้

1. สถานภาพทางเศรษฐกิจ – สังคม ของครอบครัวใดที่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ไม่ขัดสน ย่อมนำมาซึ่งความสุขของครอบครัว ทำให้เกิดความกลมเกลียวสมัครสมานกัน ในครอบครัว
2. การรู้จักบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว ตลอดจนสามารถปฏิบัติการให้สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของตนเอง พ่อแม่มีหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนบุตร โดยใช้เหตุผล และบุตรเองก็มีหน้าที่เคารพเชื่อฟัง และให้การเลี้ยงดูพ่อแม่
3. การรู้จักลักษณะธรรมชาติ และความต้องการมูลฐานของแต่ละคนในครอบครัว พ่อแม่ที่พยายามเข้าใจลักษณะธรรมชาติของการเจริญเติบโต และมีความพร้อมที่จะช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหา เมื่อบุคคลในครอบครัวซึ่งกันและกัน มีความเข้าใจกันก็มีส่วนช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดี และความคงเส้นคงวาในการวางระเบียบวินัย

แคนเดล และเลสเซอร์ (Kandel and Lesser. 1962 : 221-221) ศึกษาเรื่องการศึกษาของวัยรุ่นในอเมริกา พบว่า การตัดสินใจของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์โดยตรงต่อการศึกษาของบุตรมากกว่าสถานภาพทางเศรษฐกิจและกลุ่มเพื่อน

แกริสัน คิงสตัน และแมคโดแนลด์ (Garrison Kingston and McDonauld 1966 : 415.) ได้ศึกษาฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นองค์ประกอบที่ทำให้เด็กเรียนดี หรือไม่ดี โดยพบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมด้อย ย่อมจะขาดประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยในการเรียนรู้ ผลงานวิจัยของแกริสัน และคณะแสดงว่า ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2524 : 49) กล่าวว่า ในการเรียนการสอนทุกระดับ นอกจากผู้เรียนต้องการผู้สอนที่มีความรู้ดี มีประสบการณ์ดีแล้ว ยังต้องการอาจารย์ที่มีวิธีการสอนที่เป็นกันเอง เข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้เรียนแต่ในขณะเดียวกันก็ควรชี้แนะให้เห็นถึงความถูกต้องเหมาะสม ให้ข้อติชมตรงไปตรงมาซึ่งเต็มไปด้วยความหวังดี จะช่วยให้บรรยากาศการเรียนรู้ดีขึ้น

พรชูลี อาชาบำรุง (2525 : 232) กล่าวว่า สถานการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนที่ดีนั้น ต้องมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างอาจารย์และนักศึกษาเป็นสำคัญ

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2527 : 48-67) ได้กล่าวถึง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนว่า ผู้สอนไม่ควรสร้างบรรยากาศแห่งความกลัวให้เกิดขึ้น การเรียนรู้มิใช่เกิดในชั้นเรียนเสมอไป ดังนั้น การพบปะซักถามนอกชั้นเรียนจะสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรได้ง่ายขึ้นอย่าทำให้เกิดการเสียหน้าและควรฟังความคิดเห็นจากนักเรียนบ้าง

ประดินันท์ อุปรมัย (2527 : 33) ได้กล่าวถึงปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนดังนี้ คือ ปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนอาจเกิดขึ้นได้ทั้งระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับนักเรียนด้วยกันเอง ถ้าปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดี หมายถึง ทั้งครูและนักเรียน ต่างก็มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน โดยครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีโอกาสซักถาม ตอบคำถาม และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนให้มาก บรรยากาศในชั้นเรียนก็มีแต่ความน่าสนใจ น่าสนุก อยากรู้ อยากเห็น และกระตือรือร้น นอกจากนั้นปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนกับนักเรียนด้วยกันเองก็มีส่วนช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียนด้วยเช่นกัน

จากเอกสารข้างต้นสรุปได้ว่า สถานการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนที่ดีนั้นครูและนักเรียนต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันจะทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียน

2.1.6 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ผ่องศรี เกียรติเลิศสนา (2526 : 106) ได้กล่าวถึงความสำคัญของเพื่อนหรือ

กลุ่มเพื่อนที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด จะมีอิทธิพลมากต่อความคิดเห็นกับวิชาชีพของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของแอสติน (Astin. 968 : 187) ที่ว่า เพื่อนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือกสาขาวิชาและอาชีพ และสอดคล้องกับความคิดเห็นของแคนเทล (Cantell. 1976 : 4912 – A) ที่ว่า การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และค่านิยมของนักศึกษาได้รับอิทธิพลจากเพื่อนเช่นเดียวกัน

จินตนา ยูนิพันธ์ (2527 : 61) กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนอย่างเห็นได้ชัด ทั้งนี้เพราะสถาบันการศึกษาจะมีการรวมตัวหรือจับกลุ่มกันของนักศึกษา ซึ่งลักษณะของกลุ่มเหล่านี้จะมีผลต่อแรงจูงใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ถ้ากลุ่มเพื่อนมีบรรยากาศที่เป็นกันเอง เข้าอกเข้าใจกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ผู้เรียนมักจะมีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีไปด้วย

สุปัญญา กิตติสาร (ดาระณี พัฒนศักดิ์ภิญโญ. 2533 : 3 ; อ้างอิงจาก สุปัญญา กิตติสาร. 2529. การจัดการศึกษาเพื่อให้เข้าใจตนเอง.) กล่าวว่า การที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนต้องให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้โดยครูจะต้องให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและแสดงความสามารถมากที่สุด มีความสัมพันธ์และไว้วางใจกัน และกัน ระหว่างเพื่อนและครูโดยสามารถเรียนรู้จากการทำกิจกรรมร่วมกัน มีบรรยากาศแห่งการยอมรับซึ่งกันและกัน ส่งเสริมความรู้สึกว่าตนเองเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล่าวคือ ให้ผู้เรียนรับผิดชอบการเรียนของตนเอง มีความเข้าใจและวิเคราะห์ความรู้สึกรู้จักจากประสบการณ์ในชีวิต ครูเป็นผู้นำความรู้มาสนับสนุนประสบการณ์ของนักเรียน และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของนักเรียนในชั้น

รวีวรรณ ชุมชัย (2536 : 90) กล่าวว่า นักเรียนวัยรุ่นจะเรียนรู้ ปรัชญาหรือ และเชื่อถือเพื่อนมากกว่าผู้ใหญ่และญาติพี่น้อง เมื่อสังคมกลุ่มเพื่อนดี นักเรียนก็จะได้รับอิทธิพลจากเพื่อนไปด้วยหากพฤติกรรมด้านสังคมกลุ่มเพื่อนไม่ดีก็จะส่งผลกระทบต่อสภาพร่างกายจิตใจและการเรียนรู้ของนักเรียน

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า เพื่อนเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการเรียนลักษณะของกลุ่มเพื่อนจะมีผลต่อแรงจูงใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เมื่อสังคมกลุ่มเพื่อนนักเรียนก็จะได้รับอิทธิพลไปด้วยแต่พฤติกรรมของสังคมกลุ่มเพื่อนไม่ดี ก็จะส่งผลทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษาค้นคว้า

2.2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต

2.2.1.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

โฮมสตรอม และคนอื่น ๆ (Holmstrom and others. 1987 : 1 -202) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเจ็บป่วยทางจิตและสุขภาพจิตของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ฟินแลนด์ เป็นเวลา 13 ปี ผลการศึกษาพบว่า ความเจ็บป่วยทางจิตมีมากขึ้นตามอายุ เพศชายต่างกับเพศหญิง นักศึกษาหญิงจะเชื่อเรื่อง Tradition ส่วนนักศึกษาชายจะสนใจความเป็นอยู่ในสังคมและมนุษยสัมพันธ์มากกว่า การเจ็บป่วยทางจิตของนักศึกษาชายมักแสดงออกมาในรูปของอาการทางกาย ส่วนนักศึกษาหญิงแสดงออกในรูปของความกลัวและความวิตกกังวล

แมงกัส และวูดเวิร์ด (Obesteuffer. 1954 ; citing Mangus and Woodrord. n.d.) ได้ศึกษาธรรมชาติของจิตใจและภาวะทางอารมณ์ของเด็ก 805 คน ผลการศึกษาพบว่า เด็กชายมีความแตกต่างจากเด็กหญิงในด้านความมั่นคงทางอารมณ์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาเรื่องการปรับตัวของ คาเพลน (Kaplan. 1959 : 293) พบว่า เด็กหญิงมีปัญหาความคับข้องใจและการปรับตัวมากกว่าเด็กชาย เพราะว่าเด็กหญิงได้รับการคุ้มครองดูแลอย่างใกล้ชิดจากบิดามารดา ผู้ปกครอง ถูกอบรม สั่งสอนให้รู้จักกระดากอาย รู้จักควบคุมอารมณ์ เก็บความรู้สึก วิตกกังวลและความก้าวร้าวไว้ ทำให้เกิดความคับข้องใจมากขึ้น ไม่มีอิสระในการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ส่วนเด็กชายนั้นได้รับการอบรมสั่งสอนให้เป็นผู้นำครอบครัวยังมีอิสระในการแสดงออกทางพฤติกรรมได้มากกว่าเด็กหญิง

2.2.1.2 งานวิจัยในประเทศ

พัชร ศรีสังข์ (2535 : 104 – 115) ได้ศึกษาสุขภาพจิตของบุคลากรทางการแพทย์ในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรทางการแพทย์ชาย มีสุขภาพจิตด้านโรคจิต แตกต่างกับบุคลากรทางการแพทย์หญิง รายได้ต่างกันมีสุขภาพจิตด้านความรู้สึกผิดปกติของร่างกาย ความรู้สึกไม่ชอบติดต่อกับบุคคลอื่น ความซึมเศร้า ความวิตกกังวล กลัวโดยปราศจากเหตุผล หวาดระแวงและโรคจิตแตกต่างกัน

อรัญญา จันทร์ดั่ง (2536 : 62 - 63) ได้ศึกษาสุขภาพจิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กรมสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า สุขภาพจิตของนักเรียนอยู่ในระดับปกติทั้งในส่วนรวมและรายด้านทั้ง 9 ด้าน คือ ด้านความรู้สึกผิดปกติของร่างกาย การย่ำคิดย้ำทำ ความรู้สึก ไม่ชอบติดต่อกับผู้อื่น ความซึมเศร้า ความวิตกกังวล ความโกรธก้าวร้าวทำลายความกลัวโดยปราศจากเหตุผล ความหวาดระแวง และโรคจิต สุขภาพจิตของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงไม่แตกต่างกัน 7 ด้าน

นลินรัตน์ อภิชาติ (2536 : 107 – 110) ได้ศึกษาสุขภาพจิตของครูซึ่งสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ กลุ่มตัวอย่างเป็นครูจำนวน 158 คน ผลการศึกษาพบว่า ครูซึ่งสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีสุขภาพจิตที่อยู่ในระดับปกติ ครูชายมีสุขภาพจิตแตกต่างกับครูหญิง โดยครูชายมีสุขภาพจิตด้านความหวาดระแวง โรคจิต และด้านอาการร่วมอื่น ๆ สูงกว่าครูหญิง

พลาภรณ์ จันทร์ขามเรียน (2539 : 69) ได้ศึกษาสุขภาพจิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานครปีการศึกษา 2538 ผลการศึกษา พบว่า สุขภาพจิตของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับจำนวนพี่น้อง ยกเว้นตัวแปรด้าน เพศ ลำดับที่เกิด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้

ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง และสภาพครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับสุขภาพจิต

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปว่า หากสุขภาพจิตไม่ดี จะมีพฤติกรรมที่ไม่ดี มีภาวะเศร้าซึม หวาดระแวง และไม่ชอบติดต่อกับบุคคลอื่น ซึ่ง เพศชายและเพศหญิงมีการปรับตัวที่แตกต่างกัน เพศชายจะมีปรับตัวที่ดีกว่าเพศหญิง

2.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2.2.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

แมคเคลแลนด์ (McClelland, 1961 : 178-280) ได้ศึกษาลักษณะเฉพาะของนักธุรกิจเกี่ยวกับความต้องการความทะลุมฤทธิ์ผลกับพื้นฐานทางสังคม โดยดูจากอาชีพของบิดามารดากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้จัดการที่มาจากสังคมระดับกลางในประเทศโปแลนด์ อิตาลี ตุรกี พบว่า ผู้มีระดับพื้นฐานทางสังคมที่สูงขึ้น จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้นด้วย

ฟอกซ์ (Fox, 1969 : 1331-1332A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับตัวแปรอื่น ๆ คือ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เซอร์ปัญญา ฐานะทางเศรษฐกิจของสังคม และระดับความปรารถนาทางการศึกษา โดยทำการศึกษากับเด็กเกรด 8 จำนวน 283 ในมลรัฐเคนตักกี แแถบตะวันตก (Western Kentucky) ผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์กับเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เซอร์ปัญญา และฐานะทางเศรษฐกิจ

2.2.2.2 งานวิจัยในประเทศ

เมธี โพธิพัฒน์ (2523 : 75) ได้ศึกษาความสัมพันธ์และเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความซื่อสัตย์ระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ แต่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บุญชม ศรีสะอาด (2524 : 186) ศึกษารูปแบบผลการเรียนในโรงเรียนพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีอิทธิพลต่อการเรียนในลักษณะสาเหตุทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านสติปัญญา ทักษะคิดต่อวิชาสังคมศึกษาและทัศนคติต่อสังคมศึกษา

จินตนา อิทระไชย (2525 : 48-49) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพเศรษฐกิจและสังคมและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน

300 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมแตกต่างกัน มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่างกัน

ประกายทิพย์ พิชัย (2539 : 55-58) ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง กรุงเทพมหานคร พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพในครอบครัว บรรยากาศทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจ

ใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปว่า การเลี้ยงดูของครอบครัว มีส่วนสัมพันธ์ต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ครอบครัวอบอุ่นทำให้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ดี สัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูและนักเรียน ทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนดีตามไปด้วย

2.2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

2.2.3.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

สตรูบ และโบแลนด์ (Strube and Bolond. 1968) ได้ทำการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อศึกษาลักษณะบุคลิกภาพแบบเอและแบบบี ที่มีผลต่อสมรรถภาพและความเพียรพยายามในการทำงานของบุคคล ผลการวิจัยพบว่า บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเอ ได้รับความเชื่อถือในความสำเร็จของงานมากกว่าความล้มเหลว ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างการวินิจฉัยความยากของงานกับความเพียรในการทำงานนั้น พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางลบ กล่าวคือ ถ้างานมีความยากมากขึ้น บุคคลจะมีความเพียรพยายามในการทำงานลดลง แต่จะมีความเพียรพยายามในงานที่มีความยากปานกลาง ส่วนบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบบีนั้น ความเชื่อถือในความสำเร็จและความล้มเหลวไม่แตกต่างกัน และความยากของงานและความเพียรพยายามจะมีความสัมพันธ์ทางบวก

วูลเลย์ (Woolley. 1985 : 2732 – A) ซึ่งได้ศึกษาผู้บริหารระดับวิทยาลัยเช่นเดียวกัน โดยวูลเลย์ ได้ศึกษาความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนในประเทศแคนาดา พบว่า บุคลิกภาพแบบ A และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้บริหารเกิดความเครียดมากที่สุด

ชวาทซ์และคนอื่น ๆ (Schwartz and others. 1968) ได้ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมของบุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ และบี ที่ประสบความสำเร็จในสถานการณ์ที่ไม่มีผู้ใดเคยประสบความสำเร็จเลย และในสถานการณ์ที่มีบางคนประสบความสำเร็จ ผลการศึกษาพบว่า คนที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ มีความมุ่งหวังความสำเร็จ

ในสถานการณ์ที่มีโอกาสประสบความสำเร็จได้ แต่จะไม่เอาตัวไปผูกมัดกับงานที่ไม่มีโอกาสประสบความสำเร็จได้

ไควร์เวอร์ และไวน์เดอร์ (Kleiwer and Weidner. 1987 : 204) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ลักษณะและบุคลิกภาพแบบเอ และความปรารถนาความสำเร็จ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นเด็กชายจำนวน 32 คน และเป็นเด็กหญิงจำนวน 41 คน มีอายุระหว่าง 9 – 12 ปี โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่าง ออกเป็นเด็กที่มีบุคลิกภาพแบบเอ และแบบบี ผลการวิจัยพบว่า เด็กทั้ง 2 กลุ่ม ตั้งเป้าหมาย ความสำเร็จ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ทางด้านพฤติกรรมพบว่า เด็กมีบุคลิกภาพแบบเอมักจะทำงานสำเร็จมากกว่า และมีความเพียรพยายามเพื่อให้ประสบความสำเร็จมากกว่าบุคลิกภาพแบบบี

2.2.3.2 งานวิจัยในประเทศ

อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล (2533 : 126 – 127) ได้ศึกษาตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีพฤติกรรม การศึกษาต่อจำนวน 120 คน และไม่มีพฤติกรรมศึกษาต่อ จำนวน 120 คน ตัวแปรที่ศึกษา คือ จิตลักษณะพื้นฐานของบุคคลและสภาพแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการศึกษาต่อ ในการศึกษาจิตลักษณะพื้นฐานนั้น ศึกษาจากบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเอ และบุคลิกภาพแบบบี ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่มีพฤติกรรมการศึกษาต่อจะมีลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ มากกว่า ผู้ที่ไม่มีพฤติกรรมการศึกษา โดยเฉพาะในกลุ่มคนโสด ส่วนกลุ่มคนที่มีครอบครัวและมี บุคลิกภาพแบบเอ จะมีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาต่อมากกว่าคนที่มีบุคลิกภาพแบบบี

ชมพูนุช พงษ์ศิริ (2535 : 73 – 74) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวล ในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย กลุ่ม ตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 , 3 และ 4 จำนวน 230 คน ตัวแปรที่ศึกษา คือ ทัศนคติ ต่อวิชาชีพพยาบาล บุคลิกภาพแบบเอ และแบบบี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชั้นปี และความ วิตกกังวล ในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล ผลการศึกษพบว่า นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบเอ มีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยสูงกว่าแบบ บี

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพแบบเอ และแบบบี จะเห็นได้ว่า บุคลิกภาพแบบเอ จะเป็นบุคลิกภาพแบบกระตือรือร้น ชอบความสำเร็จไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ไม่ชอบการรอคอย ส่วนบุคลิกภาพแบบบีเป็นบุคลิกภาพแบบเฉื่อยชา ไม่ชอบการเร่งรีบ ไม่ ชอบต่อสู้แข่งขัน อดทนรอคอยได้

2.2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

2.2.4.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

เซฟเฟอร์ (Schaefer , 1959 : 226-235) ได้ทำการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบจากการอบรมเลี้ยงดู 14 แบบ ออกเป็นมิติอิสระ 2 มิติ มิติแรกคือการอบรมเลี้ยงดูแบบรัก และมิติที่สองคือการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ทำให้สามารถพิจารณาประมาณการอบรมเลี้ยงดูจากน้อยไปมากในแต่ละมิติได้ ตามแนวความคิดนี้การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจึงเป็นลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบรักมากและควบคุมค่อนข้างน้อย การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไปเป็นลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบรักมากและควบคุมมาก และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยเป็นลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูแบบรักน้อยควบคุมน้อย

นอกจากนี้ยังมีการแบ่งลักษณะการอบรมเลี้ยงดูออกเป็นแบบอื่นๆ อีก เช่น แบบให้ความรัก แบบควบคุม แบบเหตุผล ฯลฯ ซึ่งไม่ว่าจะเป็นแบบใดการอบรมเลี้ยงดูดังกล่าวก็เกิดขึ้นจากการกระทำของพ่อและแม่ทั้งสิ้น และเป็นการกระทำทั้งโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจให้เป็นไปเช่นนั้นก็เป็นไปได้ ซึ่งมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพและพฤติกรรมของบุคคลได้ทุกลักษณะของการอบรมเลี้ยงดู สำหรับการวิจัยเรื่องนี้ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 3 แบบ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย แบบเข้มงวดกวดขัน และแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูดังกล่าวเป็นลักษณะการอบรมเลี้ยงดูที่พบมากในสภาพของสังคมไทย (คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเรื่องการศึกษาและอบรม . 2526 : 24)

2.2.4.2 งานวิจัยในประเทศ

สุพจน์ จักขุทิพย์ (2521 : 23) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการประพฤติตนไม่สมควรแก่สภาพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า อิทธิพลจากการคบเพื่อน การยอมรับเพื่อนในทางเสื่อมเสียเป็นสิ่งที่ผลักดันให้ประพฤติตนไม่เหมาะสมแก่สภาพการเป็นนักเรียน และการใช้เวลาว่างในทางที่ไม่เหมาะสม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อีกทั้งขาดความรู้ความเข้าใจกฎหมายที่ใช้ควบคุมความประพฤติและนักเรียนนักศึกษาที่มีปัญหาเรื่องความประพฤติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการหนีโรงเรียนทะเลาะวิวาท ส่วนใหญ่จะมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

นงนุช โรจนเลิศ (2533 : 125-128) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเองของนักเรียนวัยรุ่น สรุปผลการวิจัยได้ว่า นักเรียนวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะมีการควบคุมตนเองสูงกว่านักเรียนวัยรุ่นที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไปหรือได้รับการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และนักเรียนที่มีการควบคุมตนเองสูงจะมีการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ความรับผิดชอบต่อสังคม การปรับตัวและการรับรู้ทางสภาวะทางสังคมสูงด้วย

รัชติการณ สุเกษม (2528 ; 92-97) ได้ศึกษาการกระทำผิดวินัยของนักเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 12 พบว่า นักเรียนที่กระทำผิดส่วนใหญ่เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นนักเรียนชายมากกว่านักเรียนหญิง ความผิดทางวินัยที่นักเรียนทำคือ ลืมทำการบ้านคุยหรือเล่นเสียงดังในห้องเรียน แสดงมารยาทไม่สุภาพเรียบร้อยกับเพื่อน ลอกการบ้าน ล้อเลียนหรือแกล้งเพื่อน ไม่เชื่อฟังคำสั่งครู ทะเลาะวิวาทกับเพื่อน สวมเสื้อผ้าที่ไม่สุภาพเรียบร้อย ไว้ผมยาวเกินกำหนด สวมรองเท้าแตะมาโรงเรียน เดินรับประทานอาหารหรือขนมบนท้องถนน มาโรงเรียนสายและเข้าชั้นเรียนไม่ตรงเวลา สาเหตุของการกระทำผิดของนักเรียนก็คือการเรียนการสอนของครู ความบังเอิญและความไม่ตั้งใจเรียนของเด็กสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทางบ้าน โรงเรียนและสื่อมวลชน ตลอดจนสถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

ลาดทองใบ ภูอภิรมย์ (2530 : 25) ศึกษาพฤติกรรมการติดยาเสพติด เพื่อหารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสมในการสร้างภูมิคุ้มกันต้านทานการติดยาเสพติดของเยาวชนไทย ผลการศึกษาพบว่าเด็กที่มีภูมิคุ้มกันต้านทานการเสพติดเป็นเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมากและรักสนับสนุนมาก นอกจากนี้ยังพบความสำคัญของครอบครัวอีกว่า ถ้าเด็กที่อาศัยอยู่กับบิดามารดาและได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมาก จะช่วยให้เด็กสามารถต้านต่ออิทธิพลการชักจูงจากเพื่อนได้มาก

ลัดดาวลย์ เกษมเนตร และคณะ (2539 : 17) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมการมีวินัยน้อยกว่ากลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และตัวแปรลักษณะทางจิตใจของผู้กระทำเป็นตัวแปรที่สำคัญในการทำนายพฤติกรรมการมีวินัยในอันดับแรก ๆ คือ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนทัศนคติต่อพฤติกรรมการมีวินัยและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ส่วนปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคมพบว่า ตัวแปรด้านการอบรมเลี้ยงดูและการทำตนเป็นแบบอย่างของบิดามารดาด้านพฤติกรรมการมีวินัย การอบรมสั่งสอนและการทำตนเป็นแบบอย่างของครูด้านพฤติกรรมการมีวินัย และการรับรู้ค่านิยมของโรงเรียน เป็นตัวแปรที่สำคัญในการทำนายพฤติกรรมการมีวินัยมากกว่าตัวแปรอื่น ๆ

2.2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน

2.2.5.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

ทิดแมน (Tiedman. 1942 : 657 – 664) ได้ศึกษาสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาจะไม่ชอบครูแบบเผด็จการที่มีนิสัยข่มขู่ ปราศจากความเห็นอกเห็นใจและไม่ชอบครูที่สอนแบบใช้อำนาจ

บุช (วิลลาศ บุญทองขาว. 2527 : 16 ; อ้างอิงจาก Byth. 1942 : 645. *A Study of Student – Teacher Relationship*) ได้วิจัยสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน พบว่า ครูพยายามทำความรู้จักกับนักเรียนให้ความเห็นอกเห็นใจนักเรียน รู้จักส่งเสริมได้ดีขึ้น การปรับตัวเหมาะสมยิ่งขึ้น ส่วนที่มุ่งสอนโดยใช้วิธีบังคับนักเรียนจะไม่พอใจในตัวครูและนักเรียน ไม่ได้ดีเท่าที่ควร

ไทเลอร์ (Tyler. 1964 : 16) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในอุดมคติ พบว่า สัมพันธภาพที่ดีในอุดมคตินั้น ครูต้องมีการสื่อความเข้าใจที่ดีกับนักเรียน เป็นมิตรที่ดี ให้ความรัก ความเอาใจใส่ มีความเข้าใจและยอมรับนักเรียน

2.2.5.2 งานวิจัยในประเทศ

พรณี ชุทัย (2532 : 361) พบว่า การที่ครูมีความเมตตากรุณาเห็นอกเห็นใจนักเรียน สนใจนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีความยุติธรรม ตลอดจนมีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน ทำให้นักเรียนรักที่จะเรียน และส่งผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนด้วย

จินตนา มาพวง (ศรีระพร จันทโนทก. 2538 : 36 ; อ้างอิงจาก จินตนา มาพวง. 2519 : 61. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการสอนระดับอุดมศึกษา.) ได้ศึกษาตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษาสาขาสังคมศาสตร์ กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตและอาจารย์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า ตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษาสาขาสังคมศาสตร์ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ต่อวิชาที่สอน

จากงานวิจัย สรุปได้ว่า ความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน ครูมีความเมตตากรุณา มีความยุติธรรม ครูมีวิธีสอนที่ดี สนใจนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ทำให้นักเรียนรักที่จะเรียน ทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน

2.2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

2.2.6.1 งานวิจัยต่างประเทศ

แคพลัน (kaplan. 1956 : 56) ศึกษาสุขภาพจิตของเด็กในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 180 คน โดยศูนย์สุขภาพปรินซ์จอร์จ ในแมรีแลนด์ (Prince George County Mental Health Clinic) พบว่า พวกที่ปรับตัวได้ดีคือพวกที่มีความสุขในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น มีเหตุผลดีเหมาะสมกับอายุ ซึ่งมีจำนวนร้อยละ 69.6

กรอบลันด์ (สุรัชย์ โกศิยะกุล. 2526 : 32 ; อ้างอิงจาก Groulund. 1956) ศึกษาปัญหาในการปรับตัวของวัยรุ่น พบว่า วัยรุ่นที่ประสบปัญหาในการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนและ

สภาพแวดล้อม มีปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความขัดแย้งในกลุ่ม เป็นเหตุให้การเรียนไม่มีประสิทธิภาพเกิดความตึงเครียดทางอารมณ์และไม่มีความสุข

เกสส์ (Gless. 1996 : 113 – A) ได้ศึกษาพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของนิสิตหญิงที่อยู่หอพัก จำนวน 111 คน กลุ่มทดลองอยู่หอพักหนึ่ง 52 คน กลุ่มควบคุมอยู่อีกหอพักหนึ่ง 59 คน ดำเนินการทดลองโดยใช้โปรแกรมสัมพันธภาพระหว่างบุคคล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดความสัมพันธ์ภาพและทัศนคติ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การทดลองของแมนวิทนี (The Mann-Whitney U test) และ ไค สแควร์ (Chi-Square) ผลปรากฏว่ากลุ่มทดลองมี

สัมพันธภาพระหว่างบุคคลมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เดอคอสเตอร์ (Decoster. 1981 : 5789 – A) ศึกษาสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยม พบว่า นักเรียนที่มีความพึงพอใจในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนมีแนวโน้มของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีความพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนต่ำ

จากงานวิจัย สรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ของนักเรียนและเพื่อน ที่เป็นไปในแง่ดีมีการปรับตัวเข้าหากันได้ ไม่มีการขัดแย้งกัน และมีการยอมรับกันในกลุ่ม มีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน

3.เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนพาณิชย์การสุโขทัย

3.1 ประวัติโรงเรียนพาณิชย์การสุโขทัย

โรงเรียนพาณิชย์การสุโขทัย เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนวิชาประเภทพาณิชยกรรม ตั้งอยู่เลขที่ 11 ซอยสุพรรณ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300 เดิมเป็นโรงเรียนที่เปิดสอนสายสามัญชื่อ โรงเรียนสกลนวิทยา เปิดสอนตั้งแต่อนุบาล – ม.3 ต่อมาปี 2524 ท่านผู้รับใบอนุญาตดำริให้เปิดสอนระดับอาชีวศึกษา ประเภทพาณิชยกรรม 3 สาขา คือ การขาย บัญชี และเลขานุการ โดยเปิดสอนรอบบ่าย เริ่มทำการสอนในวันที่ 10 มิถุนายน 2524 มีชื่อว่า โรงเรียนพาณิชย์การสุโขทัย มีชื่อภาษาอังกฤษว่า SUKHOTHAI COMMERCIAL COLLEGE

3.2 ลำดับการพัฒนาโรงเรียน

ขณะเปิดทำการสอนนั้น ได้มีโรงเรียนประเภทเดียวกันอยู่ 12 แห่ง แต่ละแห่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่และมีความมั่นคง

โรงเรียนพาณิชย์การสุโขทัย เกิดใหม่ท่ามกลางโรงเรียนขนาดใหญ่ จึงมีการจัดระบบภายในโรงเรียนอย่างเต็มประสิทธิภาพ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง และนักเรียน

ปีแรกที่ทำการเปิดสอนมีนักเรียนจำนวน 70 คน ในปีพ.ศ. 2525-2526 มีจำนวนที่เพิ่มขึ้นเป็น 200 คน

ปี พ.ศ. 2527 มีการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ คือ เลิกกิจการโรงเรียนสามัญเดิมทั้งหมด โดยมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนานักเรียนสายพณิชยการให้มีคุณภาพ และขณะเดียวกันก็เปิดสาขาธุรกิจพยาบาล เพิ่มขึ้นอีก 1 สาขา และได้สร้างอาคารใหม่ 5 ชั้น 1 หลัง จำนวน 20 ห้องเรียน

ปี พ.ศ. 2532 ได้สร้างอาคารเพิ่มขึ้นอีก 1 หลัง จำนวน 25 ห้องเรียน ปี พ.ศ. 2543 ได้สร้างอาคารเพิ่มขึ้นอีก 1 หลัง จำนวน 20 ห้องเรียน ปี พ.ศ. 2545 ได้สร้างอาคารเพิ่มขึ้นอีก 1 หลัง จำนวน 25 ห้องเรียน เพื่อรองรับจำนวนนักเรียนที่เพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ

หลังจากนั้นโรงเรียนได้พัฒนาเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ได้พัฒนาระบบโครงสร้างการบริหารและการจัดการภายในโรงเรียนให้มั่นคง พัฒนาระบบการเรียนการสอน มีห้อง IT บริการค้นคว้าด้วยตัวเอง มีการสร้างบทเรียนOnline ด้วยระบบการเรียน E-Learning และพัฒนาอาคารสถานที่ เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ดำเนินกิจกรรมการศึกษาด้วยปรัชญาที่ว่า “คุณภาพชีวิต เพื่อคุณภาพการศึกษา” ด้วยความเชื่อมั่นอย่างจริงจางว่า การ

ศึกษาที่มีคุณภาพเท่านั้นที่จะสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้เรียนด้านการให้ความรู้ ความมีคุณธรรมในการประกอบวิชาชีพ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า

เพื่อให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนสามารถเข้าใจปรัชญาของโรงเรียนได้ไม่ยาก จึงได้นำเป้าหมายของการจัดการศึกษานวกเข้าเป็นปรัชญาของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 ปรัชญาของโรงเรียน คือ “ทักษะเยี่ยม เปี่ยมจริยธรรม เลิศล้ำวิชาการ ใฝ่การศึกษา สรรค์สร้างพัฒนาสังคม”

ในปัจจุบัน มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 2,060 คน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน 967 คน และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน 1,093คน

3.3 วิสัยทัศน์ (VISION)

1. นักศึกษาทุกคนมีคุณภาพและคุณธรรมดำรงชีวิตอยู่ในสังคมโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม
2. โรงเรียนมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม มีมาตรฐานและค่านิยมในการดำเนินงาน
3. โรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

4. โรงเรียนเป็นอันดับ 1 ในสาขาธุรกิจพยาบาล

3.4 พันธกิจ (MISSION)

1. พัฒนาการเรียนการสอนและหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ความต้องการของผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาและสังคม
2. พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาตนเองของบุคลากรและพัฒนางานของสถาบัน

3.5 ยุทธศาสตร์ (STRATEGES)

1. ผู้เรียนมีคุณภาพและคุณธรรมในยุคโลกาภิวัตน์
2. หลักสูตรทันสมัยใฝ่คุณธรรม มีคุณภาพและมาตรฐาน
3. ระบบบริหารและจัดการเพื่อสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้
4. บุคลากรมีอาชีพ
5. บริการจากใจ
6. ธุรกิจพยาบาลแนวใหม่เพื่อธุรกิจพยาบาลแนวหน้า

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียน และ นักศึกษาหญิงที่กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จาก 4 สาขาวิชา โรงเรียนพณิชยการสุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 จำนวน 2,060 คน เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ 967 คน และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง 1,093 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็น นักเรียน และ นักศึกษาหญิงที่กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จาก 4 สาขาวิชา โรงเรียนพณิชยการสุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 จำนวน 343 คน แบ่งเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพจำนวน 161 คน และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำนวน 182 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random Sampling) จากประชากรที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากตารางสุ่มตัวอย่างของยามาเน่ (Yamane. 1970 : 52) โดยใช้ระดับชั้นเป็นชั้น (Strata)

ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่าง โดยใช้สัดส่วน ประชากร : กลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 6 : 1 ได้กลุ่มตัวอย่างแต่ละระดับดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้น

ระดับ	ระดับชั้น	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ปวช.	ปวช. 1	430	66
	ปวช. 2	26	42
	ปวช.3	272	59
ปวส.	ปวส.1	630	105
	ปวส.. 2	463	77
รวม		2,060	343

เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม เรื่อง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษาโรงเรียนพณิชยการสุโขทัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 9 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสุขภาพจิต

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ตอนที่ 4 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษากับผู้ปกครอง

ตอนที่ 6 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพ

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษากับอาจารย์

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษากับเพื่อน

ตอนที่ 9 แบบสอบถามเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา

วิธีสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ อายุ สาขาวิชาที่กำลังศึกษา ระดับชั้นที่กำลังศึกษา สภาพสมรรถของบิดามารดา แบบอย่างในการมีวินัยในตนเอง

ตัวอย่างแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามด้านข้อมูลส่วนตัว ของ นักเรียน นักศึกษา เมื่ออ่านข้อความแล้ว ให้ทำเครื่องหมาย 4 ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตนเอง

1. อายุ.....ปี
2. สาขาวิชาเอกที่กำลังศึกษา.....
3. ระดับชั้นที่กำลังศึกษา
 - 3.1 ระดับ ปวช. ☐ ปวช. 1 ☐ ปวช. 2 ☐ ปวช. 3
 - 3.2 ระดับ ปวส. ☐ ปวส. 1 ☐ ปวส. 2
4. สภาพสมรสของบิดามารดา
 - ☐ บิดามารดาอยู่ร่วมกัน
 - ☐ บิดามารดาแยกกัน
 - ☐ บิดาหรือมารดาเสียชีวิต
5. การมีวินัยในตนเอง นักเรียนนักศึกษาคิดว่าตนเองได้แบบอย่างมาจากใคร มากที่สุด

ระหว่าง

 - ☐ พ่อแม่ ผู้ปกครอง
 - ☐ ครู อาจารย์
 - ☐ เพื่อน

ตอนที่ 2 แบบคัดกรองสุขภาพจิต ไทย จี เอช คิว (Thai GHQ - 60)

คำชี้แจง สุภาพทั่วไปของท่านในระยะ 2-3 สัปดาห์ที่ผ่านมาเป็นอย่างไร

กรุณาตอบคำถามต่อไปนี้ โดยการทำเครื่องหมาย 4 ลงใน () ที่ใกล้เคียงสภาพของท่านในปัจจุบันหรือในช่วง 2-3 สัปดาห์ที่ผ่านมา มากที่สุด โดยไม่รวมปัญหาที่ท่านเคยมีในอดีต และกรุณาตอบคำถามทุกข้อ

ในระที่ผ่านมานี้ท่าน.....

1. รู้สึกสบายและมีสุขภาพดี
 - () ดีกว่าปกติ () เหมือนปกติ () แย่กว่าปกติ () แย่กว่าปกติมาก
2. รู้สึกต้องการยาบำรุงให้มีกำลังวังชา
 - () ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก
3. รู้สึกท้อแท้และสุขภาพไม่ดี
 - () ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอบ 2 ข้อแรกได้คะแนน 0 คะแนน

ตอบ 2 ข้อหลังได้คะแนน 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

เกณฑ์การจัดแบ่งระดับสุขภาพจิต (ธนา นิชัยโกวิทย์และคณะ. 2539 : 1-17)

ได้คะแนน 0-11 คะแนน ถือว่าสุขภาพจิตดี

ได้คะแนน 12 คะแนนขึ้นไป ถือว่าสุขภาพจิตบกพร่อง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร งานวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

3.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของมาริสา รัฐปิตย (2532 : 74) และรัตนภรณ์ วงศาโรจน์ (2530 : 678) แล้วนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

3.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ให้สอดคล้องกันโดยใช้ข้อมูลจากข้อ

3.1 และ 3.2 โดยสร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับของ ลิเคอร์ท (Likert scale type)

ตัวอย่าง แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ให้ นักเรียนนักศึกษา อ่านข้อความในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย 4 ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงที่สุดเพียงข้อเดียว โดยมีเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษามาก
จริงบ้าง	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษาบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	ข้าพเจ้าชอบทำงานทุกอย่างด้วยตัวเอง ไม่ ชอบขอคำปรึกษาจากผู้อื่น					
00	เมื่อพบกับปัญหาข้าพเจ้าสามารถหา วิธีแก้ไขได้ทุกครั้ง					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด ให้ 5 คะแนน

จริงมาก ให้ 4 คะแนน

จริงบ้าง ให้ 3 คะแนน

จริงน้อย ให้ 2 คะแนน

จริงน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด ให้ 1 คะแนน

จริงมาก ให้ 2 คะแนน

จริงบ้าง ให้ 3 คะแนน

จริงน้อย ให้ 4 คะแนน

จริงน้อยที่สุด ให้ 5 คะแนน

3. เกณฑ์การแปลความหมายแรงงูใจไฟัสมฤทธิ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00 หมายถึง แรงงูใจไฟัสมฤทธิสูง

คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66 หมายถึงแรงงูใจไฟัสมฤทธิปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 หมายถึง แรงงูใจไฟัสมฤทธิต่ำ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามบุคลิกภาพ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

4.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร งานวิจัย และนียมศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

4.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามบุคลิกภาพของบุญส่ง สร้อยสิงห์ (2546 : 101-108)

แล้วนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนียมศัพท์เฉพาะ

4.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามบุคลิกภาพ ให้สอดคล้องกันโดยใช้ข้อมูลจากข้อ 4.1 และ 4.2 โดยสร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับของ ลิเคอร์ท (Likert scale type)

ตัวอย่าง แบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามบุคลิกภาพ ให้นัก นักเรียน ศึกษาอ่าน ข้อความในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย 4 ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุดเพียงข้อเดียว โดยมีเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษา มากที่สุด

จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษามาก

จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษาบ้างไม่ ตรงบ้าง

จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษาน้อย

จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษา น้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	ข้าพเจ้าเริ่มต้นทำสิ่งใดจะรีบทำให้เสร็จ โดยเร็วที่สุด					
00	ข้าพเจ้าชอบทำงานเรื่อย ๆ โดยไม่มีเวลา เป็นตัวกำหนด					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด ให้ 5 คะแนน

จริงมาก ให้ 4 คะแนน

จริงบ้าง ให้ 3 คะแนน

จริงน้อย ให้ 2 คะแนน

จริงน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้ 1 คะแนน
จริงมาก	ให้ 2 คะแนน
จริงบ้าง	ให้ 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้ 4 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้ 5 คะแนน

3. เกณฑ์การแปลความหมายบุคลิกภาพ (จรรยา เกษศรีสังข์.2537:15)

คะแนนของแบบสอบถามบุคลิกภาพจะอยู่ระหว่าง 0-100 คะแนน

ผู้ที่ได้คะแนน 51-100 มีบุคลิกภาพแบบ เอ

ผู้ที่ได้คะแนน 20-50 มีบุคลิกภาพแบบ บี

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครองมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

5.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร งานวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับผู้ปกครอง

5.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับผู้ปกครองของพิไลวรรณ แดงขาว (2545 : 93) แล้วนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

5.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับผู้ปกครอง ให้สอดคล้องกันโดยใช้ข้อมูลจากข้อ 5.1 และ 5.2 โดยสร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับของ ลิเคิร์ท (Likert scale type)

ตัวอย่าง แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับผู้ปกครอง ให้นักเรียนนักศึกษาอ่านข้อความในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย 4 ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุดเพียงข้อเดียว โดยมีเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษามาก

จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษาบ้างไม่
ตรงบ้าง

จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษาน้อย

จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษา
น้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	<u>พฤติกรรมที่ผู้ปกครองปฏิบัติต่อนักศึกษา</u> เมื่อใกล้สอบผู้ปกครองคอยดูแลให้ข้าพเจ้า อ่านหนังสือ					
00	<u>พฤติกรรมที่นักศึกษปฏิบัติต่อผู้ปกครอง</u> เมื่อมีปัญหาด้านการเรียนข้าพเจ้าจะปรึกษา ผู้ปกครอง					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด ให้ 5 คะแนน
จริงมาก ให้ 4 คะแนน
จริงบ้าง ให้ 3 คะแนน
จริงน้อย ให้ 2 คะแนน
จริงน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด ให้ 1 คะแนน
จริงมาก ให้ 2 คะแนน
จริงบ้าง ให้ 3 คะแนน
จริงน้อย ให้ 4 คะแนน
จริงน้อยที่สุด ให้ 5 คะแนน

3. เกณฑ์การแปลความหมายสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษากับผู้ปกครอง
(วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษากับผู้ปกครองดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษากับผู้ปกครองดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษากับผู้ปกครองไม่ดี

ตอนที่ 6 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพขั้นตอนการสร้างดังนี้

6.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร งานวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพ

6.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) แล้วนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

6.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพ ให้สอดคล้องกันโดยใช้ข้อมูลจากข้อ 6.1 และ 6.2 โดยสร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับของ ลิเคอร์ท (Likert scale type)

ตัวอย่าง แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพ การเรียนการสอนให้นักเรียนนักศึกษาค้นหาข้อความในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย 4 ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุดเพียงข้อเดียว โดยมีเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษามาก
จริงบ้าง	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษาบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	สถานที่เรียน ห้องเรียนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย					
00	สื่อและอุปกรณ์การเรียน อุปกรณ์การเรียนมีความเพียงพอกับการ ใช้งาน					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้ 5 คะแนน
จริงมาก	ให้ 4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้ 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้ 2 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้ 1 คะแนน
จริงมาก	ให้ 2 คะแนน
จริงบ้าง	ให้ 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้ 4 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้ 5 คะแนน

3. เกณฑ์การแปลความหมายลักษณะทางกายภาพ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00 หมายถึง ลักษณะทางกายภาพสอนดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66 หมายถึง ลักษณะทางกายภาพดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 หมายถึง ลักษณะทางกายภาพไม่ดี

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษากับอาจารย์ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

7.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร งานวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

7.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์
ของฟิไลวรรณ แต่งขาว (2545 : 93) แล้วนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

7.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ให้สอดคล้อง
กันโดยใช้ข้อมูลจากข้อ 7.1 และ 7.2 โดยสร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า
(Rating Scale) 5 ระดับของ ลิเคอร์ท (Likert scale type)

ตัวอย่าง แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษากับอาจารย์

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษากับ
อาจารย์ ให้นักศึกษาอ่านข้อความในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย 4 ลงในช่องที่ตรงกับ
ข้อเท็จจริงมากที่สุดเพียงข้อเดียว โดยมีเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

- จริงที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษา
มากที่สุด
- จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษามาก
- จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษาบ้าง
ไม่ตรงบ้าง
- จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษาน้อย
- จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษา
น้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	<u>พฤติกรรมที่อาจารย์ปฏิบัติต่อนักเรียน</u> <u>นักศึกษา</u> อาจารย์ให้ความเป็นกันเอง สนใจ สอบถามปัญหาการเรียนของข้าพเจ้าอยู่ ตลอดเวลา					
00	<u>พฤติกรรมที่นักเรียนนักศึกษาปฏิบัติต่อ</u> <u>อาจารย์</u> เมื่อมีปัญหาด้านส่วนตัว ข้าพเจ้ากลัว ที่จะปรึกษาอาจารย์					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้ 5 คะแนน
จริงมาก	ให้ 4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้ 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้ 2 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้ 1 คะแนน
จริงมาก	ให้ 2 คะแนน
จริงบ้าง	ให้ 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้ 4 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้ 5 คะแนน

2.เกณฑ์การแปลความหมายสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษากับอาจารย์ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษาอาจารย์ดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษากับอาจารย์
ดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษากับอาจารย์
ไม่ดี

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษา กับเพื่อน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

8.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร งานวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษา กับเพื่อน

8.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษา กับเพื่อน ของ
พิไลวรรณ แดงขาว (2545 : 93) แล้วนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

8.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน ให้สอดคล้องกัน
โดยใช้ข้อมูลจากข้อ 8.1 และ 8.2 โดยสร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า
(Rating Scale) 5 ระดับของ ลิเคอร์ท (Likert scale type)

ตัวอย่าง แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษากับเพื่อน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษากับเพื่อน ให้นักศึกษาอ่านข้อความในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย 4 ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุดเพียงข้อเดียว โดยมีเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

- จริงที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษามากที่สุด
- จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษามาก
- จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษาบ้างไม่ตรงบ้าง
- จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษาน้อย
- จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	ข้าพเจ้าเข้ากับเพื่อนในห้องได้เป็นอย่างดี					
00	เมื่อมีปัญหาถกเถียง ความคิดเห็นไม่ตรงกัน ข้าพเจ้าจะเปิดโอกาสให้เพื่อนอธิบาย แล้วค่อยตัดสินใจ					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนนดังนี้

- จริงที่สุด ให้ 5 คะแนน
- จริงมาก ให้ 4 คะแนน
- จริงบ้าง ให้ 3 คะแนน
- จริงน้อย ให้ 2 คะแนน
- จริงน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนนดังนี้

- จริงที่สุด ให้ 1 คะแนน
- จริงมาก ให้ 2 คะแนน

จริงบ้าง ให้ 3 คะแนน

จริงน้อย ให้ 4 คะแนน

จริงน้อยที่สุด ให้ 5 คะแนน

3. เกณฑ์การแปลความหมายสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษาเพื่อน (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษากับเพื่อนดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษากับเพื่อน
ดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษากับเพื่อนไม่ดี

ตอนที่ 9 แบบสอบถามการมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษามีขั้นตอนการสร้างดังนี้

9.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร งานวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการมีวินัยในตนเอง

9.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามเกี่ยวกับ การมีวินัยในตนเอง ของกัลยา สุวรรณรอด (2537 : 94)แล้วนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

9.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามการมีวินัยในตนเอง ให้สอดคล้องกันโดยใช้ข้อมูลจากข้อ 9.1 และ 9.2 โดยสร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับของ ลิเคอร์ท (Likert scale type)

ตัวอย่าง แบบสอบถามการมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามการมีวินัยในตนเองของนักเรียนนักศึกษาให้นักเรียน นักศึกษาอ่านข้อความในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย 4 ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุดเพียงข้อเดียว โดยมีเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษา
มากที่สุด

จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษามาก

จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษาบ้าง
ไม่ตรงบ้าง

จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษาน้อย

จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษา
น้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	<u>การปฏิบัติตนในห้องเรียน</u> ข้าพเจ้าไม่เคยเข้าเรียนสายเลย					
00	<u>การปฏิบัติตนนอกห้องเรียน</u> ข้าพเจ้าเคยสวมรองเท้าแตะมาเรียน					
000	<u>การปฏิบัติตนในสังคม</u> เวลาซื้อข้าวรับประทานที่โรงอาหารข้าพเจ้าจะ เข้าคิวเสมอ					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนนดังนี้

- จริงที่สุด ให้ 5 คะแนน
- จริงมาก ให้ 4 คะแนน
- จริงบ้าง ให้ 3 คะแนน
- จริงน้อย ให้ 2 คะแนน
- จริงน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนนดังนี้

- จริงที่สุด ให้ 1 คะแนน
- จริงมาก ให้ 2 คะแนน
- จริงบ้าง ให้ 3 คะแนน
- จริงน้อย ให้ 4 คะแนน
- จริงน้อยที่สุด ให้ 5 คะแนน

3. เกณฑ์การแปลความหมายควมมีวินัยในตนเอง (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00 หมายถึง ควมมีวินัยในตนเองอยู่ในระดับ ดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66 หมายถึง ควมมีวินัยในตนเองอยู่ในระดับ ดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 หมายถึง ควมมีวินัยในตนเองอยู่ในระดับที่ไม่ดี

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้แก่ รองศาสตราจารย์วณิ กรีทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง และ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบหาความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนใช้

2. การหาอำนาจจำแนก (Item Discrimination) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับ นักเรียน นักศึกษาโรงเรียนพณิชยการสุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำนวน 50 คน ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ โดยนำคะแนนที่ตรวจแล้วมาเรียงลำดับจากสูงสุดมายังต่ำสุด นำผู้ที่ได้คะแนนในกลุ่ม 25% และผู้ที่ได้คะแนนในกลุ่มต่ำ 25 % แล้วนำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t-test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาเป็นแบบสอบถามได้ผล ดังนี้

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จำนวน 15 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 75.227-130.381

ตอนที่ 4 แบบสอบถามบุคลิกภาพ จำนวน 20 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 82.498-148.945.

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษากับผู้ปกครอง จำนวน 16 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 81.909-162.613

ตอนที่ 6 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพ จำนวน 15 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 47-375-132.928

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษากับอาจารย์ จำนวน 18 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 36.492-78.535

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษากับเพื่อน จำนวน 15 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 43.250-70.379

ตอนที่ 9 แบบสอบถามเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา จำนวน 25 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 37-047-78.244

3. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วในข้อ 2 มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ผลดังนี้

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8663

ตอนที่ 4 แบบสอบถามบุคลิกภาพ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8018

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษากับผู้ปกครองเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 16 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8379

ตอนที่ 6 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .6963

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษากับอาจารย์เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 18 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .5280

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษากับเพื่อนเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .5595

ตอนที่ 9 แบบสอบถามเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 25 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .6596

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยังโรงเรียนพณิชยการสุโขทัย เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการในการตอบแบบสอบถามจากผู้อำนวยการโรงเรียนพณิชยการสุโขทัย

2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปขออนุญาตนายแพทย์ธนา นิลชัยโกวิทย์ ในการขอใช้แบบคัดกรองสุขภาพจิต ในการวิจัย

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้

3.1 แบบสอบถามสำหรับนักเรียนระดับปวช. 161 ชุด

3.2 แบบสอบถามสำหรับนักศึกษาระดับปวส. 182 ชุด

4. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองระหว่าง วันที่ 24-30 มิถุนายน 2546 จำนวน 343 คน ได้ข้อมูลแบบสอบถามคืนมาครบทุกฉบับ ผู้วิจัยคัดเลือกฉบับเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ปรากฏว่า แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ทั้งหมด 336 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.95 จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดแล้วนำมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Science) ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อม ในโรงเรียนกับการมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนนักศึกษา โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
3. วิเคราะห์ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อม ที่เกี่ยวข้องกับการกับการมีวินัยในตนเองของนักเรียนนักศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิค 25% ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยใช้ t-test

2.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์สมมติฐาน ได้แก่

3.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน กับการมีวินัยในตนเอง โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1

3.2 วิเคราะห์ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อม ที่เกี่ยวข้องกับ การมีวินัยในตนเองของนักเรียนนักศึกษา โดยการวิเคราะห์ การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอข้อมูล ผลการวิเคราะห์กระทำตามลำดับความมุ่งหมายของการวิจัยที่กำหนดไว้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เข้าใจตรงกันในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
Df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ(Degrees of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว(Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
SE	แทน	ความคาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
SE_b	แทน	ความคาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์
B	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐาน
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
$\hat{Y}$	แทน	ค่าสมการพยากรณ์ที่แทนค่าในรูปคะแนนดิบ
Z	แทน	ค่าสมการพยากรณ์ที่แทนค่าในรูปคะแนนมาตรฐาน
X_1	แทน	อายุ
X_2	แทน	สาขาวิชาเอกธุรกิจสถานพยาบาล
X_3	แทน	สาขาวิชาเอกการบัญชี
X_4	แทน	สาขาวิชาเอกคอมพิวเตอร์
X_5	แทน	สาขาวิชาเอกภาษาต่างประเทศธุรกิจบริการ

X_6	แทน	ระดับการศึกษา ปวช.1
X_7	แทน	ระดับการศึกษา ปวช.2
X_8	แทน	ระดับการศึกษา ปวช.3
X_9	แทน	ระดับการศึกษา ปวส.1
X_{10}	แทน	ระดับการศึกษา ปวส.2
X_{11}	แทน	สภาพสมรสของบิดามารดา บิดามารดาอยู่ร่วมกัน
X_{12}	แทน	สภาพสมรสของบิดามารดา บิดามารดาแยกกัน
X_{13}	แทน	สภาพสมรสของบิดามารดา บิดาหรือมารดาเสียชีวิต
X_{14}	แทน	แบบอย่างการมีวินัยมาจาก พ่อแม่
X_{15}	แทน	แบบอย่างการมีวินัยมาจาก ครู อาจารย์
X_{16}	แทน	แบบอย่างการมีวินัยมาจาก เพื่อน
X_{17}	แทน	สุขภาพจิต
X_{18}	แทน	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
X_{19}	แทน	บุคลิกภาพ
X_{20}	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับผู้ปกครอง
X_{21}	แทน	ลักษณะทางกายภาพ
X_{22}	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับอาจารย์
X_{23}	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับเพื่อน
Y	แทน	การมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาตัวแปรต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ไว้ดังนี้

ตอนที่ 1 จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา สถานภาพสมรสของบิดามารดา อิทธิพลที่ส่งผลถึงการมีวินัยในตนเอง

ตอนที่ 2 หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของตัวแปรได้แก่ สุขภาพจิต

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับผู้ปกครอง ลักษณะทางกายภาพ สัมพันธภาพระหว่าง นักเรียน นักศึกษากับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่าง นักเรียน นักศึกษากับเพื่อน การมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อม กับการมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อศึกษาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์การมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา สถานภาพสมรสของบิดามารดา อิทธิพลที่ส่งผลต่อการมีวินัยในตนเอง ดังแสดงผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา สถานภาพสมรสของบิดามารดา อิทธิพลที่เกี่ยวข้องกับการมีวินัยในตนเอง

ตัวแปร	ระดับตัวแปร	จำนวน(คน)	ร้อยละ
สาขาวิชาเอก	ธุรกิจสถานพยาบาล	175	51.0
	การบัญชี	56	16.3
	คอมพิวเตอร์	67	19.5
	ภาษาต่างประเทศธุรกิจบริการ	45	13.1
	รวม	343	100.0
ระดับชั้นที่กำลังศึกษา	ปวช.1	60	17.5
	ปวช.2	42	12.2
	ปวช.3	59	17.2
	ปวส.1	105	30.6
	ปวส.2	77	22.4
	รวม	343	100.0

ตาราง 2 (ต่อ)

ตัวแปร	ระดับตัวแปร	จำนวน(คน)	ร้อยละ
สถานภาพสมรสบิดา มารดา	บิดามารดาอยู่ร่วมกัน	260	75.8
	บิดามารดาแยกกัน	41	12.0
	บิดาหรือมารดาเสียชีวิต	42	12.2
	รวม	343	100.0
ผู้มีอิทธิพลในการมีวินัย ในตนเอง	พ่อแม่	264	77
	ครู อาจารย์	47	13.7
	เพื่อน	32	9.3
	รวม	343	100.0

จากตาราง 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย สาขาวิชาธุรกิจสถานพยาบาล 175 คน คิดเป็นร้อยละ 51.0 สาขาวิชา บัญชี 56 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3 สาขาวิชา คอมพิวเตอร์ 67 คน คิดเป็นร้อยละ 19.5 ภาษาต่างประเทศธุรกิจบริการ 45 คน คิดเป็นร้อยละ 13.1 ระดับชั้น ปวช. 1 จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 46.7 ระดับชั้น ปวช. 2 จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 12.2 ระดับชั้น ปวช. 3 จำนวน 59 คน คิดเป็น ร้อยละ 17.2 ระดับชั้น ปวส. 1 จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 30.6 ระดับชั้น ปวส. 2 จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 22.4 มาจากครอบครัวที่มีสถานภาพที่บิดามารดาอยู่ร่วมกัน จำนวน 260 คน คิดเป็นร้อยละ 75.8 บิดามารดาแยกกัน จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 บิดามารดาเสียชีวิต จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 12.2 และผู้ที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา คือ พ่อแม่ จำนวน 264 คน คิดเป็นร้อยละ 77 ครู อาจารย์ จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 13.7 เพื่อน จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 9.3

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มตัวอย่าง
จำแนกตามสุขภาพจิตในปัจจุบัน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน
นักศึกษา กับผู้ปกครอง ลักษณะทางกายภาพ สัมพันธภาพระหว่าง นักเรียน นักศึกษากับ
อาจารย์ สัมพันธภาพระหว่าง นักเรียน นักศึกษากับเพื่อน การมีวินัยในตนเองของนักเรียน
นักศึกษา

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D	การแปล ความหมาย
1. อายุ	18.12	1.814	วัยรุ่นตอน ปลาย
2. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	4.181	0.489	ดี
3. บุคลิกภาพ	4.870	0.310	เอ
4. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับผู้ปกครอง	4.184	0.410	ดี
5. ลักษณะทางกายภาพ	4.813	0.378	ดี
6. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับอาจารย์	3.189	0.362	ดีพอใช้
7. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับเพื่อน	3.337	0.433	ดีพอใช้
8. ความมีวินัยในตนเอง	3.327	0.382	ดีพอใช้

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอายุอยู่ในระดับวัยรุ่นตอนปลาย ในส่วนของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษา กับผู้ปกครอง ลักษณะทางกายภาพ อยู่ในระดับดี ส่วน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับเพื่อน และการมีวินัยในตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และ ด้านสภาพแวดล้อม การมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 4

ตาราง 4 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และ ด้านสภาพแวดล้อม การมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนพณิชยการสุโขทัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปร ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และ ด้านสภาพแวดล้อม กับการมีวินัยในตนเอง

ตาราง 4 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการมีวินัยในตนเอง

ตัวแปร	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8	X9	X10	X11	X12	X13	X14	X15	X16	X17	X18	X19	X20	X21	X22	X23	Y
X1	1.000	0.272**	-0.417**	0.194**	-0.174**	-0.684**	-0.354**	-0.091	0.458**	0.477*	-0.075	-0.075	0.171**	0.075	-0.060	-0.038	-0.026	-0.055	-0.096	-0.098	-0.091	-0.048	-0.108*	-0.104
X2		1.000	-0.450**	-0.503**	-0.397**	-0.163**	-0.132*	-0.187**	0.157**	0.248**	0.032	-0.124*	0.081	-0.079	0.119*	-0.027	0.012	-0.067	-0.034	0.021	0.026	0.010	-0.038	0.053
X3			1.000	-0.218*	-0.172**	0.212**	0.292**	0.133*	-0.276**	-0.238**	0.084	0.007	-0.117*	-0.133*	0.053	0.130*	0.026	0.004	0.035	-0.049	-0.045	0.022	0.048	0.068
X4				1.000	-0.191**	-0.130*	-0.049	-0.030	0.231**	-0.071	-0.031	-0.046	0.085	0.217**	-0.196*	-0.082	0.014	0.059	0.005	-0.004	-0.055	-0.043	-0.051	-0.132*
X5					1.000	0.162**	-0.066	0.166**	-0.202**	-0.023	-0.103	0.229**	-0.092	0.007	-0.004	-0.006	-0.063	0.026	0.006	0.028	0.076	0.011	0.064	0.002
X6						1.000	-0.172**	-0.210**	-0.306**	-0.248**	0.099	0.020	-0.149**	-0.058	0.062	0.011	0.010	0.000	0.042	0.039	0.016	0.051	0.091	0.185*
X7							1.000	-0.170**	-0.248**	-0.201**	-0.017	0.082	-0.058	-0.028	0.032	0.002	0.040	0.093	0.120*	0.094	0.084	-0.022	0.015	-0.139*
X8								1.000	-0.303**	-0.245**	0.005	0.046	-0.052	-0.008	-0.024	0.040	-0.026	0.012	-0.014	-0.029	0.006	0.044	0.056	0.047
X9									1.000	-0.357**	-0.038	-0.128*	0.176**	0.033	-0.062	0.026	0.033	-0.009	-0.039	-0.047	-0.049	-0.049	-0.078	-0.076
X10										1.000	-0.039	0.017	0.033	0.045	0.009	-0.076	-0.054	-0.073	-0.076	-0.031	-0.031	-0.015	-0.059	-0.017
X11											1.000	-0.652**	-0.661**	0.030	0.007	-0.053	-0.066	0.048	0.013	0.002	0.020	0.087	0.058	0.135*
X12												1.000	-0.138**	-0.097	0.010	0.129*	0.064	-0.040	0.018	-0.053	-0.040	-0.026	0.067	-0.063
X13													1.000	0.056	-0.020	-0.059	0.023	-0.022	-0.036	0.050	0.013	-0.088	-0.142*	-0.114*
X14														1.000	-0.728**	-0.586**	0.057	0.061	-0.062	-0.022	-0.043	0.027	-0.023	0.007
X15															1.000	-0.128*	-0.040	-0.037	0.029	-0.008	0.008	-0.026	0.045	0.028
X16																1.000	-0.035	-0.045	0.055	0.042	0.052	-0.008	-0.021	-0.043
X17																	1.000	-0.002	-0.011	-0.027	-0.064	-0.016	-0.025	-0.097
X18																		1.000	0.669**	0.569**	0.472**	-0.055	0.006	0.065
X19																			1.000	0.622**	0.535**	0.021	0.033	0.122*
X20																				1.000	0.731**	-0.013	-0.041	0.056
X21																					1.000	0.074	0.117*	0.201*
X22																						1.000	0.533*	0.443*
X23																							1.000	0.427*
Y																								1.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 6 ตัวแปร ได้แก่ ระดับการศึกษา ปวช.1 (X_6) สภาพสมรสของบิดามารดา บิดามารดาอยู่ร่วมกัน (X_{11}) บุคลิกภาพ (X_{19}) ลักษณะทางกายภาพ (X_{21}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับอาจารย์ (X_{22}) และ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับเพื่อน (X_{23})

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 3 ตัวแปร ได้แก่ สาขาวิชาเอกคอมพิวเตอร์ (X_4) ระดับการศึกษา ปวช.2 (X_7) และสภาพสมรสของบิดามารดา บิดาหรือมารดาเสียชีวิต (X_{13})

ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 14 ตัวแปร ได้แก่ อายุ (X_1) สาขาวิชาเอกธุรกิจสถานพยาบาล (X_2) สาขาวิชาเอกการบัญชี (X_3) สาขาวิชาเอกภาษาต่างประเทศธุรกิจบริการ (X_5) ระดับการศึกษา ปวช.3 (X_8) ระดับการศึกษา ปวส.1 (X_9) ระดับการศึกษา ปวส.2 (X_{10}) สภาพสมรสของบิดามารดา บิดามารดาแยกกัน (X_{12}) แบบอย่างการมีวินัยจาก พ่อแม่ (X_{14}) แบบอย่างการมีวินัยจาก ครู อาจารย์ (X_{15}) แบบอย่างการมีวินัยจาก เพื่อน (X_{16}) สุขภาพจิต (X_{17}) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_{18}) และ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับผู้ปกครอง (X_{20})

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์การมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา โดยไม่ใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ดังแสดงในตารางที่ 5 และตารางที่ 6

ตาราง 5 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการมีวินัยในตนเอง โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	6	15.789	2.631	25.773**
Residual	334	34.101	0.102	
Total	340	49.890		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 พบว่ามีตัวแปร 6 ตัว ที่ส่งผลต่อ การมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา โดยมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังแสดงรายละเอียดใน ตาราง 6

ตาราง 6 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ความมีวินัยในตนเอง โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบ ถดถอย

ตัวแปร	b	$\overline{SE}_b$	β	R	R^2	F
X_{22}	.311	.057	.294	.444	.197	83.166**
$X_{22} X_{23}$	.208	.048	.235	.497	.247	55.386**
$X_{22} X_{23} X_{21}$	.166	.047	.163	.520	.271	41.654**
$X_{22} X_{23} X_{21} X_7$	-.156	.054	-.134	.541	.293	34.763 **
$X_{22} X_{23} X_{21} X_7 X_6$	.114	.047	.113	.555	.308	29.854**
$X_{22} X_{23} X_{21} X_7 X_6 X_4$	-.0897	.045	-.092	.563	.316	25.773**
		R	=	.563		
		R^2	=	.316		
		SE	=	.266		
		a	=	.858		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลต่อการมีวินัยในตนเองอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 6 ตัวแปร โดย เรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไปหาตัวแปร ที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับอาจารย์ (X_{22}) สัมพันธภาพ ระหว่างนักเรียน นักศึกษากับเพื่อน (X_{23}) ลักษณะทางกายภาพ (X_{21}) ระดับการศึกษา ปวช.2 (X_7) ระดับการศึกษา ปวช.1 (X_6) และ สาขาวิชาเอกคอมพิวเตอร์ (X_4) ตามลำดับ

สามารถพยากรณ์การมีวินัยในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมการพยากรณ์การมีวินัยในตนเอง โดยใช้คะแนนดิบ ดังนี้

$$\hat{Y} = .858 + .311 X_{22} + .208 X_{23} + .166 X_{21} - .156 X_7 + .114 X_6 - .089 X_4$$

สมการพยากรณ์วินัยในตนเอง โดยใช้คะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z = .294 X_{22} + .235 X_{23} + .163 X_{21} - .134 X_7 + .113 X_6 - .092 X_4$$

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อม กับการมีวินัย ในตนเองของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนพณิชยการสุโขทัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อม ที่ส่งผลต่อมีวินัย ในตนเองของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนพณิชยการสุโขทัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนพณิชยการสุโขทัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานในการวิจัย

1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเอง ของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนพณิชยการสุโขทัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
2. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อม ส่งผลต่อการมีวินัย ในตนเอง ของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนพณิชยการสุโขทัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียน และ นักศึกษาหญิงที่กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จาก 4 สาขาวิชา โรงเรียนพณิชยการสุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 จำนวน 2,060

คน เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ 967 คน และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง 1,093 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้ เป็น นักเรียน และ นักศึกษาหญิงที่กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จาก 4 สาขาวิชา โรงเรียนพณิชยการสุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 จำนวน 343 คน แบ่งเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพจำนวน 161 คน และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงจำนวน 182 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบ่งชั้น (Stratified random Sampling) จากประชากรที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จาก ตารางสุ่มตัวอย่างของ ยามาเน่ (Yamane. 1970:52) โดยใช้ระดับชั้นเป็นชั้น (Strata)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม เรื่องการวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเองของนักเรียน/นักศึกษาโรงเรียนพณิชยการสุโขทัย สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 9 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 แบบคัดกรองสุขภาพจิต มีจำนวน 60 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีทั้งหมดจำนวน 15 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8663

ตอนที่ 4 แบบสอบถามบุคลิกภาพ มีทั้งหมดจำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8018

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับผู้ปกครอง มีทั้งหมดจำนวน 16 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8379

ตอนที่ 6 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพ มีทั้งหมดจำนวน 15 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .6963

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียน/นักศึกษากับอาจารย์ มีทั้งหมดจำนวน 18 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .5280

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียน/นักศึกษากับเพื่อน มีทั้งหมดจำนวน 15 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .5595

ตอนที่ 9 แบบสอบถามความมีวินัยในตนเองของนักเรียน/นักศึกษา มีทั้งหมดจำนวน 25 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .6596

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปคิดค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนกับวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson product Moment Correlation Coefficient)
3. ค้นหาตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อม ที่ส่งผลต่อวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ
 - 2.1 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ของแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t-test
 - 2.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค
3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์สมมุติฐาน ได้แก่
 - 3.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และสภาพแวดล้อมในโรงเรียน กับวินัยในตนเอง โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 1
 - 3.2 วิเคราะห์ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อวินัยในตนเอง ของนักเรียนนักนักศึกษา โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 2

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 6 ตัวแปร ได้แก่ ระดับการศึกษา ปวช.1 (X_6) บิดามารดาอยู่ร่วมกัน (X_{11}) บุคลิกภาพ (X_{19}) ลักษณะทางกายภาพ (X_{21}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับอาจารย์ (X_{22}) และ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับเพื่อน (X_{23})

2. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 3 ตัวแปร ได้แก่ สาขาวิชาเอกคอมพิวเตอร์ (X_4) ระดับการศึกษา ปวช.2 (X_7) และ สถานภาพสมรสของบิดามารดา บิดาหรือมารดาเสียชีวิต (X_{13})

3. ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา มี 14 ตัวแปร ได้แก่ อายุ (X_1) สาขาวิชาเอกธุรกิจสถานพยาบาล (X_2) สาขาวิชาเอกการบัญชี (X_3) สาขาวิชาเอกภาษาต่างประเทศธุรกิจบริการ (X_5) ระดับการศึกษา ปวช.3 (X_8) ระดับการศึกษา ปวส.1 (X_9) ระดับการศึกษา ปวส.2 (X_{10}) สภาพสมรสของบิดามารดา บิดามารดาแยกกัน (X_{12}) แบบอย่างการมีวินัยมาจาก พ่อแม่ (X_{14}) แบบอย่างการมีวินัยมาจาก ครู อาจารย์ (X_{15}) แบบอย่างการมีวินัยมาจาก เพื่อน (X_{16}) สุขภาพจิต (X_{17}) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_{18}) และ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับผู้ปกครอง (X_{20})

4. สมการพยากรณ์วินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา เขียนได้ดังนี้

4.1 สมการพยากรณ์วินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .858 + .311 X_{22} + .208 X_{23} + .166 X_{21} - .156 X_7 + .114 X_6 - .089 X_4$$

4.2 สมการพยากรณ์วินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา โดยใช้คะแนน

มาตรฐาน ดังนี้

$$Z = .294 X_{22} + .235 X_5 + .163 X_{21} - .134 X_7 + .113 X_6 - .092 X_4$$

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังต่อไปนี้

1. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียน/นักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 6 ตัวแปร ได้แก่ ระดับการศึกษา ปวช.1 (X_6) สถานภาพ

สมรสของบิดามารดาอยู่ร่วมกัน (X_{11}) บุคลิกภาพ (X_{19}) ลักษณะทางกายภาพ (X_{21}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับอาจารย์ (X_{22}) และ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับเพื่อน (X_{23}) ซึ่งสามารถอภิปรายได้ดังนี้

1.1 ระดับการศึกษา ปวช. 1 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนนักศึกษาโรงเรียนพณิชยการสุโขทัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนระดับการศึกษาปวช. 1 มีวินัยในตนเองดี ทั้งนี้เพราะนักเรียนระดับปวช. 1 เพิ่งเข้ามาศึกษาในสถานศึกษาเป็นปีแรก และมีอายุน้อยที่สุด ยิ่งว่าง่ายและเชื่อฟัง ครูบาอาจารย์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สีนินาฏ สิทธิจินดา (2543:80) ที่ศึกษาวินัยในตนเอง ของนักเรียนสาขาพณิชยการโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ผลการเปรียบเทียบ ตามระดับชั้น พบว่า นักเรียนระดับชั้น ปวช. 1 มีแนวโน้มจะมีวินัยในตนเองในการปฏิบัติตนในห้องเรียนสูงกว่านักเรียนระดับชั้นปวช. 2 และ ปวช.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2 สถานภาพสมรสของ บิดามารดาที่อยู่ร่วมกัน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษาโรงเรียนพณิชยการสุโขทัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า สถานภาพสมรสของบิดามารดาที่อยู่ด้วยกัน วินัยในตนเองของนักเรียนดี ทั้งนี้เพราะการมีครอบครัวสมบูรณ์มีทั้งพ่อและแม่อยู่อย่างพร้อมเพรียงกัน ก็จะสามารถช่วยกันเลี้ยงดูอบรมปลูกฝัง มีการให้ทั้งเหตุผลและความรัก ร่วมกันตั้งกฎเกณฑ์ ซึ่งเป็นการฝึกวินัยทำให้เด็กเข้าใจเหตุผลหรือมาตรฐาน ของสังคมที่พ่อแม่ต้องการ ทำให้เด็กมีวินัยดีขึ้น โดยเฉพาะพ่อแม่ที่ใช้การเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ลูกจะมีวินัยในตนเองดีกว่าการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยหรือเข้มงวด ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ แจ่มจันทร์ เกียรติกุล (2531 : 99) ที่ศึกษาความเชื่อมั่นในตนเอง และวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่เลี้ยงดูต่างกัน พบว่า เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบให้เหตุผลมีความเชื่อมั่นในตนเองและมีวินัยในตนเองสูงกว่าเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเข้มงวด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่.05

1.3 บุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียน/นักศึกษาโรงเรียนพณิชยการสุโขทัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า บุคลิกภาพ นักเรียน นักศึกษา มีวินัยในตนเองดี ทั้งนี้ เพราะ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล นักเรียน นักศึกษา โรงเรียนพณิชยการสุโขทัย มีบุคลิกภาพแบบเอ ซึ่ง เป็นลักษณะของบุคคลที่มีความกระตือรือร้น รักความก้าวหน้า ไม่ย่อท้อต่อปัญหา ไม่ชอบรอคอย ชอบทำงานให้ประสบผลสำเร็จ ลักษณะดังกล่าวนี้ จะต้องเป็น ผู้ที่มีการวางแผน ควบคุมตัวเองได้ ส่งผลให้มีวินัยในตนเองดีตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไคว์เรอร์ และไวนด์เนอร์ (Kleiwier and Weidner. 1987 : 204) ได้ทำการวิจัยเรื่อง

ลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ และความปรารถนาความสำเร็จ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กชาย 32 คน เด็กผู้หญิง จำนวน 41 คน มีอายุระหว่าง 9-12 ปี โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่าง ออกเป็นบุคลิกภาพแบบเอ และแบบบี ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่มีบุคลิกภาพแบบเอ มีวินัยในตนเองมากกว่า และมีความพยายามเพื่อให้ประสบความสำเร็จมากกว่าบุคลิกภาพแบบบี

1.4 ลักษณะทางกายภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษาโรงเรียนพณิชยการสุโขทัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ลักษณะทางกายภาพดี นักเรียน นักศึกษา วินัยในตนเองดี ทั้งนี้เพราะ ลักษณะทางกายภาพการเรียนการสอน ได้แก่ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของห้องเรียน ขนาดของห้องเรียน การถ่ายเทอากาศภายในห้องเรียน การใช้สื่ออุปกรณ์ที่ทันสมัย ทำให้นักเรียนมีความสุขในการเรียน และ ทำให้เกิดการเรียนรู้ในทางที่เหมาะสม และส่งผลให้วินัยในตนเองของนักเรียนดีขึ้น

1.5 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษา กับอาจารย์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักเรียน นักศึกษา ที่มี สัมพันธภาพกับอาจารย์ดี มีวินัยในตนเองดี ทั้งนี้เพราะ การที่อาจารย์มีความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน โดยการให้ความรัก เอาใจใส่ ยอมรับฟังความคิดเห็น เป็นกันเอง ให้คำปรึกษาทั้งการเรียนและการดำเนินชีวิต รวมทั้งการประพฤติตนอย่างถูกต้องเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีนั้นจะทำให้ นักเรียน นักศึกษามีวินัยในตนเองดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุช (Buch.1942 : 645 -656) ได้วิจัยสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน พบว่าครูที่พยายามทำความรู้จักกับนักเรียน ให้ความเห็นอกเห็นใจนักเรียน รู้จักส่งเสริมการเรียนตามความต้องการ และความสนใจ ของนักเรียน จะทำให้นักเรียน เรียนดีขึ้น มีวินัยในตนเองดีขึ้น ส่วนวิธีที่มุ่งสอนโดยใช้วิธีการบังคับนักเรียน จะส่งผลให้นักเรียนไม่พอใจในตัวครูและเรียนไม่ดีเท่าที่ควร

1.6 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษา กับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีวินัยในตนเองของนักเรียน/นักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักเรียน นักศึกษา ที่มีสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนดี วินัยในตนเองดี ทั้งนี้เพราะ พฤติกรรมที่ดี ที่นักเรียน นักศึกษา และเพื่อน ปฏิบัติต่อกันทั้งในและนอกห้องเรียน เช่นการให้ความห่วงใย ช่วยเหลือ ไว้วางใจซึ่งกันและกัน และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันอย่างเต็มใจนั้น ทำให้นักเรียนปรับตัวได้ดี มีความสุขในการเรียน และส่งผลให้ประสบความสำเร็จทางการเรียน ซึ่งมีแนวโน้มที่ทำให้วินัยในตนเองดีตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กลอบันด์ (Gloubund.1956) ที่ศึกษาปัญหาการปรับตัวของวัยรุ่น พบว่า วัยรุ่นที่มีปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความขัดแย้งในกลุ่ม เป็นเหตุให้การเรียนไม่มีประสิทธิภาพ เกิดความตึงเครียดทางอารมณ์และไม่มีความสุข นอกจากนี้ยัง

สอดคล้องกับ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2527 : 48-67) ได้กล่าวถึง ปฏิริยาตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เช่น การอภิปราย การโต้เถียง การรายงาน จะช่วยให้เกิดปฏิริยาตอบสนองระหว่างกัน เป็นการสร้างบรรยากาศทางสังคมที่เป็นกันเองระหว่างผู้เรียน

2. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 3 ตัวแปร ได้แก่ สาขาวิชาเอกคอมพิวเตอร์ (X_4) ระดับการศึกษา ปวช.2 (X_7) บิดาหรือมารดาเสียชีวิต (X_{13})

2.1 สาขาวิชาเอกคอมพิวเตอร์ มีความสัมพันธ์ทางลบกับการมีวินัยในตนเองของ นักเรียนนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักเรียน นักศึกษาสาขาวิชาเอกคอมพิวเตอร์ มีวินัยในตนเองไม่ดี ทั้งนี้เพราะ นักเรียน นักศึกษาสาขาวิชาเอกคอมพิวเตอร์ เลือกเรียนไม่ตรงตามความถนัด จึงรู้สึกว่ายากเกินไป เพราะวิชาคอมพิวเตอร์ต้องฝึกปฏิบัติจริง ใช้ทักษะอยู่ตลอดเวลา ความไม่แม่นยำในทฤษฎี การไม่ชำนาญในอุปกรณ์ ทำให้ปฏิบัติไม่ได้ ปฏิบัติไม่คล่อง ขาดแรงจูงใจในการเรียน เรียนไม่ทันเพื่อน ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียน มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียน เกิดการเรียนรู้เกิดขึ้นในทางที่ไม่เหมาะสม มีพฤติกรรมที่ไม่ดี เช่น ขาดเรียน เข้าห้องสาย ไปปฏิบัติตามคำสั่ง ไม่รับผิดชอบการทำงานส่วนตัว ไม่ช่วยเหลืองานกลุ่ม อีกทั้งยังการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ ในห้องปฏิบัติ ส่วนใหญ่อาจารย์ผู้สอน สอนผ่านโทรทัศน์ด้วยโปรแกรม Net OP ซึ่งขณะนั้นอาจารย์ผู้สอนไม่สามารถเดินดูนักเรียนได้ตลอดเวลา ด้วยกิจกรรมการเรียนดังกล่าว ส่งเสริมให้นักเรียนที่ไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ ทำอย่างอื่นนอกเหนือจากการเรียน เช่น พุดคุย เล่น ทำงานอื่น หรือ ใช้อินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นพฤติกรรมทางด้านการวินัยในตนเองที่ไม่ดี

2.2 ระดับปวช. 2 มีความสัมพันธ์ทางลบกับวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ระดับปวช. 2 มีวินัยในตนเองไม่ดี ทั้งนี้เพราะ นักเรียนระดับปวช. 2 อายุโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 16 ปี ตามทฤษฎีพัฒนาการของอีริคสัน ถือว่าอยู่ในวัยที่กำลังแสวงหาความเป็นตัวของตัวเอง ยิ่งว่าเหมือนยิ่งยุ โรงเรียนพณิชยการสุโขทัย มีกฎระเบียบค่อนข้างเข้มงวด ทั้งในเรื่องการแต่งกาย และการเข้าห้องเรียน กฎระเบียบในการใช้ห้อง IT นักเรียนจึงแสดงออกถึงการต่อต้านกฎระเบียบ จึงมีผลให้วินัยในตนเองไม่ดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สีนินาฏ สิทธิจินดา (2543:80) ที่ศึกษาวินัยในตนเอง ของนักเรียนสาขานิเทศศาสตร์ โรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ผลการเปรียบเทียบวินัยในตนเองในด้านการปฏิบัติตนนอกห้องเรียนของนักเรียนที่มีระดับชั้นการศึกษาต่างกันเป็นรายคู่

พบว่า นักเรียนระดับชั้นปวช. 2 กับนักเรียนระดับชั้นปวช. 1 และนักเรียนระดับชั้น ปวช 2 กับนักเรียนระดับชั้น ปวช. 3 มีวินัยในตนเองในด้านการปฏิบัติตนนอกห้องเรียน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนระดับชั้นปวช. 3 มีแนวโน้มจะมีวินัยในตนเองในด้านการปฏิบัติตนนอกห้องเรียนสูงกว่านักเรียนระดับชั้นปวช. 1 และ ระดับชั้นปวช. 2

2.2 สถานภาพของบิดา มารดา ที่บิดา หรือมารดาเสียชีวิต มีความสัมพันธ์ทางลบกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา ของโรงเรียนพณิชยการสุโขทัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักเรียน นักศึกษา ที่มี สถานภาพสมรสของบิดามารดาที่ บิดาหรือมารดา เสียชีวิต วินัยในตนเองไม่ดี ทั้งนี้เพราะการที่ครอบครัวสูญเสียบุคคลสำคัญไป จะส่งผลให้เกิดเหตุการณ์หลาย ๆ อย่าง เช่น พ่อ หรือแม่ ต้องเลี้ยงดูคนเดียว ขาดความมั่นคงทางด้านจิตใจ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวยากจนลง บางรายก็เลี้ยงลูกแบบชดเชยด้วยการรักและตามใจ หรือมีการแต่งงานใหม่ ลูกบางคนปรับตัวเข้ากับครอบครัวใหม่ไม่ได้ ทำให้มีบุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสม มีพฤติกรรมเกเร เรียกร้องความสนใจ ดื้อเงียบ แปรปรวน และสามารถถูกชักจูงไปในทางที่ผิดได้ง่าย ส่งผลให้มีวินัยในตนเองไม่ดี

3. ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา มี 14 ตัวแปร ได้แก่ อายุ (X_1) สาขาวิชาเอกธุรกิจสถานพยาบาล (X_2) สาขาวิชาเอกการบัญชี (X_3) สาขาวิชาเอกภาษาต่างประเทศธุรกิจบริการ (X_5) ระดับการศึกษา ปวช.3 (X_8) ระดับการศึกษา ปวส.1 (X_9) ระดับการศึกษา ปวส.2 (X_{10}) สภาพสมรสของบิดามารดา บิดามารดาแยกกัน (X_{12}) แบบอย่างการมีวินัยมาจาก พ่อแม่ (X_{14}) แบบอย่างการมีวินัยมาจาก ครู อาจารย์ (X_{15}) แบบอย่างการมีวินัยมาจาก เพื่อน (X_{16}) สุขภาพจิต (X_{17}) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_{18}) และสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับผู้ปกครอง (X_{20}) ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

3.1 อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับ วินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา แสดงว่า นักเรียน นักศึกษาที่ศึกษา ที่มีอายุมาก มีวินัยในตนเองดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาที่มีอายุมากบางคน กำลังจะก้าวเข้าสู่การบรรลุนิติภาวะ มีความเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น ประกอบกับการที่นักเรียน นักศึกษา เลือเรียนสายพณิชยกรรม ก็เพื่อต้องการออกไปประกอบอาชีพ จึงมีความมุ่งมั่น ตั้งใจเรียนสูง สนใจใฝ่รู้มีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้ที่ดี มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่เหมาะสมได้ วินัยในตนเองดี

นักเรียน นักศึกษา บางคน ที่อายุมาก มีวินัยในตนเองไม่ดี ทั้งนี้เพราะ นักเรียน นักศึกษา กำลังย่างเข้าสู่วัยผู้ใหญ่การเปลี่ยนแปลง สถานที่ศึกษา วิธีการเรียน ทำให้ต้องมีการปรับตัว

บางคนปรับตัวไม่ได้ ทำให้เกิดความขัดแย้ง ทำผิดกฎระเบียบของโรงเรียน ขาดแรงจูงใจในการเรียน เรียนได้ไม่ดี ขาดเรียนบ่อย ไม่สนใจการเรียน ทำงานไม่เสร็จ ส่งงานไม่ตรงเวลา

3.2 สาขาวิชาธุรกิจสถานพยาบาล ไม่มีความสัมพันธ์กับ วินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา แสดงว่า นักเรียน นักศึกษาสาขาวิชาธุรกิจสถานพยาบาล บางคน มีวินัยในตนเองดี ทั้งนี้ เพราะนักเรียน นักศึกษาสาขาวิชาธุรกิจสถานพยาบาล เลือกสาขาวิชาเรียนได้ตรงกับความต้องการ ความสนใจ และความถนัด จึงทำให้นักเรียน นักศึกษา มีความสนใจ ในสาขาวิชาที่ตนเองเลือก ประกอบกับการเรียนการสอนในสาขาวิชาธุรกิจสถานพยาบาล มุ่งเน้นการปฏิบัติจริง จึงต้องมีความความกระตือรือร้น และใฝ่เรียนใฝ่รู้อยู่ตลอดเวลา ทำให้การเรียนดี มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงในทางที่เหมาะสมได้

นักเรียน นักศึกษาสาขาวิชาธุรกิจสถานพยาบาล บางคน มีวินัยในตนเองไม่ดี ทั้งนี้ เพราะ นักเรียนนักศึกษา สาขาวิชาพยาบาล บางคน เลือกสาขาไม่ตรงกับความถนัดของตัวเอง ทำให้รู้สึกว่าการเรียนยากเกินไป ขาดแรงจูงใจในการเรียน มาเรียนไม่สม่ำเสมอทำให้สัมพันธภาพระหว่างเพื่อน และระหว่างอาจารย์ผู้สอนไม่ดีตามไปด้วย ไม่กล้าซักถามปัญหาการเรียน ไม่เข้าเรียน มาเรียนสาย นั่งคุย เล่นในห้องเรียน

3.3 สาขาวิชาการบัญชี ไม่มีความสัมพันธ์กับวินัยในตนเอง ของนักเรียน นักศึกษา แสดงว่า นักเรียน นักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี บางคน มีวินัยในตนเอง ดี ทั้งนี้เพราะ นักเรียน นักศึกษาเลือกสาขาได้ตรงกับความถนัดของตนเอง ทำให้มีความสนใจใฝ่รู้ มีความตั้งใจสูง ประกอบกับอาจารย์ผู้สอนจัดกิจกรรมการสอน ที่มุ่งเน้นการปฏิบัติจริงเพื่อให้เกิดทักษะ และมีคุณธรรม จริยธรรมตามสาขาวิชา คือ ต้องเป็นผู้มีความละเอียด รอบคอบ และมีความซื่อสัตย์ พร้อมกันนี้ก็ให้คำแนะนำดูแลเอาใจใส่ ให้มีแนวทางการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตัวเองเพิ่มเติม และวิธีการคิดเชิงบวกในการแก้ปัญหา ทำให้นักเรียน นักศึกษา มีการเรียนรู้ที่ดี เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่เหมาะสม

นักเรียน นักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี บางคน มีวินัยในตนเองไม่ดี ทั้งนี้เพราะ นักเรียน นักศึกษา สาขาวิชาการบัญชี บางคน เลือกสาขาไม่ตรงกับความถนัดของตัวเอง ทำให้รู้สึกว่าการเรียนยากเกินไป โดยเฉพาะวิชาบัญชี ต้องมีความสนใจและถนัดอย่างแท้จริง เพราะต้องใช้ความละเอียดรอบคอบ มีสมาธิ และการฝึกปฏิบัติ ทำแบบฝึกเป็นจำนวนมากอย่างต่อเนื่อง เมื่อเลือกไม่ตรงกับความถนัด ทำให้หมดความสนใจในการเรียน เรียนไม่รู้เรื่อง ทำงานส่งไม่ตรงเวลา มีปัญหาสัมพันธภาพระหว่างเพื่อน รับผิดชอบตัวเองไม่ได้ ทำให้วินัยในตนเองไม่ดี

3.4 สาขาวิชาภาษาต่างประเทศธุรกิจบริการ ไม่มีความสัมพันธ์กับวินัยในตนเอง ของ

นักเรียน นักศึกษา แสดงว่า นักเรียน นักศึกษาสาขาภาษาต่างประเทศธุรกิจบริการ บางคน มีวินัยในตนเอง ดี ทั้งนี้เพราะ นักเรียน นักศึกษาเลือกสาขาได้ตรงกับความถนัดของตนเอง การเรียนในสาขาภาษาต่างประเทศนั้น ได้เรียนกับอาจารย์ชาวต่างประเทศ ได้ฝึกภาษากับเจ้าของภาษาโดยตรง มีแรงจูงใจที่จะเข้าเรียน มีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง พฤติกรรมการเรียนดีขึ้น มีวินัยในตนเองดี

นักเรียน นักศึกษาสาขาวิชาภาษาต่างประเทศธุรกิจบริการ บางคน มีวินัยในตนเองไม่ดี ทั้งนี้เพราะ นักเรียนนักศึกษา สาขาวิชาภาษาต่างประเทศธุรกิจบริการ บางคน เลือกสาขาไม่ตรงกับความถนัดของตัวเอง ทำให้รู้สึกว่ายากเกินไป โดยเฉพาะนักเรียนบางคน พื้นฐานภาษาอังกฤษไม่ดี การเรียนกับอาจารย์ชาวต่างชาติ จึงเป็นอุปสรรคต่อการการเรียนรู้ สื่อสารกับอาจารย์ผู้สอนไม่ได้ เรียนไม่เข้าใจ หหมดความสนใจในการเรียน มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียน มีพฤติกรรมการเรียนไม่ดี รับผิดชอบการเรียนไม่ได้ ส่งงานไม่ตรงเวลา วินัยในตนเองไม่ดี

3.5 ระดับการศึกษา ปวช. 3 ไม่มีความสัมพันธ์กับ วินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา แสดงว่า นักเรียน ระดับชั้นปวช. 3 บางคน มีวินัยในตนเองดี ทั้งนี้เพราะ นักเรียนระดับปวช. 3 เป็นระดับชั้นสุดท้ายในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีผลรวมของประสบการณ์ที่ถูกปลูกฝังด้านต่าง ๆ มากที่สุดในโรงเรียนเป็นชั้นที่กำลังจะจบการศึกษา และต้องเตรียมตัวเพื่อเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น จึงมีความเป็นผู้ใหญ่และควบคุมตัวเองได้มากขึ้น จึงทำให้มีวินัยในตนเองดี

นักเรียนระดับชั้น ปวช. 3 บางคน มีวินัยในตนเองไม่ดี ทั้งนี้เพราะ นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่ดีมาตั้งแต่ต้น เช่น มาเรียนสาย ขาดความรับผิดชอบ ไม่ตั้งใจเรียน พูดจาไม่สุภาพ ไม่มีเป้าหมายในการเรียน ทำให้ไม่สามารถควบคุมตัวเองให้มีพฤติกรรมไปในทางที่เหมาะสมขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สีนินาฏ สิทธิจินดา (2543:81) ที่ศึกษาวินัยในตนเอง ของนักเรียนสาขา

พลียการโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ผลการเปรียบเทียบวินัยในตนเองในด้านการปฏิบัติตนในสังคมของนักเรียนที่มีระดับชั้นการศึกษาต่างกันเป็นรายคู่พบว่า นักเรียนระดับชั้นปวช. 2 กับนักเรียนระดับชั้นปวช. 1 มีวินัยในตนเองด้านการปฏิบัติตนในสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยนักเรียนระดับชั้น ปวช. 1 มีแนวโน้มที่จะมีวินัยในตนเองในด้านการปฏิบัติตนในสังคมสูงกว่านักเรียนระดับชั้นปวช. 2 และ ระดับชั้นปวช. 3

3.6 ระดับการศึกษา ปวส. 1 ไม่มีความสัมพันธ์กับ วินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา แสดงว่า นักศึกษาระดับ ปวส. 1 บางคน มีวินัยในตนเองดี ทั้งนี้เพราะ นักเรียน นักศึกษา นักศึกษา ระดับปวส. 1 เทียบเท่ากับอนุปริญญาปีแรก มีความเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น มีความสนใจใน

สาขาวิชาที่ตนเองเลือกเรียน เพื่อที่จะนำไปประกอบอาชีพ จึงตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน สนใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย ทำให้ได้ความรู้ ได้ประสบการณ์ตรง สามารถพัฒนาตนเอง จึงทำให้วินัยในตนเองดี

นักศึกษาระดับ ปวส. 1 มีวินัยในตนเองต่ำ ทั้งนี้เพราะ เลือกสาขาไม่ตรงกับความถนัด ทำให้ไม่สนใจการเรียน และเป็นปีแรกของการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง คิดว่ามีเวลาเรียนรู้ อีก จึงยังไม่สนใจการเรียนเท่าที่ควร ไม่เข้าเรียนบ้าง มาสายบ้าง ทำให้เรียนไม่ทัน ทำงานไม่สำเร็จ เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน วินัยในตนเองจึงไม่ดี

3.7 ระดับการศึกษา ปวส. 2 ไม่มีความสัมพันธ์กับ วินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา นักศึกษา แสดงว่า นักศึกษาระดับ ปวส. 2 บางคน มีวินัยในตนเองดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาระดับปวส. 2 เป็นระดับชั้นปีสุดท้ายของการเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จึงมีความเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น รู้จักรับผิดชอบตัวเองได้มากขึ้น จากประสบการณ์ในการเรียนของปีแรกทำให้รู้แนวทางในการเรียน สามารถจัดการกับปัญหาทางการเรียนได้ที่เกิดขึ้นได้

นักศึกษา ระดับ ปวส. 2 บางคน มีวินัยในตนเองไม่ดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาเลือกสาขาไม่ตรงกับความถนัด ไม่สนใจการเรียน มาเรียนสาย ไม่เข้าเรียน ทำงานไม่สำเร็จ เกิดปัญหาสัมพันธภาพระหว่างเพื่อน ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายต่อเนื่อง อีกทั้งยัง นักศึกษาส่วนใหญ่กู้ยืมเงินจากกองทุนเพื่อการศึกษา และกองทุนดังกล่าวช่วยเหลือได้เพียงบางส่วน จึงทำให้นักศึกษาต้องหารายได้พิเศษระหว่างเรียน ทำให้ไม่มีเวลาเอาใจใส่การเรียนได้อย่างเต็มที่

3.8 สถานภาพสมรสของบิดามารดาแยกกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับ วินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนพณิชยการสุโขทัย แสดงว่า นักเรียนนักศึกษาบางคน ที่มีบิดามารดาแยกทางกัน มีวินัยในตนเองดี ทั้งนี้เพราะ ครอบครัวที่ย่ำแย่ บางครอบครัวยังสามารถเลี้ยงดูลูกได้อย่างดี และให้ความรักความอบอุ่นเหมือนเดิม และเป็นครอบครัวที่ให้ความสำคัญในการปลูกฝังเรื่องวินัยในตนเอง พร้อมประพฤติปฏิบัติตนได้เป็นแบบอย่างที่ดี อีกทั้งยังสามารถปลูกฝังให้ลูกมีความเป็นผู้ใหญ่ คอยช่วยเหลือครอบครัวอีกทางหนึ่ง ทำให้นักเรียน นักศึกษามีความอดทน ขยันหมั่นเพียร มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และครอบครัว

นักเรียนบางคน ที่สถานภาพสมรสของบิดามารดาแยกทางกัน มีวินัยในตนเองไม่ดี ทั้งนี้เพราะ สภาพครอบครัวที่มีการหย่าร้าง ทำให้ต้องเลี้ยงดูครอบครัวเพียงลำพัง จึงไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด นักเรียน นักศึกษาจะไม่ได้รับความอบอุ่น หอมที่พี่ ขาดกำลังใจ ขาดเป้าหมายในชีวิต ทำให้วินัยในตนเองต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับสุชา และสุรางค์ จันทน์เอม (2519 : 18) กล่าวว่า

ถ้าเด็กมาจากครอบครัวที่แตกแยก ครอบครัวหย่าร้างกัน ทำให้เด็กขาดความสุข คิดว่าตนไม่เป็นที่ปรารถนาของครอบครัว ทำให้มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม การเรียนไม่ดี วินัยในตนเองไม่ดี

3.9 แบบอย่างการมีวินัยมาจากพ่อแม่ ไม่มีความสัมพันธ์กับ วินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษาโรงเรียนพณิชยการสุโขทัย แสดงว่า พ่อแม่ บางคน ที่นักเรียน นักศึกษา เลือกดูเป็นแบบอย่างนั้น ปฏิบัติตัวดี มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว มีระเบียบวินัย จึงส่งผลให้นักเรียน นักศึกษา มีวินัยในตนเองดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และคณะ (2539) ที่ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัย ด้านปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคม พบว่า ตัวแปรด้านการอบรมเลี้ยงดู และการทำตนเป็นแบบอย่างของบิดามารดาด้านพฤติกรรม การมีวินัย และการรับรู้ค่านิยมของโรงเรียน เป็นตัวแปรที่สำคัญในการทำนายพฤติกรรมการมีวินัย มากกว่าตัวแปรด้าน

อื่น ๆ

นักเรียนนักศึกษาที่เลือกพ่อแม่ เป็นแบบอย่าง มีวินัยในตนเองไม่ดี ทั้งนี้ เพราะ พ่อแม่ บางครอบครัว มีวิธีการเลี้ยงดูลูกที่ปล่อยปละละเลย หรือเข้มงวดจนเกินไป จะทำวินัยในตนเองของ นักเรียนนักศึกษาไม่ดี สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ สีนีนางู สิทธิจินดา (2543:99) ที่ศึกษาวินัยในตนเอง ของนักเรียนสาขาพณิชยการ โรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน มีวินัยในตนเอง โดยรวม วินัยในตนเองในด้านการปฏิบัติตนในห้องเรียน และนอกห้องเรียน และการปฏิบัติตนในสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.10 แบบอย่างการมีวินัยมาจาก ครูอาจารย์ ไม่มีความสัมพันธ์กับ วินัยในตนเองของ นักเรียน นักศึกษา โรงเรียนพณิชยการสุโขทัย แสดงว่า อาจารย์บางคน ที่ นักศึกษาเลือกเป็นแบบอย่างนั้น มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสม ทำให้ผู้เรียนมีความสุข และเกิดการ เรียนรู้ในทางที่ดีอีกทั้งประพฤติตนเป็นแบบอย่างด้านการมีวินัยที่ดี เช่น ให้โอกาส ยอมรับความคิดเห็น มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา มีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ และพยายามที่จะปลูกฝังและส่งเสริมการมีวินัยให้กับนักเรียน นักศึกษา ทำให้นักเรียน นักศึกษา ได้มีความศรัทธาและเกิดการเรียนรู้ที่จะทำตามแบบ ส่งผลให้นักเรียนมีวินัยในตนเองดี

นักเรียนนักศึกษาที่เลือกครู อาจารย์ เป็นแบบอย่าง บางคน มีวินัยในตนเองไม่ดี ทั้งนี้ เพราะอาจารย์บางส่วนแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ไม่เห็นความสำคัญของการมีวินัยในตนเอง และเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี เช่น มาโรงเรียนสาย เข้าห้องสอนช้า ไม่เตรียมการสอน และไม่พยายามที่จะส่งเสริมการมีวินัยให้กับนักเรียน นักศึกษา

3.11 แบบอย่างแบบอย่างการมีวินัยมาจากเพื่อน ไม่มีความสัมพันธ์กับ วินัยในตนเอง ของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนพณิชยการสุโขทัย แสดงว่า เพื่อน บางคน ที่ นักเรียน นักศึกษา เลือกเป็นแบบอย่างนั้น พฤติกรรมดี เช่น มีความรับผิดชอบต่อการเรียน ตั้งใจเรียน แต่งกายถูกระเบียบ มีวินัยในตนเองทั้งห้องเรียน และนอกห้องเรียน ทำให้นักเรียน นักศึกษา มีวินัยในตนเองดี

นักเรียนนักศึกษาที่เลือกเพื่อน เป็นแบบอย่าง มีวินัยในตนเองไม่ดี ทั้งนี้เพราะ นักเรียน นักศึกษา คบกับเพื่อน ที่ไม่มีความรับผิดชอบ เกเร ไม่สนใจการเรียน จึงทำให้มีวินัยในตนเองไม่ดี

3.12 สุขภาพจิต ไม่มีความสัมพันธ์กับ วินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียน พณิชยการสุโขทัย แสดงว่า นักเรียนบางคนที่มีสุขภาพจิตดี มีวินัยในตนเองดี ทั้งนี้เพราะ คนที่มี สุขภาพจิตดีนั้น จะเป็นคนที่มองโลกในแง่ดี รับรู้ความจริงได้ถูกต้อง มีทัศนคติที่ทั้งต่อตัวเองและ ผู้อื่น มีความมั่นคงทางจิตใจ คนที่มีลักษณะเช่นนี้ จึงสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี และมี พฤติกรรมที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ โกซ์ (Gough) (Winggins. 1971 : 289) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ผู้ ที่มีวินัยในตนเองสูงจะมีความรับผิดชอบมาก มีความวิตกกังวลน้อย มีความอดทน มีเหตุผลของ ตนเอง มีความยืดหยุ่นในความคิดและพฤติกรรมทางสังคม และมีสุขภาพจิตดีกว่าผู้ที่ขาดวินัยใน ตนเอง

นักเรียน นักศึกษา บางคนที่มีสุขภาพจิตดี มีวินัยในตนเองไม่ดี ทั้งนี้เพราะ ถูกเลี้ยงดูมา อย่างเหมาะสมได้รับความอบอุ่นเต็มที่ มีสุขภาพจิตดี แต่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่นเลี้ยงแบบ ตามใจ ตามที่ บุญสวย เฑียรติสกุล (2525 :10-12) ได้กล่าวไว้ว่า รูปแบบการเลี้ยงดูแบบ ตามใจ คือ พ่อแม่ เอาอกเอาใจอยู่ตลอดเวลา ไม่ขัดใจลูก ยอมตามใจลูกทุกอย่าง ทำให้มี พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น เอาแต่ใจตัวเอง ควบคุมตัวเองไม่ได้ ไม่มีความรับผิดชอบในตัวเอง จึงทำให้วินัยในตนเองไม่ดี

3.13 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ไม่มีความสัมพันธ์กับ วินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนพณิชยการสุโขทัย แสดงว่า นักเรียน นักศึกษาบางคนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีวินัยใน ตนเองดี ทั้งนี้เพราะการมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นผู้สามารถกระทำสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างประสบ ความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ กำพล บุญเยี่ยม (2537 : 4) ที่กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาที่จะได้รับผลสำเร็จในงานที่ยุ่งยากและซับซ้อน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่มาขัดขวาง พยายามหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหา มีความทะเยอทะยานสูง เพื่อนำตนไปสู่ความสำเร็จ ซึ่ง ลักษณะดังกล่าวเป็นลักษณะของคนที่มีวินัยในตนเองดี

นักเรียน นักศึกษาบางคนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีวินัยในตนเองดี ทั้งนี้เพราะ นักเรียน นักศึกษาบางคน ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ต้องการความสำเร็จมากเกินไป จึงทำให้ต้องทำทุก

อย่างโดยไม่ได้นึกถึงกฎเกณฑ์ และความถูกต้อง ส่วนหนึ่งมาจากการเรียนการสอนที่เน้นการแข่งขันมากเกินไป และมาจากการเลี้ยงดูของครอบครัว โดยเฉพาะครอบครัวที่ประกอบธุรกิจ เพื่อความอยู่รอด ของธุรกิจ ให้ได้มาซึ่งกำไร จึงต้องใช้กลวิธีต่าง ๆ ทั้งที่ถูกต้องและไม่ถูกต้อง หรือมาจากครอบครัวที่ไม่มีเวลาอบรมด้านความมีวินัยในตนเอง ทำให้วินัยในตนเองไม่ดี

3.14 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษา กับผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับ วินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนพณิชยการสุโขทัย แสดงว่า นักเรียน นักศึกษาบางคนที่มีสัมพันธภาพระหว่างผู้ปกครองดี ทำให้มีวินัยในตนเองดี ทั้งนี้เพราะ ครอบครัวให้ความรักและความอบอุ่น ให้คำปรึกษา ทั้งเรื่องการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต และไม่เลี้ยงดูแบบเข้มงวดจนเกินไป ในขณะเดียวกัน ก็เห็นความสำคัญของการมีวินัยในตนโดยแสดงพฤติกรรมด้านมีวินัยในตนเองให้เห็นเป็นแบบอย่าง เช่น อดทน ขยัน รับผิดชอบ ผู้นำครอบครัวเลี้ยงดูครอบครัวอย่างดี พร้อมให้ชี้แนะ อบรมสั่งสอนเกี่ยวกับการมีวินัยในตนเอง จึงทำให้ วินัยในตนเองดี

นักเรียน นักศึกษา บางคน ที่มี สัมพันธภาพกับผู้ปกครองดี แต่ มีวินัยในตนเองไม่ดี ทั้งนี้ เพราะ ครอบครัวให้ความรัก เอาใจใส่ เป็นกันเอง รับผิดชอบครอบครัวเป็นอย่างดี แต่คนในครอบครัวไม่ได้เน้นเรื่องการมีวินัยในตนเอง พ่อแม่ ไม่เป็นแบบอย่างที่ดี เช่น พ่อ สูบบุหรี่ หรือพ่อแม่ยากจน การศึกษาไม่ดี จึงเลี้ยงดูด้วยวิธีการที่ไม่ถูกต้อง ทำให้การพัฒนาการด้านจริยธรรมไม่ดีเท่าที่ควร นอกจากนี้ สังคมปัจจุบัน นักเรียน นักศึกษา มีค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง ทำให้ประพฤติปฏิบัติตนออกนอกกลุ่มนอกทาง จนระบบครอบครัว และระบบการศึกษาก็ยากที่จะต้านทาน ทำให้ นักเรียน นักศึกษา หันไปเลียนแบบทางสังคมที่ไม่ถูกต้อง จึงทำให้วินัยในตนเองไม่ดี

4. ตัวแปรที่ส่งผลต่อวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี ตัวแปร 6 ตัวแปร โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไปหาตัวแปรที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับอาจารย์ (X_{22}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับเพื่อน (X_{23}) ลักษณะทางกายภาพ (X_{21}) ระดับการศึกษา ปวช.2 (X_7) ระดับการศึกษา ปวช.1 (X_6) และสาขาวิชาเอกคอมพิวเตอร์ (X_4) ซึ่งสามารถอภิปรายได้ดังนี้

4.1 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับอาจารย์ ส่งผลต่อ การมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 เป็นอันดับแรก แสดงว่า อาจารย์และนักเรียน นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพดี ทำให้นักเรียน นักศึกษามี มีวินัยในตนเองดี ทั้งนี้เพราะบุคคลที่อยู่ใกล้ชิด และมีอิทธิพลต่อแนวความคิด ของผู้เรียน รองจากพ่อแม่ คือครูอาจารย์ และสถานการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนที่ดี ที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่เหมาะสมสังคมยอมรับนั้น ต้องเกิดจากความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูผู้สอน

ซึ่งสอดคล้อง ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2524 : 49) กล่าวว่า ในการเรียนการสอนทุกระดับ นอกจากผู้เรียนต้องการผู้สอนที่มีความรู้ดี มีประสบการณ์แล้ว ยังต้องการอาจารย์ที่มีวิธีการสอนที่เป็นกันเอง เข้าใจ เห็นอกเห็นใจผู้เรียน แต่ในขณะเดียวกันก็ควรชี้แนะให้เห็นถึงความถูกต้อง เหมาะสม ให้ข้อติชม ตรงไปตรงมา ด้วยความหวังดี จะช่วยให้บรรยากาศการเรียนรู้ดีขึ้น

4.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับเพื่อน ส่งผลต่อการมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 เป็นลำดับที่สอง แสดงว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษาและเพื่อนดี ทำให้นักเรียน นักศึกษามี มีวินัยในตนเองดี ทั้งนี้เพราะวัยรุ่น จะเป็นวัยที่กำลังติดเพื่อน ตามที่ จินตนา ยูนิพันธ์ (2527:61)ได้กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนอย่างเห็นได้ชัด ทั้งนี้เพราะในสถาบันการศึกษา จะมีการรวมตัวหรือจับกลุ่มกันของนักศึกษา ซึ่งลักษณะของกลุ่มเหล่านี้ จะมีผลต่อแรงจูงใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ถ้ากลุ่มเพื่อนมีบรรยากาศที่เป็นกันเอง เข้าอกเข้าใจกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีเรียนมักจะมีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีซึ่งมีผลต่อการปรับปรุงบุคลิกภาพและมีพฤติกรรมในทางที่ดีและถูกต้อง ส่งผลให้วินัยในตนเองดีตามไปด้วย

4.3 ลักษณะทางกายภาพ ส่งผลต่อการมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 เป็น ลำดับที่สาม แสดงว่า ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนดี ทำให้นักเรียน นักศึกษามี มีวินัยในตนเองดี ทั้งนี้เพราะ บรรยากาศในชั้นเรียนดี ห้องเรียนมีขนาดพอเหมาะ กับจำนวนนักเรียน นักศึกษา ครูอาจารย์มีความรู้ความสามารถ เปิดโอกาส และยอมรับฟังความคิดเห็น สื่อการเรียนทันสมัย ส่งผลให้นักเรียนมีความสุข และมีแรงจูงใจที่จะปรับตัวให้เป็นไปในทางที่พึงประสงค์ได้

4.4 ระดับการศึกษา ปวช.2 ส่งผลทางลบต่อการมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 เป็นลำดับที่สี่ แสดงว่า นักเรียนระดับชั้น ปวช. 2 มีวินัยในตนเองไม่ดี ทั้งนี้เพราะ ระดับชั้นชั้นปวช. 2 เป็นระดับชั้นที่อยู่ในช่วงวัยที่กำลังค้นหาเอกลักษณ์ของตัวเอง ยิ่งว่าเหมือนยิ่งๆ โรงเรียนพลชัยสุโขทัยมีกฎระเบียบค่อนข้างเข้มงวด เช่น ทั้งในเรื่องของการแต่งกาย การเข้าห้องเรียน กฎระเบียบในการใช้ห้อง IT นักเรียนจึงแสดงออกถึงการต่อต้านกฎระเบียบ โดยการแต่งกายผิดระเบียบ ไม่เข้าห้องเรียน มาสาย ส่งผลให้วินัยในตนเองไม่ดี

4.5 ระดับการศึกษา ปวช.1(X_3) ส่งผลต่อการมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 เป็นลำดับที่ห้า แสดงว่า นักเรียน ระดับปวช. 1 มีวินัยในตนเองดี ทั้งนี้เพราะ ระดับชั้นปวช. 1 เป็นปีแรกที่เข้ามาศึกษา กำลังเริ่มเรียนรู้กฎระเบียบต่าง ๆ

ของสถานศึกษาใหม่ ยังว่าง่ายและเชื่อฟังคำสั่งสอนของครูอาจารย์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สีนินาฏ สิทธิจินดา (2543:80) ที่ศึกษาวินัยในตนเอง ของนักเรียนสาขาพณิชยการ โรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ผลการเปรียบเทียบวินัยในตนเองในด้านการปฏิบัติตนในสังคมของนักเรียนที่มีระดับชั้นการศึกษาต่างกันเป็นรายคู่พบว่า นักเรียนระดับชั้นปวช. 2 กับนักเรียนระดับชั้นปวช. 1 มีวินัยในตนเองด้านการปฏิบัติตนในสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยระดับชั้นปวช. 1 มีแนวโน้มที่จะมีวินัยในตนเองด้านการปฏิบัติตนในสังคมสูงกว่านักเรียนระดับปวช. 2 และระดับปวช. 3

4.6 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ ส่งผลทางลบต่อ การมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 เป็นลำดับที่หก ทั้งนี้เพราะ นักเรียน นักศึกษาสาขาวิชาเอกคอมพิวเตอร์ เลือกเรียนไม่ตรงตามความถนัด จึงรู้สึกว่ายากเกินไป เพราะวิชาคอมพิวเตอร์ต้องฝึกปฏิบัติจริง ใช้ทักษะอยู่ตลอดเวลา ความไม่แม่นยำในทฤษฎี การไม่ชำนาญในอุปกรณ์ ทำให้ปฏิบัติไม่ได้ ปฏิบัติไม่คล่อง ขาดแรงจูงใจในการเรียน เรียนไม่ทันเพื่อน ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียน มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียน เกิดการเรียนรู้เกิดขึ้นในทางที่ไม่เหมาะสม มีพฤติกรรมที่ไม่ดี เช่น ขาดเรียน เข้าห้องสาย ไปปฏิบัติตามคำสั่ง ไม่รับผิดชอบการทำงานส่วนตัว ไม่ช่วยเหลืองานกลุ่ม อีกทั้งยังการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ ในห้องปฏิบัติ ส่วนใหญ่อาจารย์ผู้สอน สอนผ่าน โทรทัศน์ด้วยโปรแกรม Net OP ซึ่งขณะนั้นอาจารย์ผู้สอนไม่สามารถเดินดูนักเรียนได้ตลอดเวลา ด้วยกิจกรรมการเรียนดังกล่าว ส่งเสริมให้นักเรียนที่ไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ ทำอย่างอื่นนอกเหนือจากการเรียน เช่น พุดคุย เล่น ทำงานอื่น หรือ ใช้อินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นพฤติกรรมทางด้านการวินัยในตนเองที่ไม่ดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักเรียนมีวินัยในตนเองในระดับปานกลาง ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีความมีวินัยในตนเองมากยิ่งขึ้น โรงเรียน หรือสถานศึกษาจึงควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับผิดชอบตนเอง ให้อิสระเสรีในการแสดงความคิดเห็นและแสดงความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ และให้รู้จักควบคุมพฤติกรรมของตนเองว่าควรแสดงพฤติกรรมอย่างไรจึงจะเหมาะสม

1.2. จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อยู่ในระดับสูง ซึ่ง

ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ดังนั้นเพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้น อาจทำได้ดังนี้

1.3 จัดบรรยากาศมีกิจกรรมที่นักเรียนกระทำให้ท้าทายวัยพอสมควร ให้นักเรียนมองเห็นว่าตนน่าจะกระทำการกิจกรรมนั้นได้สำเร็จถ้าใช้ความพยายามมากพอ

1.4 จัดบรรยากาศในการทำกิจกรรมให้มีลักษณะเป็นการแข่งขัน อาจเป็นการแข่งกับเวลา คุณภาพของกิจกรรมที่ตนเคยทำสำเร็จ หรือแข่งขันระหว่างเพื่อนๆ แต่ไม่ควรให้แข่งขันกันระหว่างนักเรียนกับคนอื่นบ่อยๆ เพราะถ้าการแข่งขันไม่ประสบความสำเร็จบ่อยๆอาจทำให้นักเรียนรู้สึกว่าคุณไม่มีความสามารถ ไม่มีคุณค่าอะไรเลย หรืออาจไม่ยอมรับตนว่าไม่มีความสามารถที่ไม่ประสบความสำเร็จเพราะเหตุผลอื่นไม่ใช่ความผิดของตนเอง ซึ่งถ้านักเรียนมีความรู้สึกเช่นนี้แล้วนอกจากจะไม่ส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ยังอาจก่อให้เกิดพฤติกรรมอันไม่เป็นที่ต้องการของสังคมได้

1.5 สถาบันการศึกษา ครูอาจารย์ ผู้ปกครอง ต้องมีความตระหนักและมีความรับผิดชอบในบทบาทและหน้าที่ของตนในการถ่ายทอดวัฒนธรรมและการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามให้แก่เยาวชน ด้วยการมีนโยบายที่ดี มีวิธีปฏิบัติและเทคนิคที่เหมาะสม พร้อมทั้งการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบวินัยในตนเองในตัวแปรอื่นๆ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะของกลุ่มเพื่อน การคบเพื่อน

2.2 ควรมีการศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเองในกลุ่มตัวอย่างระดับอื่นๆ เช่น นักเรียนในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา นักเรียนประจำ นักเรียนสห นักเรียนชาย หญิงล้วน เป็นต้น จะทำให้ได้ข้อมูล เพื่อนำไปวางแผนนโยบาย ส่งเสริมความมีวินัยของเยาวชน และนำไปป้องกันปัญหาด้านการขาดวินัยในวัยรุ่นได้ดียิ่งขึ้น

2.3 ควรเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา โดยวิธีอื่นร่วมด้วย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ ควบคู่กับการใช้แบบสอบถาม เป็นต้น

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

- จัดหมายขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ
- จัดหมายขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือวิจัย
- จัดหมายขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

ภาคผนวก ข.

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ประกอบไปด้วย แบบสอบถาม 9 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสุขภาพจิต

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ตอนที่ 4 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษากับผู้ปกครอง

ตอนที่ 6 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพ

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษากับอาจารย์

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษากับเพื่อน

ตอนที่ 9 แบบสอบถามเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง “ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษาโรงเรียนพณิชยการสุโขทัย

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร”

เรียน นักเรียน นักศึกษาโรงเรียนพณิชยการสุโขทัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
เอกชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร”

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเอง ของนักเรียน
นักศึกษาโรงเรียนพณิชยการสุโขทัย ซึ่งสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ คำตอบไม่มีถูก
ไม่มีผิด และไม่มีผลกระทบ ต่อนักเรียน นักศึกษา แต่ประการใด

คำชี้แจง แบบสอบถามประกอบด้วยแบบสอบถาม 9 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 แบบคัดกรองสุขภาพจิต

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ตอนที่ 4 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับผู้ปกครอง

ตอนที่ 6 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพ

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับอาจารย์

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับเพื่อน

ตอนที่ 9 แบบสอบถามความมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา

ผู้วิจัยขอความกรุณาให้นักเรียน นักศึกษา ตอบให้ครบทุกตอนและทุกข้อ และ
ตอบให้ตรงกับความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียน นักศึกษาให้มากที่สุด เพื่อเป็นประโยชน์ใน
การนำข้อมูลแก้ไขประกอบการวางนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาในอันดับต่อไป

ขอบคุณ นักเรียน นักศึกษา ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นางสาวมะลิวัลย์ พร้อมจิตร

นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง แบบสอบถามตอนที่ 1 นี้เป็นแบบสอบถามด้านข้อมูลส่วนตัว ของนักเรียนนักศึกษา เมื่อ
นักเรียนนักศึกษารับข้อความแล้ว ให้ทำเครื่องหมาย 4 ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยว
ตนเอง

1. อายุ.....ปี
2. สาขาวิชาเอกที่กำลังศึกษา.....
3. ระดับชั้นที่กำลังศึกษา
 - 3.1 ระดับ ปวช. ☐ ปวช. 1 ☐ ปวช. 2 ☐ ปวช. 3
 - 3.2 ระดับ ปวส. ☐ ปวส. 1 ☐ ปวส. 2
4. สภาพสมรสของบิดามารดา

☐ บิดามารดาอยู่ร่วมกัน ☐ บิดามารดาแยกกัน ☐ บิดาหรือมารดาเสียชีวิต
5. การมีวินัยในตนเอง นักเรียนนักศึกษาคิดว่าตนเองได้แบบอย่างมาจากใคร มากที่สุด ระหว่าง

1. พ่อแม่ 2. ครู อาจารย์ 3. เพื่อน

ตอนที่ 2 แบบคัดกรองสุขภาพจิต ไทย จี เอช คิว (Thai GHQ - 60)

คำชี้แจง สุขภาพโดยทั่วไปของท่าน ในระยะ 2-3 สัปดาห์ที่ผ่านมา เป็นอย่างไรบ้าง
กรุณาตอบคำถามต่อไปนี้ โดยขีดเครื่องหมาย / ลงในช่อง () ที่ใกล้เคียงกับสภาพของท่าน ใน
ปัจจุบัน หรือในช่วง 2-3 สัปดาห์ ที่ผ่านมามากที่สุด โดยไม่รวมถึงปัญหาที่เคยมีในอดีต **และ**
กรุณาตอบคำถามทุกข้อ

Thai GHQ 60

ในระยะที่ผ่านมาี้ ท่าน.....

1. รู้สึกสบายและมีสุขภาพดี

() ดีกว่าปกติ () เหมือนปกติ () แย่กว่าปกติ () แย่กว่าปกติมาก
2. รู้สึกต้องการยาบำรุงให้กำลังวังชา

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก
3. รู้สึกทรมานและสุขภาพไม่ดี

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ให้ นักเรียนนักศึกษาอ่านข้อความในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย 4 ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงที่สุดเพียงข้อเดียว โดยมีเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

- จริงที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษามากที่สุด
 จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษามาก
 จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษาบ้างไม่ตรงบ้าง
 จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษาน้อย
 จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1.	เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำสิ่งใดข้าพเจ้าจะรีบลงมือทำด้วยความตั้งใจอย่างที่สุด					
2.	ข้าพเจ้าไม่ชอบงานที่ต้องใช้ความพยายาม					
3.	ข้าพเจ้าทุ่มเทอ่านหนังสืออย่างหนักเพื่อให้ได้คะแนนดี					
4.	ข้าพเจ้าพยายามที่จะทำทุกอย่างด้วยตนเองให้ดีที่สุดและไม่ขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น					
5.	ข้าพเจ้าพยายามมุ่งมั่นตั้งใจเรียนเพื่อให้ผลการเรียนของข้าพเจ้าสูงขึ้นในทุก เทอม					
6.	งานของข้าพเจ้าไม่จำเป็นต้องดีที่สุดได้ส่งงานก็พอใจแล้ว					
7.	ข้าพเจ้าทำงานอย่างไม่ละความพยายาม ถ้างานนั้นยังไม่ได้ดีที่สุด					
8.	เมื่อพบว่างานที่ทำอยู่นั้นยุ่งยาก ข้าพเจ้าเลิกทำทันที					
9.	ข้าพเจ้าทุ่มเททำงานอย่างหนักเพื่อให้ผลงานออกมาดี					
10.	ข้าพเจ้ารู้สึกท้อแท้ และสิ้นหวัง เมื่อพบกับอุปสรรค					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
11.	ข้าพเจ้าทำงานได้มากกว่าที่ตั้งใจไว้					
12.	ทุกครั้งที่มีการสอบข้าพเจ้าตั้งปณิธานว่าข้าพเจ้าจะต้องได้คะแนนเป็นอันดับแรก ๆ ของห้อง					
13.	เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นระหว่างการทำงาน ข้าพเจ้าพยายามหาวิธีการแก้ไขปัญหานั้น					
14.	เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น ข้าพเจ้าจะมองว่าเป็นเรื่องท้าทายมากกว่าการคิดท้อแท้					
15.	ข้าพเจ้าปฏิบัติตามแนวคิดที่ว่า “ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น”					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามบุคลิกภาพ ให้นัก นักเรียน ศึกษาอ่านข้อความในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย 4 ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุดเพียงข้อเดียว โดยมีเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

- จริงที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษามากที่สุด
- จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษา
- จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษาบ้างไม่ตรงบ้าง
- จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษาน้อย
- จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1.	ข้าพเจ้าเริ่มต้นทำสิ่งใดมักรีบทำให้เสร็จโดยเร็วที่สุด					
2.	ข้าพเจ้าชอบไตร่ตรอง ครุ่นคิด ก่อนลงมือทำงาน แม้ต้องใช้เวลาตาม					
3.	ข้าพเจ้าทนไม่ได้ที่ต้องทำงานกับคนไม่รับผิดชอบ					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
4.	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาการเรียนข้าพเจ้ารู้สึกท้อถอยและหนีปัญหา					
5.	ข้าพเจ้าชอบทำงานแข่งกับเวลา					
6.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองเป็นคนเฉื่อยช้ากับการเรียน					
7.	ข้าพเจ้ารู้สึกหงุดหงิดเสมอเมื่อมีคนมาขัดจังหวะการทำงาน					
8.	ข้าพเจ้าไม่ต้องการทำงานที่ต้องแข่งขันกับคนอื่น					
9.	เมื่อข้าพเจ้ามีนัดข้าพเจ้าไปถึงที่นัดหมายก่อนเวลา					
10.	ข้าพเจ้ามองว่าตัวเองเป็นคนใจเย็น อดทน และ รอคอยได้อย่างไม่หงุดหงิด					
11.	ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับคำว่า เวลาเป็นเงินเป็นทอง					
12.	ข้าพเจ้าไม่ปรารถนารางวัลหรือชื่อเสียงมากไปกว่าความสำเร็จของงาน					
13.	ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกกับบทเรียนที่ยาก					
14.	ข้าพเจ้าไม่นิยมการต่อสู้เพราะกลัวความพ่ายแพ้					
15.	การแก้ปัญหาด้วยตัวเองนั้น ข้าพเจ้าถือว่าเป็นสิ่งที่มีค่ามากที่สุด					
16.	ข้าพเจ้าชอบมีชีวิตรอยู่อย่างสบาย โดยไม่ต้องทำงาน					
17.	ข้าพเจ้ามีความวิตกกังวลทุกครั้งที่ได้รับมอบหมายงาน					
18.	เมื่อข้าพเจ้าลงมือทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งข้าพเจ้าต้องทำให้สำเร็จ					
19.	ข้าพเจ้าชอบผลัดวันประกันพรุ่ง					
20.	ข้าพเจ้ารู้สึกไร้ค่ากับคนที่ทำงานช้า					

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับผู้ปกครอง

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับผู้ปกครอง ให้นักเรียนนักศึกษาอ่านข้อความในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย 4 ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุดเพียงข้อเดียว โดยมีเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษามากที่สุด

จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษามาก

จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษาบ้างไม่ตรงบ้าง

จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษาน้อย

จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1.	พฤติกรรมที่ผู้ปกครองปฏิบัติต่อนักศึกษา เมื่อใกล้สอบผู้ปกครองคอยดูแลให้ข้าพเจ้าอ่าน หนังสือ					
2.	ผู้ปกครองถามข้าพเจ้าเรื่องการเรียนอยู่เสมอ					
3.	ผู้ปกครองให้โอกาสข้าพเจ้าได้เป็นผู้ตัดสินใจเลือก สาขาที่เรียน					
4.	ผู้ปกครองให้รางวัล เมื่อตอนที่ข้าพเจ้าสอบได้ คะแนนดี					
5.	ตอนที่ข้าพเจ้าไม่สบายใจ ผู้ปกครองเป็นผู้ให้กำลังใจ จนสามารถต่อสู้กับปัญหาได้					
6.	ถ้าข้าพเจ้ากลับบ้านไม่ตรงเวลา ข้าพเจ้าถูก ผู้ปกครองดุ					
7.	ผู้ปกครองมักตัดสินใจแทนข้าพเจ้าในทุก เรื่อง					
8.	ผู้ปกครองใช้การลงโทษ ถ้าข้าพเจ้าปฏิบัติตนไม่ เป็นไปตามที่ท่านต้องการ					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
9	<u>พฤติกรรมที่นักศึกษาปฏิบัติต่อผู้ปกครอง</u> ก่อนที่จะตัดสินใจทำอะไรลงไปข้าพเจ้าจะต้อง ปรึกษาผู้ปกครองก่อนเสมอ					
10	ข้าพเจ้าเชื่อและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของผู้ปกครอง อย่างเคร่งครัด					
11.	เวลาไม่มั่นใจ หรือหาคำตอบอะไรไม่ได้ ข้าพเจ้าจะ นึกถึงผู้ปกครองเป็นคนแรก					
12.	ทุกครั้งที่เงินไม่พอใช้ และต้องใช้ค่าใช้จ่ายเพิ่ม ข้าพเจ้าบอกความจริงถึงเหตุผลที่ต้องขอเพิ่มกับ ผู้ปกครอง					
13.	เวลาที่ออกไปเที่ยวกับเพื่อน ข้าพเจ้าขออนุญาต ผู้ปกครองก่อนถ้าได้รับอนุญาตจึงจะออกไป					
14.	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรื่องการเรียนด้วยตัวเองเพราะ ผู้ปกครองไม่มีเวลาเอาใจใส่					
15.	ผู้ปกครองไม่อนุญาตให้ข้าพเจ้าคบเพื่อนชายใน ขณะที่เรียนหนังสือ					
16.	เวลาข้าพเจ้ามีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนที่โรงเรียน ข้าพเจ้าไม่ กล้าเล่าให้ผู้ปกครองฟัง					

ตอนที่ 6 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพ การเรียนการสอนให้นักเรียนนักศึกษาอ่านข้อความในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย 4 ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุดเพียงข้อเดียว โดยมีเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษามากที่สุด

จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษามาก

จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษาบ้างไม่ตรงบ้าง

จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษาน้อย

จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1.	<u>สถานที่เรียน</u> สภาพห้องเรียนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย เหมาะสมกับการเรียนการสอน					
2.	บรรยากาศในห้องเรียนมีความสนุกสนาน					
3.	ห้องเรียนมีการจัดบอร์ด ป้ายนิเทศ เพื่อให้นักเรียน ได้ศึกษาหาความรู้					
4.	ห้องเรียนได้รับการดูแลทำความสะอาดอยู่เสมอ					
5.	สภาพอาคารเรียน จำนวนห้องเรียน เหมาะสมกับ จำนวนผู้เรียน					
6.	ในห้องเรียนมีถังใส่ถังขยะ					
7.	โต๊ะครูมีสภาพเป็นระเบียบเรียบร้อย					
8.	สภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียน มีเสียงอึกทึก รบกวนเวลาเรียน					
9.	<u>สื่อและอุปกรณ์การเรียน</u> วัสดุอุปกรณ์การเรียนโรงเรียนจัดไว้อย่างเหมาะสม กับเนื้อหาวิชา					
10.	วัสดุอุปกรณ์อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
11.	สื่อการเรียนการสอนเพียงพอกับการใช้งาน					
12.	สื่อการเรียนการสอนมีความล้าสมัย					
13.	สื่อการเรียนการสอนไม่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน					
14.	โรงเรียนมีการทำนุบำรุง ช่อมแซม อุปกรณ์การสอน อยู่เป็นประจำ					
15.	โรงเรียนจัดหาสื่อทันสมัย มาไว้บริการ					

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษา กับอาจารย์

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนนักศึกษา กับอาจารย์ ให้นักศึกษาอ่านข้อความในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย 4 ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุดเพียงข้อเดียว โดยมีเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

- จริงที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษามากที่สุด
- จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษามาก
- จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษาบ้างไม่ตรงบ้าง
- จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษาน้อย
- จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1.	<u>พฤติกรรมที่อาจารย์ปฏิบัติต่อนักเรียนนักศึกษา</u> อาจารย์เปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็น					
2.	อาจารย์ให้ความเป็นกันเอง สนใจสอบถามปัญหา การเรียนของข้าพเจ้าอยู่ตลอดเวลา					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
3.	อาจารย์เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนไปปรึกษาปัญหาหลังเลิกสอน					
4.	อาจารย์ดุ และเข้มงวดมาก					
5.	เวลาอาจารย์ให้ทำกิจกรรมในห้องเรียน นักเรียนทุกคนมีความสุขสนุกสนานกับกิจกรรมนั้น					
6.	อาจารย์ตรงต่อเวลาไม่เคยเข้าห้องสอนสาย					
7.	อาจารย์จะตักเตือนถ้ามีนักเรียนเข้าห้องเรียนสาย					
8.	อาจารย์แต่งกายสุภาพเรียบร้อย เหมาะสมกับอาชีพ					
9.	อาจารย์พูดกับนักเรียนอย่างสุภาพอ่อนโยน และมีเหตุผล					
10.	พฤติกรรมที่นักเรียนนักศึกษาปฏิบัติต่ออาจารย์ เมื่อมีปัญหาส่วนตัว ข้าพเจ้ากล้าปรึกษาอาจารย์					
11.	เมื่อมีปัญหาการเรียน ข้าพเจ้าไม่รีรอที่จะไปปรึกษาอาจารย์					
12.	ข้าพเจ้าต้องแก้ปัญหาเอง เพราะอาจารย์ไม่มีเวลาให้คำปรึกษา					
13.	ข้าพเจ้าไม่กล้าแสดงความคิดเห็นในขณะที่เรียน เพราะอาจารย์ดุ					
14.	ข้าพเจ้าไม่กล้าปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับอาจารย์ เพราะกลัวอาจารย์ไม่เข้าใจ					
15.	ข้าพเจ้าพูดกับอาจารย์ด้วยความสุภาพ ไม่ก้าวร้าว					
16.	ข้าพเจ้าอยากทำตามแบบอาจารย์เพราะรู้สึกประทับใจในความรู้ความสามารถของอาจารย์					
17.	ข้าพเจ้าไม่เคยกล่าวให้ร้ายอาจารย์ทั้งต่อหน้าและลับหลัง					
18.	ข้าพเจ้าปฏิบัติตามที่อาจารย์ให้คำแนะนำ					

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับเพื่อน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับเพื่อน ให้นักศึกษาอ่านข้อความในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย 4 ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุด เพียงข้อเดียว โดยมีเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

- จริงที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียน นักศึกษามากที่สุด
- จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียน นักศึกษามาก
- จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียน นักศึกษาบ้างไม่ตรงบ้าง
- จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียน นักศึกษาน้อย
- จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียน นักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1.	เวลามีปัญหาการเรียน เพื่อน ๆ ช่วยกันจับกลุ่มติวหนังสือ					
2.	เมื่อมีปัญหาถกเถียง ความคิดเห็นไม่ตรงกัน ข้าพเจ้าเปิดโอกาสให้เพื่อนอธิบาย แล้วค่อยตัดสินใจ					
3.	เมื่อมีกรณีไม่เข้าใจกัน หลังจากข้าพเจ้าอธิบายแล้ว เพื่อน ยอมรับความคิดเห็นของข้าพเจ้า					
4.	ข้าพเจ้ามีปัญหาข้าพเจ้าจะเล่าให้เพื่อนฟังเสมอ					
5.	ทุกครั้งที่ไม่สบายใจ ข้าพเจ้าจะมีเพื่อนคอยให้กำลังใจเสมอ					
6.	ข้าพเจ้าไม่สนิทสนมกับเพื่อนคนใดเป็นพิเศษ					
7.	มีเพื่อนน้อยคนที่จะมารับฟังความไม่สบายใจของข้าพเจ้า					
8.	เวลามีปัญหาเรื่องการเรียน ข้าพเจ้ามักอ่านหนังสือเอง					
9.	ข้าพเจ้าไม่กล้าระบายความในใจให้เพื่อนฟัง เพราะกลัวเพื่อน จะไม่ยอมรับข้าพเจ้า					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
10.	เวลาข้าพเจ้าขาดเรียนเพื่อน โทรศัพทมาถาม					
11.	ข้าพเจ้ามีความสุขเมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อน					
12.	เวลาไปเที่ยว เพื่อนมักจะชวนข้าพเจ้าไปด้วยเสมอ					
13.	ข้าพเจ้าได้รับคำชมจากเพื่อนว่าเป็นคนมีน้ำใจ					
14.	ถ้าเพื่อนทำงานไม่เสร็จข้าพเจ้าอาสาช่วยเหลือ					
15.	เพื่อน ไม่กล้าเล่าความลับให้ข้าพเจ้าฟัง					

ตอนที่ 9 แบบสอบถามความมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความมีวินัยในตนเองของนักเรียนนักศึกษา ให้
นักศึกษาอ่านข้อความในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย 4ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุด
เพียงข้อเดียว โดยมีเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

- จริงที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษามากที่สุด
- จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษามาก
- จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษาบ้างไม่ตรง
บ้าง
- จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษาน้อย
- จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1.	<u>การปฏิบัติตนในห้องเรียน</u> ข้าพเจ้าไม่เข้าห้องเรียนสายเลย					
2.	ข้าพเจ้าไม่คุยเสียงดังในเวลาเรียน					
3.	ข้าพเจ้าทำงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จและส่งได้ ตรงเวลา					
4.	ข้าพเจ้ามักชวนเพื่อนคุยในเวลาเรียน					
5.	ข้าพเจ้าไม่เคยขาดเรียนเลย					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
6.	ข้าพเจ้าขาดเรียนแต่ไม่เกินเวลาที่กำหนด					
7.	ข้าพเจ้าไม่ชอบลอกการบ้านเพื่อน จะทำด้วย ตัวเองทุกครั้ง					
8.	ข้าพเจ้าไม่เคยทุจริตในห้องสอบ					
10.	<u>การปฏิบัติตนนอกห้องเรียน</u> ข้าพเจ้าสวมรองเท้าแตะมาเรียน					
11.	ข้าพเจ้าแต่งเครื่องแบบนักเรียนโดยดัดแปลงให้เข้า กับแฟชั่น					
12.	ข้าพเจ้าถูกบันทึกความผิดเพราะแต่งกายผิด ระเบียบ					
13.	ข้าพเจ้าเข้าครัวซื้ออาหาร					
14.	ข้าพเจ้าทิ้งขยะลงในถังที่เตรียมไว้ทุกครั้ง แม้มีคน เห็นหรือไม่ก็ตาม					
15.	ข้าพเจ้ามักทำการบ้านไม่เสร็จ					
16.	ข้าพเจ้าไม่ชอบพูดโกหก					
17.	ข้าพเจ้าเคยลงสิ่งเสพติด					
19.	ข้าพเจ้าทะเลาะวิวาท กับเพื่อน					
20.	<u>การปฏิบัติตนในสังคม</u> เมื่อมีโอกาสข้าพเจ้ามักลดความเร็ว					
21.	ข้าพเจ้าใช้ทางม้าลาย ขึ้นสะพานลอยเมื่อข้ามถนน					
22.	ข้าพเจ้าฉีกหนังสือในห้องสมุด					
23.	ก่อนหยิบของผู้อื่นมาใช้ ข้าพเจ้าขออนุญาตจาก เจ้าของก่อน					
24.	ข้าพเจ้าห่อผ้าอนามัยด้วยกระดาษก่อนทิ้งเสมอ					
25.	ข้าพเจ้าไม่ขโมยของส่วนรวม					

ภาคผนวก ค.

ตาราง ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม

ตาราง 7 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t) ของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t)
1.	94.721
2.	121.501
4.	100.048
5.	87.526
6.	87.478
7.	97.237
8.	130.381
9.	122.347
10.	94.229
11.	98.666
12.	89.283
13.	75.227
14.	82.478
15.	95.464

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.8663

ตาราง 8 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t) ของแบบสอบถามบุคลิกภาพ

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ(t)
1.	148.945
2.	120.955
3.	82.498
4.	98.024
5.	103.895
6.	106.237
7.	121.810
8.	123.696
9.	109.249
10.	113.085
11.	131.602
12.	97.671
13.	170.264
14.	125.168
15	111.544
16	124.049
17	103.126
18	134.963
19	105.877
20.	88.400

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.8018

ตาราง 9 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อ(t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับผู้ปกครอง

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ(t)
1.	132.383
2.	132.752
3.	162.613
4.	122.002
5.	116.164
6.	100.631
7.	81.616
8.	115.133
9.	83.780
10.	81.909
11.	101.777
12.	112.290
13.	87.086
14.	85.213
15.	89.603
16.	99.164

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.8379

ตาราง 10 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อ(t) ของแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพ

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1.	98.273
2.	117.279
3.	111.682
4.	132.928
5.	98.235
6.	102.519
7.	98.178
8.	99.155
9.	117.389
10.	98.011
11.	72.386
12.	49.428
13.	56.723
14.	47.375
15.	63.021

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.6963

ตาราง 11 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อ(t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียน นักศึกษากับอาจารย์

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ(t)
1.	48.193
2.	54.910
3.	36.492
4.	50.462
5.	43.268
6.	59.680
7.	56.283
8.	60.399
9.	70.809
10.	78.535
11.	75.262
12.	71.330
13.	53.970
14.	40.833
15	59.633
16	43.162
17	54.856
18.	47.285

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.5280

ตาราง 12 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อ(t) ของแบบสอบถามแรงสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน
นักศึกษา กับเพื่อน

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ(t)
1.	53.348
2.	53.968
3.	58.623
4.	62.761
5.	51.359
6.	43.479
7.	50.948
8.	45.703
9.	43.250
10.	64.585
11.	43.856
12.	45.621
13.	53.659
14.	67.611
15.	70.379

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.5595

ตาราง 13 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t) ของแบบสอบถามการมีวินัยในตนเองของนักเรียน
นักศึกษา

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ(t)
1.	51.399
2.	53.961
3.	44.241
4.	37.047
5.	34.559
7.	50.073
8.	65.627
9.	64.362
10.	78.244
11.	55.207
12.	37.908
13.	37.915
14.	39.930
15	53.953
16	62.193
17	53.386
18	52.885
19	49.237
20	56.367
21	56.095
22	48.695
23	55.864
24	58.683
25.	54.098

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.6596

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ สกุล	นางสาวมะลิวัลย์ พร้อมจิตร
วัน เดือน ปีเกิด	25 มกราคม 2515
สถานที่เกิด	9 หมู่ 5 ตำบลแคนเหนือ อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น 40110
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	397/1 ซอย 4 ถนนสุขุขทัย แขวงสวนจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300
สถานที่ทำงานในปัจจุบัน	โรงเรียนพณิชยการสุขุขทัย 11 ซอยสุพรรณ ถนนสุขุขทัย เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300
ประวัติการศึกษา	

พ.ศ. 2530	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียน บ้านไผ่ (ขก. 5) อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น 40110
พ.ศ. 2533	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสุรวิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000
พ.ศ. 2538	ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต (วิชาเอกการจัดการทั่วไป) สถาบันราชภัฏสุรินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 3200
พ.ศ. 2547	ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต (สาขาวิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร